

NA DOO GI NA APOSOL GI DA IILIDA. God e ngalia a Jesus uria i langi.

¹ A Tiofilas ae, i laona kekedelaa nau baa totongenao, nau ku kekede sulia si doo baa gi sui na a Jesus e iilida ma ka faatolomainia, hafali mai ana si kada nia tala'ae ana raolaa nia, ² lea ka dao ana fe dani baa a God e ngali nia uria i langi. Ma suifetei nia kafi tae uria i langi, i nia ka falea si baelaa fifi gi ana mamanaa nia na Aanoedoo Aabu, fuada na wane gi na nia e filida fuana aposol nia gi. ³ Haia, fai aakwala fe dani buira na maelana lau, ana si kada oro gi nia ka faatania i talana fuada na aposol gi, ma nia ka iilia si doo gi hai ka faamamana nia e mouri. Gera ka riki nia, ma nia ka faarai fai gera sulia na Initooa a God.

⁴ Ma ana si kada gera oofu ana, a Jesus ka falea na kwaieresilaa naa fuada ka urii, <<Langi molu si tafusia i Jerusalem. Molu maasia na falelaa na a Maa nau e bae aalualu ana, ma molu ka rongoa ku bae sui na mai sulia. ⁵ A John e siuabua na tooa gi ana kafo, ma e langi kasi tau, tara muka siuabu ana na Aanoedoo Aabu.>>

Jesus e tatae i langi.

⁶ Ma ana si kada na aposol gi da oofu lau fai nia a Jesus, gera ka soeledia daka bae urii, <<Lord ae, tara si kada taa naa oko oolifainia na initooa fuana na tooa i Israel gi?>>

⁷ Ma a Jesus e oolisida ka urii, <<Langi lau na doo fuagamu uria na haitamalana fe dani gi ma si kada gi urinae, sulia a Maa nau na ana e aalua sui na ana si kada fuana doo naa gi ka dao mai. ⁸ Haia, i gamu mone, tara muka ngalia na mamanaa si kada na Aanoedoo Aabu ka dao mai faafi gamu. Ma tara muka uunuunu suli nau seegi i Jerusalem, ma ana fera gi sui i Judea ma i Samaria, ma ka dao mai ana fera gi sui laona na molaagali.>>

⁹ Ma i buira nia e haea si doo naa gi sui, a God ka ngali nia uria i langi. Ma si kada gera bubu ua go ada, si barobaro ka haufini nia naa faasi gera.

¹⁰ Ma si kada gera da aada alaa ua go ada fui langi si kada e lea ana, na roo wane da oofi ana maku kwakwaoa gi ali'ali mai daaro ka take naa siada. ¹¹ Ma daaro ka bae urii fuada, <<Gamu tooa i Galili gi, utaa naa mu take go agamu i seenaa ma muka aada alaa go agamu fua la mamangaa? A Jesus naa na a God e ngalia faasi gamu uria i langi, tara nia ka ooli laugo mai iilingia na molu rikia e tae uria i langi.>>

Na wane hai ka oolisia Judas.

¹² Sui na aposol gi gera ka ooli fui i Jerusalem faasia gwouna fe tolo na da alangia ana Olivtri, na e bobola fai nia tee kilometer faasia Jerusalem. ¹³ Ma si kada gera dao ana i Jerusalem, gera ka raa uria na kade luma na gera too ana. Ma na hatana na wane nae gi: a Peter, ma a John, ma a James, ma a Andrew, ma a Filip, ma a Tomas, ma a Batolomiu, ma a Matthew, ma a James na wela a Alfeas, ma a Simon na wane

ana na bare wane baa da dooria na tarilana na wane gi ana tooa i Rom gi, ma a Judas na wela nia a James. ¹⁴ Haia, gera oofu nae iilingia gera iilia sulia dani uria na fooalaa oofu fai nia teni geni gi laugo ma ni Mary na tee nia a Jesus, fai nia na haasina a Jesus gi.

¹⁵ Ma e langi kasi tau, na tooa da manata mamana gi gera ka oogu mai. Ma gera bobola fai nia talange iimola ma roo aakwala. Ma a Peter e take ka bae urii fuada, ¹⁶ <<Oote waihaasi nau gi, afetai na Kekedelaa Aabu sulia a Judas ka langi si fuli, sulia na Aanoedoo Aabu e bae ana David sulia a Judas, na wane baa e talaia na tooa baa gi uria dumulilana Jesus. ¹⁷ Haia, a Judas nia ta wane ani golu, sulia a Jesus e aadafili nia laugo uria iililana na raoa naa fai golu.>>

¹⁸ (A Judas baa e ngalia si malefo baa uria na aade ta'alaa nia, ma ka folia ana si gano. Ma ana si gano nae, nia asi nia, ma ka mae, ma ka foga i oogotouna ma na oogona ka busu tafa i maa. ¹⁹ Ma na tooa gi na gera too i Jerusalem daka rongoa taa na e aadea Judas, ma gera ka alangia si gano nae ana baelaa gera <<Akeldama>>. Haia, na malutana si baelaa nae <<Gano ana Abu>>.)

²⁰ Ma a Peter e bae lau ka urii, <<iilingia baa gera kedea laona buka Sam gi nia urii, <Na luma nia ka gwou ma langi dasi faalamainia ta wane haia ka too i laona.> Haia, ma tesi kekedelaa laugo nia urii, <Diana fuana ta wane lau hai ka oolisia, eeri ka iilia si raolaa nia baa.>

²¹⁻²² <<Haia, e diana fuana ta wane ka oofu fai golu uria na faarailaa sulia na tataelana Lord

Jesus faasia na maea. Na wane nae ta wane ana wane baa gi da liliu oofu naa fai golu ana si kada baa a Jesus e liliu ua ana fai golu, hafali mai ana si kada John e ainitalo ana siuabulaa, ma ka too fai golu lea mai ka dao ana fe dani a God e ngalia ana Jesus faasi golu uria i langi.>>

²³ Ma gera ka aadafilia roo wane. Na hatana ta wane a Josef, na gera alangia ana Barsabas ma gera ka alangia laugo ana Justus. Ma na hatana na ruana wane aai a Mataeas. ²⁴ Sui gera fooma daka urii, <<Lord ae, oe naa o haitamana manatalana iimola gi sui. Haia, o faatainia mai fuagami ana si kada naa ni tei ana roo wane naa gi na o aadafilia, ²⁵ eeri ka iilia na raa na ana aposol na a Judas e lugasia ma ka lea na ana uria si gula nia bobola uria ni toolaa nia.>> ²⁶ Ma i buira na gera fooma sui, gera ka inala hai gera ka daotoona tei ana roo wane naa gi na a God e aadafilia, ma gera ka aadafilia a Mataeas hai ka fonea aakwala ma tee aposol.

Na lealana mai na Aanoedoo Aabu.

2

¹ Ma ana fe dani baita na da alangia ana Pentekos e dao mai, na tooa naa gi da manata mamana da oogu ana tee si gula. ² Ma ali'ali si lingee doo iilingia na ooru baita ka dao mai faasia i langi, ma ka fungulia na luma na gera gwouru ana. ³ Ma gera ka rikia na doo gi aada mala na meamea eere gi, ma na doo nae gi e tagala ma ka dau i fafona tooa nae gi sui da too i seenae. ⁴ Ma na Aanoedoo Aabu ka funguli gera

teefou, ma gera ka hafali bae ana na baelaa e'ete gi iilingia na Aanoedoo Aabu e faabae gera ana.

⁵ Haia, ana si kada nae, na tooa i Jiu gi na da fooasia a God, gera too laugo i Jerusalem. I gera faasia na aefera baita gi sui la molaagali. ⁶ Ma si kada gera rongoa ana si lingee doo naa, tooa oro gi gera ka oogu. Ma gera ka kwele asianaa, sulia na tooa manata mamana gi da bae ana na baelaa gera gi sui. ⁷ Ma sulia gera kwele asianaa, gera ka bae urii, <<Na tooa na da bae urinae, gera tooa i Galili sui go naa. ⁸ Sui utaa naa mika rongoa gera daka bae ana baelaa gami gi? ⁹ Sulia gami mi lea mai faasia fera i Partia, ma i Media, ma i Elam, ma i Mesopotemia, ma i Judea, ma i Kapadosia, ma i Pontus, ma i Asia, ¹⁰ ma faasia i Frigia, ma i Pamfilia, ma i Ejipt, ma faasia fera gi i Libia garangia i Saeren, ma teni tooa aga mi lea mai faasia i Rom. ¹¹ Haia, ma bali amelu da futa mai Jiu gi, ma bali amelu lau da hau ana Jiu i buira. Ma teni tooa aga da faasia i Krit, ma faasia i Arabia, ma golu ka rongoa na tooa nae da faataloa na doo ni kwelelana ana gi na a God e iilia, ma gia rongoa haitamana ana baelaa gera, na baelaa mamana gia gi i talaga!>> ¹² Gera ka kwele asianaa, ma gera lalafusia na doo naa na gera rikia. Ma gera ka ledi gera i talada daka urii, <<Taa naa malutana e urii?>>

¹³ Haia, ma bali ana tooa ada, gera ka bae faawaelaa ada daka urii, <<Boro gera gwou baita asianaa ana waen oto, ma keteda ka garo.>>

Na funaolaa a Peter.

¹⁴ Sui a Peter e take fai nia aakwala ma tee aposol gi, ma ka bae baita fuana figua ka urii, <<Gamu na haasigu na i Jiu gi, ma i gamu na tooa gi sui na mu too i Jerusalem, mu fafurongo mai uri nau hai kuka faarongo gamu ana malutana si doo naa. ¹⁵ Na tooa naa langi dasi ooewanea ana gwou baitalaa, iilingia na molu manata uria. Sulia nia kafi dao go ana sikwana kade hato i ubongia nae. ¹⁶ Haia, ma na doo naa, nia baa a Joel na profet e bae ua na mai sulia baa ka urii, ¹⁷ <A God ka bae urii, Ana maedani isi gi, tara nau kuka falea na Aanoedoo Aabu nau fuana tooa gi sui. Haia, na alakwa gamu gi ma na haari gamu gi tara gera ka ainitalo ana baelagu. Ma na wane daraa gamu gi tara gera ka rikia na faataia gi, ma na wane waro gamu gi tara gera ka rikia si doo gi ana teo bolea gera gi. ¹⁸ Iiu, ka urinae laugo fuana tooa gi na da rao fuagu, na wane gi ma na geni gi, tara kuka falea na Aanoedoo Aabu nau fuada ana si kada nae gi, hai ni gera laugo daka ainitalo ana baelagu. ¹⁹ Ma nau tara kuka iilia na doo kwaibalatana gi la mamangaa i langi, ma kuka iilia na doo ni kwelelaa gi ana i aano la molaagali. Ma na tooa tara gera ka rikia na abu ma na eere ma na kuduui hasu. ²⁰ Ma na hato tara ka rorodoa, ma na sinali tara ka kekeroa mala abu, suifetei fe dani baita na a Lord tara ka ketoa ana tooa gi sui kafi dao mai. ²¹ Haia, ni tei na e soe uria kwai'adomilaa faasia a God, tara nia ka mouri.>>>

²² Sui a Peter ka bae lau urii, <<Gamu tooa i Israel, muka fafurongoa na baelaa naa gi! A Jesus faasia i Nasaret, nia na wane na a God e

oodu mai. A God ka faamamana fuagamu ana si doo ana kwelelaa ana gi ma na mamalafooa gi na a God e iilida mai ani nia. Gamu i talagamu mu haitamana sui naa si doo naa, sulia e fuli i see, i matangamiu. ²³ Haia, ma God e haitamana sulia ma ka dooria hasa tara daka falea Jesus fuagamu haia muka haungia sulia muka faalamainia fuana tooa na aabulolada e ta'a gera ka fotoia i fafona airarafolo. ²⁴ Sui a God ka tataea lau faasia na maea, ma ka luke nia faasia na rigitaa ana maea, sulia e afetai hasa na maea ka kani faafia a Jesus. ²⁵ Sulia a David a bae urii suli nia, <I nau ku rikia a Lord i nao agu ana si kada gi sui, ma i nia e too fai nau, aata kuka daotoona afetailaa. ²⁶ Ma sulia si doo naa, na liogu ka halahala, ma na baelagu gi ka fungu ana eelea. Sulia boroi ana nau naa ta wane go ana ma tara kuka mae, langi kusi manata a'abo, sulia kuka haitamana hasa a God ka aadasuli nau. ²⁷ Sulia, a God ae, e afetai oko eekwataia nau uria na gula ni maea, ma afetai oko lugasi nau, na wane ni raoa aabu oe ka fura la kwaingeia. ²⁸ Ma oko faatainia sui naa fuagu na tala gi na e lea uria na mouria. Ma ana na toolamu fai nau, tara oko faafungu nau ana eelelaa.>>>

²⁹ Ma a Peter e bae lau urii, <<Oote wai haasi nau ae, nau ku faarai folaa fuamolu sulia na koo gia a David na aaofia. Nia e mae, ma gera ka aalua naa. Ma na kwaingeia nia ka too garangi golu go ana i see i tara'ena. ³⁰ I nia na profet, ma nia ka haitamana go ana na bae aalualua a God fuana. A God ka bae aalafuu fuana tara ka aalua ta wane ana ooliolitana David na aaofia tara ka aaofia iilingi nia. ³¹ A David ka rikia

sui na taa na tara a God ka iilia, ma nia ka bae sulia na tataelana na wane aadafililana a God faasia na maea ka bae ka haea lau langi kasi lugasi nia i laona gula ana maea, ma na noina ka langi kasi fura. ³² A Jesus baa, a God e tataea faasia na maea, ma i gemelu sui go na melu rikia ana urinae. ³³ A God na Maa nia, e tataea a Jesus uria si gula ana initooa, ma a God ka falea na Aanoedoo Aabu fuana iilingia baa nia bae aalualu ana. Haia, ma na doo naa na molu rikia ma molu ka rongoa i tara'ena naa na Aanoedoo Aabu naa e falea mai fuamelu. ³⁴ Sulia langi lau a David na e tatae uria i langi. Sulia a David e bae ana urii, <A Lord e bae urii fuana Lord nau, O gwouru i bali aalo ani nau, ³⁵ lea ka dao ana si kada kuka saitasa ana na maalimaea oe gi.> ³⁶ Haia, gamu tooa i Israel, muka haitama diana ana a Jesus na nau ku bae sulia baa molu fotoia i fafona na airarafolo, a God ka aalu nia ka Lord ma na wane aadafililana a God!>>

³⁷ Ma ana si kada na tooa gi da rongoa si doo naa, na mangoda ka lelebe. Ma daka bae urii fuana a Peter fai nia na oote aposol gi, <<Oote haasi gi ae, si taa naa tara melu ka iilia?>>

³⁸ A Peter e oolisida ka urii, <<I gamu sui muka oolitali manata faasia na aabulo ta'alaa gamu gi, ma muka siuabu ana hatana a Jesus Christ, eeri a God ka manata lukea na aabulo ta'alaa gamu gi, ma ka falea na Aanoedoo Aabu nia fuagamu. ³⁹ Sulia na bae aalualua a God fuagamu ma fuana wela gamu gi ma fuana tei gera na da too tau mai ma ni tei gera na a Lord ma God gia e soe gera fuana.>>

⁴⁰ A Peter e haea na doo naa gi fuada fai nia si baelaa ni kwaiareilaa oro gi lau ka urii, <<Muka aadasuli gamu i talagamu faasia na kwaelaa na e lea mai fuana na tooa ta'a gi!>> ⁴¹ Ma na tooa oro gi daka manata mamana ana na baelana, ma daka siuabu. Ma ana fe dani nae, e bobola fai nia na oolu tooni iimola na da ruu lau mai i laona na figua nae. ⁴² Ma ana maedani gi sui, gera ka fafurongoa na faatolomailaa gera na aposol gi, fai nia toolaa oofu ma na fanga aabulaa oofu, ma ka fooalaa oofu.

⁴³ Ma na aposol gi da iilia doo kwaibalatana oro gi ma na doo gi ni kwelelaa ana gi, ma na tooa gi sui daka arefo. ⁴⁴ Ma na tooa gi na da manata mamana, gera ka tasa dongaa fai nia na oofuofua kwaimaani, ma daka ado fai gera kwailiu ana si doo gera gi. ⁴⁵ Haia, gera daka faafoli laugo ana na aaludoolaa gera gi ma na gano gera gi, ma daka tolingia na malefo gi daka ngalia i matangada kwailiu, sulia si taa na tee wane adaalu e dooria. ⁴⁶ Ma gera ka oofu sulia dani i laona na Beu Aabu a God. Ma gera ka fanga oofu kwaimaani i laona luma gera gi, ma si kada gera oofu urinae, gera ka eele asianaa fai nia na faato'oulaa. ⁴⁷ Ma gera ka silia a God, fai nia na noni hahalalaa sulia na tooa gi sui da hae diana ada. Haia, ma sulia dani, a Lord e faamouria na tooa faalu, ma gera ka ruu mai la oofuofua gera na tooa da manata mamana.

Peter fai nia John da guraa wane aena gi e mae.

3

¹ Haia, ana tee maedani, Peter fai nia a John

daaro lea uria Beu Aabu a God ana ooluna kade hato i haulafi, sulia kade hato nae kada hato uria foomalaa. ² Ma tee wane nonina e mae ana kada e futa ua go mai ana, sulia dani gera ngalia daka aalua i maana mae haga ana Beu Aabu. (Na maehaga nae, gera alangia ana <<Mae Haga Nuulaa>>.) Sulia dani, nia gwouru i seenae hai ka gani malefo ana siana tei gera na da ruu kou laona Beu Aabu. ³ Ma ana si kada nia rikia Peter fai John daaro ruu kou, nia ka gani daaro eeri daaro ka falea tesi doo fuana. ⁴ Ma daaro ka bubu tete fuana, ma a Peter ka bae urii fuana, <<O bubu tete ani gemere.>> ⁵ Ma nia ka bubungi daaro, ka manata ana baa hasa tara ka ngalia tesi doo faasi daaro. ⁶ Sui a Peter ka bae urii fuana, <<Nau langi kusi too go ana tesi malefo. Sui tara nau kuka falea fuamu na taa na nau ku too ana. Haia, ana hatana a Jesus Christ faasia Nasaret, nau ku haea o tatae ma oko fali!>> ⁷ Sui a Peter e dau ana na aba aalo nia, ma ka tataea. Ma ali'ali na aena gi teefou ka rigita, ⁸ ma nia ka lofo alaa, ma ka take ana roo aena gi, ma kafi hafali fafali kwailiu. Ma nia ka ruu kou fai daaro fui lao Beu Aabu, e fali ma ka lofolofo fai nia na sililana a God. ⁹ Ma na tooa gi da nii seenae, si kada gera riki nia fali ma ka silia a God, ¹⁰ ma si kada gera aada haitamana nia na wane gani doo baa lea doo ka gwouru i maana maehaga ana Beu Aabu, gera ka kwele asianaa ana.

Faarailaa Peter e iilia la Beu Aabu.

¹¹ Si kada nae wane na ka abi'abi asianaa na ana Peter ma John, na tooa oro gi daka kwele asianaa ma gera ka lalao siada laona taofa baa gera alangia ana <<Taofa a Solomon>>. ¹² Si

kada a Peter e rikia na tooa nae gi, nia ka bae urii fuada, <<Gamu tooa i Israel gi, utaa naa molu ka kwele ana si doo naa, ma molu ka bubungi gemelu naa amolu? Gomolu manata hasa na mamanaa gemelu i tala melu ma na toolaa aabu gemelu ka guraa ana wane naa hai ka fali? ¹³ Na God baa Abraham, Aesak, ma Jakob gera fooasia, na God baa koo gia gi, baa e falea na initooa aabu fuana a Jesus, na wane raoa nia. Sui molu ka falea amolu a Jesus fuana na wane baita gi. Ma si kada a Paelat e ketoa, gomolu ka oote gomolu amolu ani nia, ma molu ka hae ta'a amolu ana si kada baa Paelat e manata uria lukelana. ¹⁴ A Jesus naa na wane aabu ma na wane diana, sui molu ka oote gomolu amolu ani nia, ma molu ka gania amolu a Paelat uria na lukelana wane na e hauwane. ¹⁵ Haia, ma ni gomolu molu haungia a Jesus na wane gwoufutana na mouria. Sui a God ka tataea faasia na maea, ma melu ka riki mamanalana si doo naa. ¹⁶ Na mamanalana hatana a Jesus na e falea na rigitaa fuana wane na aena gi e mae naa. Taa naa molu rikia ma molu ka haitamana, a God e aadea ana fimamanalaa ana hatana a Jesus, sulia fimamanalaa ana Jesus naa e aadea na wane naa ka diana urinae, ma molu ka rikia sui.

¹⁷ <<Haia, oote waihaasi nau gi ae, nau ku haitamana gomolu fai nia na wane baita gamu gi molu aade urinae ana Jesus, sulia molu lalafusidoo. ¹⁸ Sulia a God e haea ua na mai i nao ana na profet gi sui hasa tara na wane aadafilina nia tara ka nonifi. Haia, nia urinae hai ka faamamanaa na baelana God. ¹⁹ Haia, molu

oolitai manata naa, ma molu ka aabulo fuana God, hai nia ka manata lukea na aabulolaa ta'a gamu gi, ²⁰ ma eeri a Lord tara ka faadianaa na aanoedoo gamu gi ma nia tara ka oodua mai a Jesus na Christ na wane aadafililana baa fuagamu. ²¹ Nia tara ka too ua mai ana i langi lea ka dao ana si kada a God ka faafaalua ana doo gi sui iilingia nia e haea ua na mai ana oote profet aabu nia gi. ²² Sulia a Moses e haea, <A God na Lord gamu tara ka oodua kou tee profet siagamu iilingia laugo na nia e oodu nau mai. Nia tara ta wane ana tooa gia Jiu gi. Molu ka roosulia na taa gi na nia e haea fuagamu. ²³ So ni tei na langi kasi roosulia na taa naa na profet nae e haea, tara a God ka tookita faasia tooa nia gi ma ka kwaea.> ²⁴ Haia, a Samuel ma na profet aai gi na da lea mai i buri, na gera too ana na faarongolaa na faasia a God, da ainalongainia laugo taa naa da fuli na mai ana si kada naa. ²⁵ Na bae aalafuua gi a God ana profet nia gi na doo fuagamu. Ma muka ado ana laugo fai nia na koo gamu gi ana si bae aalualua a God fuada, iilingia nia e haea fuana Abraham ka bae urii, <Ana na oliolitamu gi, tara kuka faadianaa tooa gi sui i laona molaagali.> ²⁶ Nia naa, God ka aadafilina mai ma ka oodua mai na wane ni raoa nia siagamu totongenao, eeri ka faadiana gamu ana faabulolaa gamu faasia na aadelaa ta'a gamu gi.>>

Gera ketoa a Peter ma a John.

4

¹ Ana si kada a Peter fai nia a John daaro faarai

ua ana fuana tooa, teni fataabu gi ma na wane baita ana wane da fofolo usia Beu Aabu a God fai nia teni Sadusi gi, gera ka dao mai siadaaro. ² Gera rake hasu sulia na roo aposol naa gi daaro faatolomainia na tooa sulia a Jesus e tatae faasia na maea, na faamamanalana urinae, na tooa gi laugo na da mae tara daka tatae laugo faasia na maea. ³ Nia naa aadea gera ka dumuli daaro ma daka aalu daaro laona beu ni kanilaa, daaro ka too i seenae maasia ruana mae dani, sulia nia e haulafia naa. ⁴ Ma na tooa oro na gera rongoa baelaa daaro, gera ka manata mamana. Haia, na tooa na gera manata mamana ana si kada nae, nia bobola fai nia lima tooni wane.

⁵ Sui ana bobongi, na wane naonao gi ma na wane baita gera Jiu gi ma na faatolomai gi ana kwaieresia gi, gera ka oofu i Jerusalem. ⁶ Gera oofu fai nia a Anas na Fooanigwou, ma a Kaeafas, ma a John, ma a Aleksanda fai nia teni wane gi lau ana aebara na ana Fooanigwou. ⁷ Sui gera faatakea a Peter fai nia a John i nao ani gera, ma gera ka soeledi daaro daka urii, <<Gomoro guraa utaa ana na wane tero naa? Na mamanaa taa na moro too ana fai nia na hatana ni tei na moro illia ana?>>

⁸ Ma a Peter e fungu ana Aanoedoo Aabu, ma ka bae urii fuada, <<Wane baita gi ae, ⁹ lea so molu ka soeledi gemere tara'ena sulia na aadelaa diana na mere illia fuana wane na aena e mae, ma utaa naa nia ka diana, ¹⁰ nia bobola fuana molu ka haitamana, ma i gamu sui na tooa gi i Israel bobola fuana molu ka haitamana laugo, hasa na wane na molu rikia e akwaa ma ka take na siamoluu naa, nia e akwaa ana mamanaa ana

hatana a Jesus Christ faasia i Nasaret, baa molu haungia i fafona airarafolo, ma a God ka tataea faasia na maea. ¹¹ A Jesus baa na Kekedelaa Aabu e bae sulia ka urii, <Na fou baa na i gomolu na wane tole luma gi na mu haea e langi kasi diana e hau na ana na fou na e diana ka tasa uria tolelumalaa.> ¹² Taifili nia go na e haitamana ka faamouria na tooa, langi lau ta wane laona molaagali na a God e oodua eeri ka faamouri gia ana.>>

¹³ Ma na wane baita gi ana oofuofua nae, gera ka kwele asianaa ana Peter ma John, sulia langi daaro kasi mou ana bae rara'alaa, ma gera ka kwele laugo ana haitamadoolaa daaro roo wane langi dasi sukulu go, ma dafi haitamana daaro roo wane da liliu oofu fai nia a Jesus. ¹⁴ Ma gera ka lalafusia na haelana lau tesi doo, sulia na wane baa daaro guraa e take laugo fai daaro. ¹⁵ Nia naa, gera ka oodua a Peter ma a John fai nia na wane nae, daalu ka haga faasia gula ni oogulaa. Sui, gera ka bae fasi ada sulia taa naa tara gera ka aadea ana Peter ma John. ¹⁶ Ma gera ka bae urii, <<Taa naa tara golu ka aadea ana roo wane naa gi? Sulia na tooa gi sui go na da too i Jerusalem da haitamana sui go na doo kwaibalatana na daaro iilia, langi golu si bobola uria tofelana. ¹⁷ Haia, ma fuana si doo na ka langi kasi talo fuana teni tooa lau, golu haea fuadaalu langi daalu si bae lau sulia hatana Jesus fuana teni iimola lau.>>

¹⁸ Sui gera ka soea lau mai a Peter ma a John, gera ka bae fifii urii fuadaaro, <<Gomoro langi moro si bae naa lau ma langi moro si faatolomai

naa lau sulia a Jesus.>>

¹⁹ Ma a Peter fai nia a John, daaro oolisi gera daaro ka urii, <<Molu manata fasi na taa naa na e o'olo i maana a God, ana roolaa sulii gamu, langi roolaa sulia a God. ²⁰ Sulia i gemere e afetai mere ka too naa faasia baelaa sulia na taa naa mere rikia i talamere ma mere ka rongoa.>>

²¹ Ma na oofuofua na ana wane baita gi gera ka bae rigita lau fuadaaro, sui gera ka luke daaro. Sulia e afetai gera ka kwae daaro, sulia na tooa gi sui, gera baelafea asianaa a God faafia si taa naa e fuli. ²² Sulia na wane na daaro guraa, nia bobola fai nia ana fai aakwala fe ngali ma ka tasa.

Tooa da manata mamana da fooma uria noni rara'alaa.

²³ Haia, ana si kada gera lukea a Peter ma a John, daaro ka ooli lau siana bubulutaa gera, ma daaro ka faarongo gera ana taa gi na fataabu baita gi ma na wane baita gi gera haea. ²⁴ Ana si kada gera rongoa, gera ka fooma fuana a God daka urii, <<Lord ae, ni oe naa haungainia na mamangaa ma na molaagali ma na aasi ma na doo gi sui i laona na doo nae gi. ²⁵ Ma oko falea na Aanoedoo Aabu oe fuana koo gami a David na wane raa oe eeri ka bae urii, <Utaa naa na tooa maadiu gi gera ka rakehasu asianaa ma daka manata uria iili ta'alaa fuana a God, sui afetai daka iilia mone? ²⁶ Na aafia gi gera ka aade aagau ani gera talada ma na wane baita gi gera ka oofu uria firulaa fai nia a Lord ma na wane aadafililana nia.> ²⁷ Sulia a Herod ma a Pontias Paelat daaro oofu laona fera nae fai

nia tooa na langi dasi Jiu gi ma na tooa gi i Israel laugo. Gera oofu uria falelana kwaelana fuana Jesus, na wane rao aabu oe baa o aadaflia. ²⁸ Gera oofu uria aadelana na doo gi sui iilingia o manata ua na mai, sulia ana mamanaa oe ma na kwaidoorilamu fuana ka fuli urinae naa. ²⁹ Ma ana si kada nae Lord ae, oko rikia fasi si baelaa fifii gera gi, ma oko falea mai na rigitaa oe fuagami na wane ni raoa oe gi, eeri mika bae rara'a ana baelamu. ³⁰ O faatania mai na mamanaa ni guralaa oe, eeri daka rikia ana aadelana doo kwaibalatana gi ma na doo ni kwelelaa ana gi, ana hatana wane raoa aabu oe a Jesus.>>

³¹ Ma ana si kada gera faasuia na fooalaa, si gula na gera oofu ana ka igi'igi. Ma a God ka faafungu gera ana Aanoedoo Aabu, ma gera ka bae rara'a naa sulia baelana a God.

Gera ado ana na doo gera gi.

³² Ma na tooa gi sui na da manata mamana, gera ka oofu ana tesi manatalaa fai nia tesi lio. Ma e langi ta wane na e too ana tesi doo so ka haea ana si doo nia i talana, sulia gera ado sui ana si doo gera gi sui. ³³ Ma na aposol gi ka ainalongainia rara'a ana tataelana Lord Jesus faasia na maea, ma a God ka faadiana gera asianaa sui go. ³⁴ Haia, ma e langi ta wane la bubulutaa na hasa ka dooria ana tesi doo, sulia ni tei ani gera na da too ana gano langi so ta luma, gera ka faafoli ana, sui gera ka ngalia mai si malefo nae, ³⁵ daka falea fuana aposol gi, gera ngalia daka tolingia fuada sui sulia si kwaidoorilaa gera gi.

³⁶ Ma a Josef tee wane ana kwalafaa a Livae baa e futa i Saeprus baa na aposol gi da alangia ana Banabas (malutana wane faagwagwari lio), ³⁷ nia e faafoli ana tee si gano nia, ka ngalia si malefo nae, ka falea fuana na aposol gi.

Ananias ma ni Safira.

5

¹ Haia, tee wane hatana a Ananias, ma na afe nia hatana ni Safira, daaro too laugo ana bubulutaa nae. Ma daaro ka faafoli laugo ana bali ana gano daaro. ² Sui nia ka aalua ana ta bali malefo aai fuadaaro, sui nia ka ngalia go mai ana ta bali malefo aai ka falea fuana aposol gi. Ma na afe nia ka haitamana naa. ³ Ma a Peter ka bae urii fuana, <<Ananias ae, uria taa na oko lugasia Satan ka talai oe, ma e aade oe oko sugea na Aanoedoo Aabu ana haufinilana bali ana malefo baa o ngalia? ⁴ Suifetei ofi faafoli ana na gano baa, nia na doo oe. Ma buira o faafoli ana, si malefo na o ngalia uria si doo naa, na doo oe, ma haitamana oko aadea amu ana tesi doo sulia na kwaidooria oe. Sui utaa na oko manata urinae laona manatalamu? Oe langi osi sugea wane, oe o sugea a God!>> ⁵ Si kada Ananias e rongoa si doo naa, nia asi nia i aano ma ka mae naa. Ma na tooa gi da rongoa si doo naa, gera ka mou asianaa. ⁶ Haia, na wane daraa gi da ruu mai, gera ka afua nonina. Sui gera ka ngalia i maa, ma daka aalua.

⁷ Sui e bobola fai nia oolu kade hato i buira, na afe nia ka ruu mai, ma langi kasi haitamana laugo ana taa naa e fuli. ⁸ Ma a Peter ka bae urii

fuana, <<Faarongo nau, si malefo baa sui naa na oe fai nia na aarai oe moro ngalia mai naa uria na gano gomoro baa moro faafoli ana?>>

Ma nia oolisia ka urii, <<Iiu, nia sui naa naa.>>

⁹ Haia, a Peter ka bae lau urii fuana, <<Uria taa na oe fai nia na aarai oe moro ka suge fuana na Aanoedoo Aabu a God, ma moro manata hai so nia kasi falea kwakwaea fuamoro? Na wane baa gi na da aalua mai na aarai oe, da take ua go ada i aena maa ana si kada nae. Ma tara gera ka ngali oe laugo.>> ¹⁰ Ma ali'ali na geni na ka asi nia laugo i aano i maana aena a Peter, ma ka mae naa. Ma na wane daraa baa gi da ruu mai, ma gera ka rikia nia mae naa, gera ka ngalia i maa, ma lea daka aalua laugo i ninimana aarai nia. ¹¹ Na soefaataia sui ma teni tooa aai gi laugo, da rongoa si doo naa, ma gera ka mou asianaa.

Doo kwaibalatana gi.

¹² Na aposol gi da iilia si doo oro gi ni kwelelaa ana i matangana na tooa gi. Ma na tooa manata mamana gi sui daka dao oofu i laona kade Beu Aabu a God na da alangia ana Taofa a Solomon. ¹³ Ma e langi ta wane na kasi manata mamana kasi oofu faida, sui boroi ana na tooa gi daka hae baita ani gera. ¹⁴ Sui, na tooa oro gi asianaa ana na wane gi ma na geni gi, daka manata mamana ana na Lord, ma daka oofu laugo i laona na bubulutaa nae. ¹⁵ Ma sulia si taa gi na aposol gi da iilia, na tooa gera ka koua na tooa matai gi uria aalulada sulia na tala gi fafona na iifitai gera gi, eeri si kada a Peter e liu ana, i nia ka nunufi gera mone ana eeri daka akwaa. ¹⁶ Ma na

tooa oro gi daka lea mai faasia na fera gi galia i Jerusalem, da ngalia mai na tooa gera gi na da matai fai nia na tooa gi aai na aagalo ta'a gi da adosi gera, ma gera sui daka akwaa.

Da iinokesia na aposol gi.

¹⁷ Sui na Fooanigwou fai nia na tooa nia gi, na gera too i laona bubulutaa ana Sadusi, gera ka kwaifii asianaa ana na aposol gi, ma gera ka manata uria aadelana tesi doo ana aposol gi.

¹⁸ Ma gera dumulida, ma gera ka aaluda laona beu ni kanilaa. ¹⁹ Haia, ana fe rodo nae, na ensel a Lord e lea mai, ma ka ifingia na maa gi ana beu ni kanilaa nae, ma ka talaida i maa, ma ka bae urii fuada, ²⁰ <<Molu lea, molu ka take la labata ana Beu Aabu nia a God, molu ka faarongo ana tooa sulia na mouria faalu naa.>> ²¹ Haia, na aposol gi gera ka roosulia, ma i ubongia mae galogaloo, gera ka lea i laona na Beu Aabu a God, ma gera ka tala'ae faatolomailaa.

Haia, na Fooanigwou fai nia tooa nia gi gera ka soea mai wane baita gera Jiu gi uria oofulaa uria faarailaa. Ma gera ka fale baea fuana na wane ana oomea gi daka talaia mai na aposol gi faasia la beu ni kanilaa siada. ²² Sui si kada na wane ana oomea gi da dao kou, langi dasi rikia naa ta aposol i laona beu ni kanilaa. Ma gera ooli daka faarongo ana wane baita gi daka urii, ²³ <<Ana si kada melu dao kou siana beu ni kanilaa, melu rikia na tooa fofolo gi gera bilake ngasi asianaa ana maa gi ma gera ka folo go ada maana maa gi. Sui melu ifi, melu ka aada i laona beu, sui langi melu si rikia ta wane i laona.>> ²⁴ Kada na

fataabu baita gi ma na wane baita ana na wane fofolo gi usia Beu Aabu a God gera rongoa si doo naa, gera ka lalafusia na taa na e aadea na aposol gi.

²⁵ Sui tee wane e ruu mai, ka bae urii fuada, <<Molu fafurongo fasi, na wane baa gi molu aaluda i laona beu ni kanilaa, gera take na ada la labata ana Beu Aabu a God, ma daka faatolomainia na ada tooa gi!>> ²⁶ Sui, na wane baita gera wane fofolo gi fai nia na wane nia gi, da lea daka ooli mai fai nia na aposol gi. Langi dasi kwaeda lau uria oolilaa mai, sulia gera mou ana tooa gi aata gera ka uida ana fou.

²⁷ Ma si kada gera talaia mai na aposol gi ma daka faatakeda i maada na wane baita gi na gera oofu, na Fooanigwou ka bae fuagera ka urii, ²⁸ <<Gemelu melu bae lui gomolu langi molu si faatolomai lau ana hatana Jesus. Sui, na faatolomaia gamu naa e tagala sui naa i laona fera i Jerusalem. Ma molu ka feengi gemelu hasa gemelu naa melu haungia ka mae!>>

²⁹ Sui a Peter fai nia na aposol gi gera oolisia daka urii, <<Nia o'olo fuana melu ka roosulia a God, ma langi na iimola gi go ana. ³⁰ Ma i buira na molu haumaelia a Jesus i fafona na airarafolo, a God gera na koo gia gi ka tataea faasia na maea. ³¹ Ma a God e tatae nia uria i bali aaolo ani nia eeri ka kwaitalai ma ka faamouri, eeri ka falea si kada fuana tooa i Israel gi uria oolitai manatalaa hai a God ka manata lukea na garolaa gera gi. ³² Haia, ni gemelu melu rikia na doo naa gi ma melu ka faamamana, gemelu fai nia na

Aanoedoo Aabu na a God e fale mai fuana ni tei gera na da roosulia.>>

³³ Ma ana si kada na wane naa gi laona oofuofua gera wane baita gi gera rongoa si doo naa, gera ka rakehasu asianaa, ma gera ka dooria uria haumaelilana na aposol gi. ³⁴ Sui tee wane ani gera wane baita gi ana oofua naa, na wane ana Farisi hatana a Gamaliel na wane faatolomai ana kwaieresia gi ma nia na wane tooa gi da manata baita asianaa ana. Nia take, ka haea gera ka oodua fasi ada na aposol naa gi i maa fuana si kada totou. ³⁵ Sui, nia ka bae urii fuana na wane baita nae gi, <<Gomolu tooa i Israel gi, molu manata diana sulia na taa naa tara molu ka aadea ana oote wane naa gi. ³⁶ Sulia langi si tau go kou, a Tedas e lea mai, ka haea nia ta wane baita asianaa, ma e bobola fai nia fai talange wane na gera lea sulia. Ma e langi kasi tau, na tooa gi gera haungia, ma na fafurongo nia gi gera ka tagala teefou, haia na raolaa baa nia iilia ka sui naa lau go ana. ³⁷ Sui buira a Judas na wane i Galili ka lea lau mai ana si kada gera kedea ana hatana tooa gi sui. Ma na tooa oro gi gera na lea sulia, sui da haungia laugo. Ma na fafurongo nia gi, daka tagala laugo ada. ³⁸ Haia, ma sulia na doo na fafurongo nia a Jesus gi gera iililaa, nau ku haea fuamolu, langi molu si aadea tesi doo ada. Molu lugasida. Lea na manataa ma na raoa na gera aadea na doo nia iimola go ana, doo tara ka funu laugo ana. ³⁹ Ma lea so ka lea mai faasia a God, e afetai molu ka take usi gera, ma tara molu ka daotoona molu ka firu fai nia a God.>>

Ma na wane baita gi daka roosulia baelana a

Gamaliel. ⁴⁰ Sui gera ka oolifainia lau mai na aposol gi, ma daka haea fuana wane fofolo gi daka rabusi gera. Ma daka luida langi daalu si bae lau sulia na hatana a Jesus. Sui, gera ka lugasi gera. ⁴¹ Ma ana si kada na aposol gi da lea faasia na wane baita gi, gera ka eele asianaa, sulia a God e manata gera faorana uria nonifiilaa sulia na hatana a Jesus. ⁴² Ma ana maedani gi sui, na aposol gi gera ka liu i laona Beu Aabu a God ma i laona luma gera tooa gi, ma gera ka faatolomai ma gera ainitalongainia na Faarongolaa Diana sulia a Jesus na wane aadafililana a God.

Fiu wane gera aadafilia uria adomilana na aposol gi.

6

¹ Ma ana si kada nae, na tooa na da manata mamana ana a Jesus da oro. Ma na ugalaa ka liu i matanga gera Jiu na da bae ana na baelaa i Hebru fai nia na Jiu na da bae ana na baelaa i Grik. Na bali aai nae da bae ana baelaa i Grik, da uga hasa na bali Jiu na gera bae ana baelaa i Israel langi dasi adomia go na oru geni gera gi ana na fanga ma na malefo na da tolingia sulia dani. ² Ma na aakwala ma roo wane aposol gi, gera ka soea mai tei gera na da manata mamana, daka bae urii, <<Langi si diana melu ka abero amelu ana na tolingilanalaa na malefo golu gi, ma melu ka manata buro na amelu ana na ainitalongailana baelana a God. ³ Haia, nia urinaa oote waihaasi gi, molu filia ta fiu wane i matanga gamu na mu haitamada gera fungu

ana Aanoedoo Aabu ma daka liotoo, hai daka baita fuana si raa naa. ⁴ Haia, ma ni gemelu, melu ka rao tee bali na amelu ana fooalaa ma na ainalongailana baelana a God.>>

⁵ Ma na tooa nae gi da figu gera ka eele kada gera rongoa si doo naa, ma gera ka filia a Stefen, na wane na manata mamana nia e rigita ma na Aanoedoo Aabu ka fungu ani nia. Ma gera ka filia laugo a Filip ma a Prokorus ma a Nikanor ma a Timon ma a Parmenas ma a Nikolas na wane faasia i Antiok na e lea sulia faatolomailaa gera Jiu gi, boro i ana nia langi kasi futa mai ana ta wane Jiu. ⁶ Sui, na figua gera ka talaida mai siana na aposol gi, ma na aposol gi gera ka fooa fai gera ma daka aalua abada faafia na gwouda.

⁷ Ma na baelana a God ka tagala. Ma na tooa Jerusalem gi na da manata mamana daka oro asianaa mai, ma na fataabu oro gi laugo, gera ka manata mamana.

Na dumuilana a Stefen.

⁸ A Stefen nia na wane a God e faadiana ana ma ka too ana na mamanaa uria aadelana doo kwaibatana oro gi ma na doo ni kwelelaa ana gi i matangana tooa gi. ⁹ Ma teni wane gi gera ka oote gera ana a Stefen. I gera ka too la bubulutaa da alangia ana <<Na Beu Aabu gera tooa da too nonilaa>>. Teni wane ani gera na Jiu gi faasia Saerenia ma Aleksandria. I gera fai nia teni Jiu gi faasia i Silisia ma Asia, gera ka hafalia oolisuusulaa fai nia a Stefen. ¹⁰ Ma na Aanoedoo Aabu ka falea na liotoo fuana a Stefen, eeri si kada nia e bae ana, e afetai ta wane ka oolisia. ¹¹ Sui gera ka folia teni wane haia daka haea,

<<Gemelu rongoa nia bae tataga ana Moses fai nia a God.>> ¹² Kada tooa gi ma na wane baita gi ma na faatolomai ana kwaieresia gi da rongoa si doo naa, gera ka rakehasu asianaa, ma gera lea mai siana Stefen, daka dumulia, ma gera ka talaia mai siana figulaa gera tooa baita gi. ¹³ Sui gera ka soea mai teni wane gi haia daka suge faafia. Gera ka bae urii, <<Sulia dani na wane naa e bae tataga ana Beu Aabu a God fai nia na kwaieresia a Moses gi. ¹⁴ Melu ka rongoa nia haea tara a Jesus wane i Nasaret tara ka oogosia na Beu Aabu a God ma ka oolisia laugo na maluta gia naa gi a Moses e faleda fuaga.>> ¹⁵ Ma na tooa na gera gwouru laona oofuofua naa, daka bubutete ana Stefen, ma gera ka rikia na maana e aada ana mala ta ensel.

Na baelana a Stefen.

7

¹ Sui na Fooanigwou e soledia a Stefen ka bae urii, <<Na doo naa gi gera feengi oe ana gi naa, nia mamana?>>

² A Stefen e oolisida ka urii, <<Oote waihaasi ma oote maa gi, molu fafurongo nau fasi! A God ana initooa e faatai fuana koo gia a Abraham si kada nia too ua i Mesopotemia, suifetei nia lea kafi too i Haran. ³ A God ka bae urii fuana, <O lugasia na aebara oe ma na fera oe, oko lea uria na fera na tara kuka faatainia fuamu.> ⁴ Sui nia ka lea faasia fera nia ma ka lea ka too i Haran. Ma buira na maa nia Abraham e mae, a God ka haea nia ka idu mai uria fera na gia too na ana naa. ⁵ Haia, a God e langi kasi falea

ta bali ana gano naa fuana a Abraham, ta bali totou boro hai so a Abraham ka nauhata boro ana ka langi laugo. Sui a God ka bae aalualu fuana tara ka falea fuana, eeri si gano nae tara si gano nia na ana nae, fai nia na ooliolitana. Ma si kada God e bae aalualu fuana, a Abraham e langi kasi too ua ana ta wela. ⁶ A God ka bae urii fuana, <Na ooliolitamu gera ka too ana fera na langi lau na fera gera, ma seenae tara gera ka aalu gera ana wane ni rao o'oni gi. Ma tara na tooa gi daka aade ta'a fuada sulia fai talange fe ngali. ⁷ Sui tara kuka falea kwakwaelaa fuana tooa na da rao fuada. Ma i buri, tara na ooliolitamu daka hagatafa mai faasia fera nae, ma gera ka foasi nau i seegi.> ⁸ Sui a God ka falea na maluta sulia na ole-marikolaa, uria na mamalafooa ana na bae aalualulaa nia fuana Abraham. Haia, a Abraham e ole-mariko ana Aesak, kwalu maedani i buira nia e futa. Haia, a Aesak ka ole-mariko ana wela nia a Jakob, ma a Jakob ka ole-mariko ana aakwala ma roo wela nia gi na gera naa na koo gia gi.

⁹ <<Haia, a Josef nia ta wane ana aakwala ma roo wane nae gi, sui na aua nia gi gera ka kwaifii ani nia, ma gera ka faafoli ana fuana na tooa da lea fui Ejipt hai nia ka hau ana wane rao o'oni. Ma God e too fai nia, ¹⁰ ma ka ngali nonilaa ana laona afetailaa nia gi. Sulia si kada nia dao siana Fero, na aaofia i Ejipt, a God ka falea na liotooa fuana ma ka adomi nia hai a Fero ka dooria, ma Fero ka aalu nia ka baita laona initooa nia ma ka aalu nia laugo eeri ka baita usia na doo nia gi sui. ¹¹ Ma si kada na uunifioloa baita e liu laona fera i Ejipt ma i Kanan, nia ka falea na afetailaa

baita. Ma na koo gia gi ka afetai asianaa fuada uria daotoolana tesi fanga. ¹² Haia, ma ana si kada a Jakob e rongoa na fanga e nii i Ejipt, nia ka oodua na wela nia gi (na koo gia gi), gera ka lea totongenao i seenae. ¹³ Sui ana si kada gera lea lau ana, a Josef ka aadea na aua nia gi gera ka haitamana. Ma Fero laugo ka haitamana aebara a Josef. ¹⁴ Ma Josef ka fale baea uria a Jakob na maa nia ka haea nia fai nia na aebara nia gi sui gera ka lea mai fui i Ejipt. Haia, ma na aebara nae gera fiu aakwala ma lima iimola. ¹⁵ Haia, a Jakob ka lea uria Ejipt, ma i seenae nia fai nia na wela nia gi gera ka mae naa. ¹⁶ Na nonida gera ngalida, daka aaluda i Sekem si gano baa Abraham e folia faasia aebara a Hamor ana si malefo.

¹⁷ <<Ma ana si kada garangi naa fuana a God ka faamamanaa na bae aalualua nia aadea fuana Abraham, na tooa golu gi na gera too i Ejipt gera ka oro asianaa. ¹⁸ Ana si kada nae, na aaofia faalu, na e langi kasi haitamana tesi maluta sulia a Josef, e tala'ae baita usia i Ejipt. ¹⁹ Nia ka sugea na koo gia gi, ma ka aade ta'a asianaa naa fuada, ma ka luida langi dasi aalua wela bibiu gera gi luma haia gera ka mae ada. ²⁰ Ma ana si kada nae naa, a Moses e futa mai ana, na wela aada diana. Ma ni tee nia e suluia go sulia oolu fe sinali go i luma nia. ²¹ Ma si kada ni tee nia e ngali nia ana faasia luma nia, na haari a Fero ka ngalia ma ka suluia iilingia ta wela wane ana. ²² Ma gera ka faatolomai nia ana maluta ma na liotooa gera tooa i Ejipt. Ma nia ka hau ana wane baita ana baelana ma na aabulolana.

²³ <<Ma ana si kada a Moses e baita mai ka dao ana fai aakwala fe ngali, nia ka manata uria daotoolana tooa nia gi ana kwalafaa a Israel. ²⁴ Ma si kada nia dao ana, nia ka rikia tee wane Jiu na wane Ejipt e iili ta'a fuana. Ma nia lea kou uria adomilana ma ka haungia na wane nae i Ejipt. ²⁵ (Nia ka manata sulia na tooa nia gi bobola fuana gera ka haitamana tara a God ka aade nia fuana ka luke gera faasia na kanilaa, sui langi dasi haitamana go.) ²⁶ Sui ana tee fe dani lau, nia ka rikia roo wane Jiu gi daaro firu, ma nia ka iili uria falelana aaroaroa i matanga daaro ka bae urii, <Moro rongo fasi, gomoro naa roo waihaasina gi naa. Uria taa na moro ka firu? > ²⁷ Sui tee wane ani daaro na e iili ta'a fuana ta wane aai ka uusungainia a Moses, ka bae urii, <Tei naa aalu oe oko baita fuamere, ma oko aalu wane ni keketolaa fuamere? ²⁸ Oe dooria oko haungi nau laugo iilingia baa o haungia na wane baa i Ejipt i roogi?> ²⁹ Kada Moses e rongoa si doo naa, nia ka tafi faasia i Ejipt lea ka too na ana i Midian, ma i seenae na afe nia ka faafutaa roo wela wane.

³⁰ <<Haia, i buira fai aakwala fe ngali e sui, na ensel ka faatai fuana Moses lao meamea kwesu ana eere na e agofia na ai na e too garangia fe tolo i Saenae i laona aanogwou. ³¹ Moses ka kwele asianaa ana si doo na nia e rikia, ma ka idu garangia kou na ai nae, hai ka riki diana ana. Sui nia ka rongoa na lingeena a Lord, ³² e urii, <I nau na God gera koo oe gi, God a Abraham, ma a Aesak ma a Jakob.> Ma a Moses ka lelebe ma ka oote nia ni aada, sulia nia e mou asianaa. ³³ Ma a Lord ka bae urii fuana, <Lafua na tatae silipa

oe gi faasia na aemu gi, sulia si gula na oe take ana, na gano aabu. ³⁴ Nau ku rikia na faafilaa e ta'a asianaa gera iilia ana tooa nau na gera too i Ejipt, ma kuka rongoa na lingeena na aangilaa gera gi. Nia naa nau kuka sifo mai fuana kuka adomi gera. O lea na kou i Ejipt, sulia nau ku oodu oe.>

³⁵ <<Haia, a Moses na baa tooa Israel gi gera oote gera ana, ma daka bae urii fuana baa, <Tei naa aalu oe oko baita usi gami, ma oko aalu wane ni keketolaa fuagami?> Nia baa a God e oodua mai hai ka baita ma ka lukeda fai nia si kwai'adomilaa faasia na ensel baa e faatai fuana laona ai baa e harufia. ³⁶ Ma a Moses ka talaia tooa Jiu gi faasia i Ejipt ma ka iilia si doo kwaibalatana gi ma doo gi ni kwelelaa ana gi i Ejipt ma laona aasi na da alangia <Aasi Kekeroa>, ma i laona aanogwou sulia fai aakwala fe ngali.

³⁷ A Moses naa laugo baa e bae urii fuana tooa i Israel, <A God tara ka oodua mai tee profet siagamu, iilingia na nia e oodu nau mai siagamu, ma nia nae tara ta wane ua go ana tooa gamu gi.>

³⁸ Haia, a Moses baa e too fai nia tooa i Israel ana oofuofua baa la aanogwou, nia ka too fai nia na koo gia gi ma fai nia na ensel baa e faarai fai nia i gwouna fe tolo baa i Saenae. Ma nia ka ngalia naa si faarongolaa ana mouria faasia God eeri ka falea fuaga.

³⁹ <<Sui, na koo gia gi gera ka oote gera go na roolaa sulia a Moses. Ma gera ka aabulo ada faasia, ma gera doori oolilaa ada fui Ejipt.

⁴⁰ Gera ka bae urii fuana Aaron, <O haungainia teni god fuamelu, eeri gera ka talai gemelu. Sulia

melu lalafusia taa na e iilia a Moses, na wane baa e talai gemelu mai faasia i Ejipt.> ⁴¹ Ma gera ka haungainia na nununa bulumakau uria foosilana ada, ma na narelana na kwaisuusia fuana, ma gera ka aadea na maoma uria na faabaitalana doo na gera haungainia i talada. ⁴² I aena na gera aade urinae, a God ka aabulo faasi gera, ma ka lugasida eeri gera ka fooasia na ada na bubulu gi i langi, iilingia baa na profet da kedea daka urii, <Gamu tooa i Israel, langi lau na doo fuagu uria na haungilana na doo ana mouria ma na kwaisuusilaa ana sulia fai aakwala fe ngali laona aanogwou. ⁴³ Na babala na molu ngalia fai gamu ana naa doo fuana na god Molok fai nia nununa bubulu na god gamu baa gera alangia ana Refan, gera na nunui doo gi molu haungaida uria foosilada. Ma sulia si doo nae gi, tara nau kuka oodu gamu kou liufia fera i Babilon.>

⁴⁴ <<Na koo gia gi gera aalua laugo na babala a God fai gera lao aanogwou. Gera haungainia sulia si taa naa God e haea fuana a Moses ma ka faatainia fuana. ⁴⁵ I buira, na koo gia gi da ngalia na babala naa faasia maa gera gi. Ma gera ka koua kou faida si kada gera lea fai nia a Josua ma gera ka ngalia si gano gi faasia na tooa gi na a God e kwaetarida i nao gera. Ma na babala nae e too i seenae lea ka dao ana si kada a David na aaofia. ⁴⁶ Ma a God ka eele sulia a David, ma nia ka gania God haia ka faalamanian ka tolea ta beu fuana a God a Jakob. ⁴⁷ Sui, ma a Solomon ana naa e tolea beu fuana.

⁴⁸ <<Haia, ma a God tofungana mamana e langi kasi too i laona luma na iimola gi da tolea. Sulia

na profet e bae urii, ⁴⁹ <A Lord e bae urii, Na fera i langi na gula ni gwourulaa ana initooa nau, ma na molaagali na gula ni uurilaa nau. Haia, langi ta luma na gamu haitamana tolelana naa e bobola uria kuka too i laona. ⁵⁰ Sulia i nau naa ku haungainia na doo nae gi sui.>>>

⁵¹ Ma a Stefen e bae lau ka urii, <<Sui boroi ana gamu naa tooa gi Jiu, na mango gamu e ngasi iilingia na tooa maadiu gi, ma na mourilagamu gi ka rorodoa. Nia naa e aadea langi musi doori rongolana ma na aadelaa sulia baelana a God. Sulia mu iilingia koo gamu gi, sulia muka iiliili laugo uria takelaa usia Aanoedoo Aabu. ⁵² Na koo gamu gi daka iinokesia na profet gi sui. Sulia i nao ua mai gera ka haungia na wane ni faarongolaa gi a God, na gera ainitalo ana lealana mai na wane rao o'olo nia a God. Haia, ma ana si kada nae, muka fale nia fuana na maalimaea nia gi, ma muka haumaelia. ⁵³ Haia, ma ni gamu baa, mu ngalia na kwaieresia a God gi baa na ensel gi da faleda mai fuagamu, sui langi molu si roo go sulia!>>

Gera haungia a Stefen.

⁵⁴ Haia, ana si kada na wane baita gi laona oofulaa naa gera rongoa a Stefen, na rakeda ka ngengelaa asianaa, ma gera ka ala makwaaru fuana sulia gera rakehasuia asianaa. ⁵⁵ Ma a Stefen, sulia nia fungu ana Aanoedoo Aabu, nia aada alaa uria i langi ma ka rikia na initooa a God, ma ka rikia laugo a Jesus e take i bali aba aaolo ana a God. ⁵⁶ Ma a Stefen ka bae urii, <<Aada fasi! I nau ku rikia na fera i langi e ifi,

ma na Wela nia Iimola gi e take i bali aba aaolo ana a God!>>

⁵⁷ Ma si kada na wane baita gi da rongoa si doo naa, daka bokosia na aalingada, ma daka rii baita, ma daka oogururu faafi nia. ⁵⁸ Ma daka ui ani nia uri maa faasia i laona na fera, ma daka hafalia na uilana ana fou gi. Na wane gi na da uia ana fou gi, daka lafua na maku tekwa gera gi ma daka aalua i siana tee wane daraa na hatana a Saul. ⁵⁹ Ma si kada gera uia ana, a Stefen e fooma ka urii, <<Lord Jesus, oko ngalia na mangogu.>> ⁶⁰ Ma nia e boururu i aano, ma ka bae baita ka urii, <<Lord, oko manata lukea na garolaa gera naa!>> Buiria nia e haea si doo naa sui, nia ka mae naa.

A Saul e iinokesia na soefaataia.

8

¹⁻² Haia, a Saul ka aalafaafia maelana a Stefen. Ma teni rafoe wane gi gera ngalia, daka aalua nonina a Stefen, ma daka aangisia asianaa. Ma ana fe maedani nae ua go, na soefaataia i Jerusalem ka hafalia na nonifilaa, sulia na iinokesilaa e baita. Ma na tooa gi sui na da manata mamana (na aposol gi ka langi), gera ka tagala teefou uria fera gi i laona lolofaa i Judea ma i Samaria.

³ Haia, a Saul ka hasi asianaa uria labasilana na soefaataia. Ma ka ruu i laona luma gi uria abalangailana ni tei gera na da manata mamanaa ana a Jesus, wane gi ma na geni gi laugo, ma ka aalu gera lao beu ni kanilaa.

Gera ainitaloo ana Faarongolaa Dianaa i Samaria.

⁴ Ma na tooa gi na da manata mamanaa, gera ka tagala ana fera gi sui. Ma si kada gera liu ana, gera ka ainitaloo na baelana a God. ⁵ A Filip e lea uria tee maefera baita laona lolofaa i Samaria, ma ka ainitalo ana Christ fuana tooa gi i seenae. ⁶ Ma na tooa gi i seenae, si kada gera ka rongoo na baelana Filip ma daka rikia laugo na doo kwaibalatana gi na nia e iilida, gera ka fafurongoa mamana taa gi na Filip nia e haea gi. ⁷ Sulia nia e taria aagalo ta'a gi faasia tooa oro gi, ma daka rii baita ana si kada da haga mai faasida. Ma na tooa na nonida e mae ma tooa gi da tero, nia e gurada teefou. ⁸ Ma na tooa i Samaria gi gera ka eele baita asianaa.

⁹ Haia, la fera nae, tee wane e too i seenae hatana a Simon, ma e tau na mai nia faakwelea na tooa i Samaria ana raoa nia na aagalo gi. Ma ka haea nia ta wane baita asianaa. ¹⁰ Ma na tooa gi sui i fera nae, na tooa baita gi ma tooa to'ou gi laugo, gera ka fafurongo nia, ma gera ka haea nia na wane e too ana mamana faasia a God, ma gera ka alangia ana <<Mamanaa baita>>. ¹¹ Gera fafurongo nia sulia e tau na mai nia e iilia raoa nia nae gi ana aagalo. ¹² Haia, ma ana si kada gera ka rongoo a Filip e bae sulia na Faarongolaa Diana sulia na Initooa a God ma a Jesus Christ, gera ka manata mamana, ma gera ka siuabu, wane gi ma na geni gi laugo. ¹³ A Simon laugo ka manata mamana, ma ka siuabu. I buira, nia ka too fai nia a Filip. Ma si kada nia e rikia a Filip e iilia na doo kwaibalatana gi ma na doo gi

ni kwelelaa ada gi, nia ka kwele asianaa.

¹⁴ Haia, na aposol gi na gera too ua i Jerusalem, ana si kada gera rongoa tooa i Samaria gera manata mamana ana na baelana a God, gera ka oodua a Peter fai nia a John siada. ¹⁵ Si kada daaro dao ana, daaro ka fooma fuana tooa nae gi da manata mamana hai gera ka ngalia na Aanoedoo Aabu. ¹⁶ Sulia na Aanoedoo Aabu e langi kasi sifo ua faafia ta wane ada. Haia, ma ni gera mone da siuabu sui na ana hatana Lord Jesus. ¹⁷ Sui a Peter ma John daaro ka aalua aba daaro gi i fafoda, ma gera kafi ngalia na Aanoedoo Aabu.

¹⁸ Haia, ana si kada a Simon e rikia na aposol gi da aalua abada i faafida, ma gera ka ngalia na Aanoedoo Aabu, nia ka ngalia si malefo ka hasi uria falelanalaa fuana a Peter ma a John, ¹⁹ ka bae urii, <<Moro falea si mamanaa naa fuagu hai lea doo ku aalua na abagu i fafona ta wane, tara nia ka ngalia laugo na Aanoedoo Aabu.>>

²⁰ Sui a Peter e oolisia ka urii, <<Nia e bobola fuana si malefo oe fai nia ni oe moro ka funu, sulia o manata hasa na falelaa nia a God na doo uria folilana ana malefo. ²¹ Haia, ma ni oe langi osi bobola go uria raolaa fai gemelu, sulia na manatalamu langi kasi o'olo i naona a God. ²² O oolitai manata naa faasia si manatalaa ta'a oe nae gi, ma oko fooma fuana Lord eeri ka manata luke oe faasia manatalaa ta'a oe gi. ²³ Sulia nau ku riki oe o kwaifii ta'a asianaa, ma oko too i farana kanilaa ana aade ta'ala.>>

²⁴ Sui a Simon ka bae urii fuana Peter ma a John, <<Moro fooma fuana Lord fuagu, eeri tesi

doo ana doo naa gi na moro haeda kasi dao ani nau.>>

²⁵ Ma i buira, a Peter fai nia a John daaro faarai sulia na taa gi na daaro haitamana ana Jesus ma daaro ka bae sulia baelana a Lord. Sui daaro ka ooli fui Jerusalem. Ma ana oolilaa daaro, daaro ka ainitalo ana Faarongolaa Diana ana maefera oro gi i Samaria.

Filip fai nia wane baita i Etiopia.

²⁶ Ma tee ensel a Lord e faarai fuana a Filip ka urii, <<O aade aagau, oko lea i bali alaa sulia na tala too i Jerusalem ka lea uria Gasa.>> (Tala nae, langi gera kasi lea naa sulia.) ²⁷⁻²⁸ Ma a Filip ka aade aagau, ma ka lea. Haia, ma tee wane baita faasia i Etiopia e lea laugo mai sulia tala nae e ooli uri fera nia. Na wane naa nia na wane uria aadalaa sulia na malefo nia na aaofia ni geni i Etiopia. Nia too mai Jerusalem ana fooalaa fuana a God, sui ka ooli na ana fera laona doo ni lealaa nia na hosi nae e abalangainia. Ma si kada nia lea ana, nia gwouru, ka iidumia ana buka na profet Aesea e kedea. ²⁹ Sui na Aanoedoo Aabu ka bae urii fuana Filip, <<Lea, oko too garangia na wane loko.>> ³⁰ Ma a Filip e lalao kou siana, ma ka rongoa nia iidumia ana buka profet Aesea, ma ka soeledia ka bae urii, <<Oe haitamana na taa na oe o iidumia?>>

³¹ Ma na wane baita naa e oolisia ka urii, <<Tara kuka haitama utaa ana, lea langi ta wane haia ka talamatai nia fuagu?>> Ma nia ka soea a Filip eeri ka raa kou siana hai ka gwouru fai nia.

³² Haia, na Kedelaa Aabu na nia e iidumia, nia urii, <<Nia iilingia na sipsip na gera talaia uria na

haungilana, ma nia langi kasi haea tesi baea sulia e iilingia na gale sipsip kada gera olea ana iifuna ma langi si aangi. ³³ Ma daka faawaelaa ada ana asianaa, ma gera ka keto nia ana sugelaa gi. Haia, ma ka langi laugo ta wane haia ka haea tesi doo sulia na ooliolitana gi, sulia na mourilana la molaagali e sui naa.>>

³⁴ Haia, na wane baita naa ka bae urii fuana Filip, <<Faarongo nau, tei naa profet naa e bae sulia? Suli nia i talana, langi sulia ta wane ete ana?>> ³⁵ Ma a Filip ka tala'ae faarailaa fuana sulia na Faarongolaa Diana sulia a Jesus, hafalia ana si kade Kekedelaa Aabu naa. ³⁶ Ma ana si kada gera lea sulia tala, gera ka liu ootofana tee kafo. Ma na wane baita naa ka bae urii fuana Filip, <<Na kafo naa, taa naa lui nau langi kusi siuabu?>>

³⁷ Ma a Filip ka bae urii fuana, <<Oe haitamana oko siuabu go amu, lea so oko manata mamana ana a Jesus ana mourilamu teefou.>>

Nia oolisia ka urii, <<Iiuka, nau ku manata mamana ana Jesus Christ nia na Wela a God.>>

³⁸ Sui na wane baita na ka haea hosi naa ka take ngado, ma daaro Filip daaro ka sifo laona kafo, ma Filip ka siuabua. ³⁹ Haia, si kada daaro tae mai ana faasia la kafo, na Aanoedoo a Lord lea mai ka ngalia ali'ali na ana a Filip. Ma na wane baita naa ka langi si riki nia naa lau. Ma nia ka lea dongaa na ana, fai nia na eelelaa baita. ⁴⁰ Ma a Filip ka dao ali'ali na ana i Asotus, ma ka liufia maefera i seenae gi fai nia ainitalongailana na Faarongolaa Diana ana fera nae gi, lea ka dao i fera Sesarea.

*A Saul e oolitai manata.***9**

¹ Ma ana si kada nae laugo, a Saul ka tasa don-gaa fai nia na baelaa nia gi uria na haungilana oote fafurongo a Lord gi. Ma nia ka lea siana na Fooanigwou, ² ma ka gania haia nia ka kedea ta faarailaa fuana na wane baita gi ana Beu Aabu ni Figulaa gi i Damaskus, hai gera ka faalamainia uria nanilaa uria na tooa na da manata mamana ana a Lord, ma lea nia daotoona ta wane langi ta geni urinae, nia ka bobola uria na dumulilada ma ka ooli mai faida fui Jerusalem.

³ Ma ana si kada nia lea fui Damaskus ma ka dao garangia na kou i fera, ali'ali na raralaa faasia lao mamangaa ka rara gali nia. ⁴ Ma i nia ka asi nia i hae gano, ma nia ka rongoa tee lingee doo ka bae urii fuana, <<Saul, Saul! Uria taa na oko iinokesi nau?>>

⁵ Sui a Saul e oolisia ka urii, <<Lord, oe ni tei naa?>>

Ma na lingee doo naa e oolisia ka urii, <<I nau a Jesus, na wane na o iinokesia. ⁶ Haia, o tatae, oko lea i fera haia daka faarongo oe ana si taa na fuana oko iilia.>>

⁷ Ma na wane nae gi na da lea fai nia a Saul, gera ka too ngado, ma langi dasi haea ta baea. Ni gera mone da rongoa na lingee doo nae, ma langi dasi rikia go ta wane. ⁸ Sui a Saul e tatae mai, ma ka kwalia na maana gi, ma ka afetai fuana haia so ka rikia tesi doo. Ma gera dau ana abana, gera ka talaia uria i Damaskus. ⁹ Ma sulia oolu maedani naa, Saul langi kasi rikia ana tesi doo. Ma sulia oolu maedani nae gi laugo, ma ka

langi si ania tesi fanga, nia ka langi si gwoufia tesi kafo.

¹⁰ Haia, tee fafurongo a Jesus hatana a Ananias e too laugo i Damaskus, ma nia e rikia a Lord ana faataia. Ma a Lord ka bae urii fuana, <<Ananias ae.>>

Ma a Ananias e oolisia ka urii, <<Lord ae, nau naa.>>

¹¹ A Lord ka bae urii fuana, <<O aade aagau, oko lea uria na tala na gera alangia ana <Tala O'olo>, ma oko lea uria luma a Judas, oko soeledia uria tee wane faasia i Tarsus hatana a Saul. Nia e fooa ana nae, ¹² ma nia ka rikia tee wane ana faataia hatana a Ananias e ruu mai siana ma ka aalua na abana gi faafia eeri na maana gi ka aada lau.>>

¹³ Sui a Ananias e oolisia ka urii, <<Lord ae, tooa oro gi asianaa gera uunuunu siagu sulia wane naa ma na doo ta'a oro gi nia e iilia fuana tooa oe gi i Jerusalem. ¹⁴ Ma i nia e lea mai i seegi i Damaskus naa eeri nia ka dumulia ni tei gera na da fooasi oe, sulia na fataabu baita gi da faalamainia fuana.>>

¹⁵ A Lord e oolisia ka bae urii fuana, <<O lea amu, sulia i nau naa ku aadafili nia hai ka rao fuagu ma ka ainalongainia na hatagu siada tooa maadiu gi ma na aaofia gi ma fuana tooa i Israel gi laugo. ¹⁶ Haia, tara i nau ana i talagu na tara kuka faatainia fuana taa gi na tara nia ka nonifi ana gi sulia na ainalolaa ani nau.>>

¹⁷ Sui a Ananias e lea ka ruu siana i luma nae, ma ka aalua abana gi fafona Saul, ma ka bae urii, <<Wai haasi Saul ae, a Jesus na Lord i talana na e oodu nau mai. Nia baa e faatai fuamu sulia

na tala ana si kada baa o lea mai see. Nia ka oodu nau mai, eeri oko aada lau ma oko fungu ana Aanoedoo Aabu.>> ¹⁸ Ma ali'ali na doo mala na uunufae iia gi ka asia faasia na maana a Saul, ma nia ka aada lau. Sui nia e tatae, ka take, ma ka siuabu. ¹⁹ Ma buira nia fanga sui, na nonina kafi rigita lau.

Saul e ainitalo ana Faarongolaa Diana i Damaskus.

Ma a Saul ka too fai nia na fafurongo gi i Damaskus sulia aange maedani. ²⁰ Ma nia ka lea ali'ali uria Beu Aabu ni Figulaa, ma ka tala'ae baelaa naa sulia a Jesus, <<I nia na Wela nia a God.>>

²¹ Haia, tei gera na da rongo nia, gera ka kwele asianaa, ma gera ka ledida kwailiu daka urii, <<Na wane naa baa e too i Jerusalem, ma ka haungia ni tei gera baa da fooasia a Jesus? Ma nia e lea mai see eeri ka dumulida ma ka talaida siana na fataabu baita gi.>>

²² Sui na baelana a Saul ka rigita asianaa ma ka faamamana a Jesus nia na wane aadafililana a God. Ma e urinae, na Jiu gi na gera too i Damaskus, gera ka lalafusia na oolisanalaa ana tesi doo.

²³ Ma i buira maedani oro gi e sui, na Jiu gi gera ka oofu uria haungailana teni si manata eeri gera ka haungia a Saul. ²⁴ Haia, ana dani ma na rodo gera ka folo usia na maehaga ana fera nae eeri gera ka haungia. Sui a Saul ka rongo aalinga ana manata gera gi. ²⁵ Ma ana tee fe rodo, na fafurongo nia gi da ngalia, daka faasifoa laona

na lulue uria i maa ana mae kwakwada gwouna sulufou na gera uia galia ana fera nae.

Saul e too i Jerusalem.

²⁶ Ma a Saul ka lea i Jerusalem, ma ka iiliili uria lea oofulaa fai gera na tooa na da manata mamana ana a Jesus. Sui langi gera kasi manata mamana ana hasa nia na fafurongo a Jesus laugo, ma gera ka mou ani nia. ²⁷ Haia, a Banabas e lea mai, ka talaia siana na aposol gi, ma ka faarongo gera ana na a Saul e rikia a Lord sulia tala, ma a Lord ka faarai laugo fuana. Nia ka faarongo gera laugo ana a Saul na e bae rara'a sulia a Jesus i Damaskus. ²⁸ Ma gera kafi manata mamana, ma a Saul kafi too fai gera, ma ka liufia fera i Jerusalem, ma ka bae rara'a sulia a Jesus. ²⁹ Ma nia ka bae ma ka oolisuusuu fai nia na Jiu gi na gera bae ana baelaa Grik, ma gera ka iiliili uria haungilana. ³⁰ Ma ana si kada na tooa gi na da manata mamana da rongoa si doo naa, gera ka talaia a Saul uria i Sesarea, ma gera ka oodua uria i Tarsus.

³¹ Haia, na soefaataia i Judea ma i Galili ma i Samaria, gera kafi too ana fanualama ana si kada nae. Ma na soefaataia ka rigita ma ka baita lau ana tooa oro gi na gera manata mamana. Nia urinae, sulia na Aanoedoo Aabu e adomi gera, ma gera ka manata baita ana a Lord.

Peter e lea i Lida ma i Jopa.

³² Ma a Peter ka lea ana maefera oro gi, ma ana tesi kada nia ka lea i Lida uria na daotoolana tooa a God gi na gera too i lao maefera nae. ³³ Haia, i seenae, nia ka daotoona tee wane hatana

a Aeneas, na nonina e mae, ma ka lalafusia tataelaa faasia na iifitai nia sulia kwalu fe ngali.

³⁴ Ma a Peter ka bae urii fuana, <<Aeneas ae, Jesus Christ tara ka gura oe ana si kada nae. O tatae, oko lukumia na iifitai oe.>> Ma ali'ali a Aeneas ka tatae. ³⁵ Ma na tooa gi sui na gera too i Lida ma i Saron, gera rikia, ma gera ka manata mamana ana a Lord.

³⁶ Haia, i Jopa, tee geni na e manata mamana e too i seenae, na hatana ni Tabita. (Ana baelaa i Grik ni Dorkas, ma na malutana na doo fai ae gera alangia ana <<dia>>.) Nia e iilia asianaa si doo diana oro gi ma ka adomia asianaa laugo na tooa na da siofaa. ³⁷ Ma ana si kada naa, nia e matai, ma ka mae. Haia, gera saufia nonina, sui gera ka ngalia uria kade luma i langi, ma gera ka faateofia i seenae. ³⁸ Haia, na fera nae Jopa langi kasi tau go faasia i Lida, ma ana si kada na tooa na da manata mamana gi da rongoa a Peter e too i Lida, gera ka oodua roo wane gi siana fai nia na baelaa naa gi urii, <<O lea ali'ali mai siamelu.>>

³⁹ Sui a Peter e lea fai daaro. Ma si kada nia e dao ana, gera ka talaia uria kade luma nae i langi. Na oru geni gi sui go, da oofu siana a Peter i seenae, ma daka aangi, ma gera ka faatainia na maku oro gi na geni nae e taida si kada nia e mouri ua ana.

⁴⁰ Sui a Peter ka oodu gera teefou haia daka haga i maa faasia kade luma nae, ma nia ka boururu, ka fooa. Sui nia ka aabulo fuana nonidoo nae, ka bae urii fuana, <<Tabita ae, o tatae.>> Ma na geni nae ka kwalia maana ma si kada nia e aada kou, nia ka rikia a Peter, ma nia e tatae ma ka gwouru.

⁴¹ Ma a Peter ka dau ana na abana, ma ka adomi nia ka tatae. Sui nia ka soea mai na oru geni baa

gi fai nia na tooa aai na da manata mamana gi, ma ka faatainia ni Dorkas na e mouri naa. ⁴² Sui na unuunulaa sulia na doo naa ka talofia fera i Jopa loulou, ma na tooa oro gi gera ka manata mamanaa ana a Lord. ⁴³ Ma a Peter ka too i Jopa sulia fe dani oro fai nia na wane hatana Simon, na wane rao ana ungana doo fai ae gi.

A Peter fai nia a Kornelius.

10

¹ Ma tee wane i Sesarea na hatana a Kornelius, nia na wane baita ana wane ni oomea gi i Rom na gera alangia ana <<Oomea i Itali>>. ² Nia na wane na e hae baita ana a God, ma ka foosia laugo sulia dani. Nia fai nia na aebara nia gi teefou, gera foosia a God, ma ka iili doo diana oro gi uria adomilana tooa siofaa gera Jiu gi laugo. ³ Haia, ma e bobola fai nia oula kade hato i haulafi ana tee fe dani, nia ka rikia tee faataia na e faatai folaa ana na ensel a God e lea mai ma ka bae urii fuana, <<Kornelius ae.>>

⁴ Ma nia e bubu tete ana ensel nae, ma ka mou, ma ka urii, <<Wane baita ae, taa naa oe o dooria?>>

Ma na ensel naa e oolisia ka urii, <<God e eele asianaa faafia na foalaa oe gi fai nia na aade dianalaa oe gi ana adomilana na tooa siofaa gi, ma nia ka langi si manata buro uria na oolislam. ⁵ Haia, o oodua teni wane ana si kada nae fui Jopa eeri daka soea mai tee wane hatana a Simon Peter. ⁶ Nia e too i laona luma nia tee wane e rao ana ungana doo fai ae gi hatana a Simon baa na luma nia e too i fakana aasi.>>
⁷ Na ensel naa e faarai urinae fuana sui, ka lea

na ana. Ma a Kornelius ka soea roo wane ana wane gi na da rao i laona luma nia fai nia tee wane ana oomea nia, na wane na nia e fooasia laugo a God. ⁸ Ma nia ka faarongo gera ana na doo nia rikia ma ka rongoa. Sui nia ka oodu gera fui Jopa.

⁹ Sui ana ruana maedani, kada daalu lea ua kou ana ma daalu ka garangi dao na kou ana maefera i Jopa, a Peter ka raa i fafo luma uria fooalaa i aasoa. ¹⁰ Ma nia ka fiolo ma ka doori fanga. Ma ana si kada gera aade aagau ua ana fanga, nia ka rikia na faataia. ¹¹ Nia ka rikia i langi e ifi, ma ka rikia na doo iilingia maku rereba na gera faasifoa mai uria la molaagali ana fai susui doo gi. ¹² Haia, laona maku nae na doo momouria gi ma doo fai ae gi, doo aangoango gi, ma na manu kwasi gi. ¹³ Sui nia ka rongoa tee lingee doo ka bae urii fuana, <<Peter ae, tatae oko haungida, ma oko anida.>>

¹⁴ Ma a Peter e oolisia ka bae urii, <<Lord ae, langi asianaa go, sulia nau langi kusi ania na doo na e mola ma ka bilia.>>

¹⁵ Sui na lingee doo naa ka bae lau urii fuana, <<Langi osi hae mola ma langi bilia ana tesi taa na a God e haea e diana uria anilana.>> ¹⁶ Oolu si kadamanga na doo na e faatai ana urinae, sui daka oolifainia laugo ada fui langi.

¹⁷ Ma a Peter ka manata sulia malutana faataia na nia rikia. Ma ana si kada nae laugo, na wane baa gi a Kornelius e ooduda mai, gera ka soeledi uria luma a Simon, ma gera ka dao naa maana maehaga. ¹⁸ Sui gera soe daka urii, <<Taa wane hatana Simon Peter e too i see?>>

¹⁹ Ma ana si kada nae, a Peter e manata ua go ana sulia na faataia nae nia rikia sulia nia dooria ka haitamana na malutana. Ma na Aanoedoo Aabu ka bae urii fuana, <<Fafurongo fasi, na oolu wane da dao i see, gera nani uri oe. ²⁰ Tatae, oko sifo siadaalu, ma langi osi manata ruarua uria lealaa fai daalu, sulia nau naa ku oodu daalu mai.>>

²¹ Sui a Peter e sifo kou siadaalu, ka bae urii, <<I nau naa wane baa na molu ledi uria. Haia, ma na taa na molu lea mai uria?>>

²² Gera oolisia daka bae urii, <<Kornelius na wane baita ana oomea naa e oodu gemelu mai. Nia na wane diana, ma ka foasia laugo a God. Ma na tooa i Jiu gi sui gera ka manata baita asianaa ani nia. Haia, ma tee ensel a God e haea fuana eeri ka soe oe uria i luma nia, haia ka rongoa tesi taa na tara oko haea.>> ²³ Ma a Peter ka soea kou wane nae gi i luma, eeri daalu ka teo fai nia ana fe rodo nae.

Sui ubongi ana ruana maedani, nia e aade aagau, ma ka lea fai daalu ma fai nia teni wane gi na da manata mamana faasia i Jopa. ²⁴ Ana fe dani buira, gera ka dao i Sesarea na gula a Kornelius e maasi nia ana. Ma na tooa futa nia gi ma na ruana nia gi na e soeda mai, gera laugo daka maasia fai nia a Kornelius. ²⁵ Ma si kada Peter hasa e ruu kou, a Kornelius ka kwaitodai fai nia, ma ka asi nia maana aena Peter, ma ka boururu usia. ²⁶ Sui Peter ka faataaea ka bae urii, <<O take, sulia ni nau na wane laugo.>> ²⁷ Ma Peter e faarai fai nia a Kornelius, ma daaro ka ruu kou luma. Ma nia ka rikia tooa oro gera figu. ²⁸ Ma nia ka bae urii fuada, <<Gomolu molu

haitama diana sui go ana na kwaieresia gemelu Jiu gi e luia langi melu si ruu lao luma gomolu gi, ma langi melu si iili oofu ana tesi doo fai gamu tooa na langi molu si Jiu. Sui a God ka faatania fuagu langi kusi manata ta wane ana wane bilia.

²⁹ Nia naa aadea nau ku lea mai ana si kada na oe soe nau mai, ma langi kusi lea mai fai nia ta manata ruarualaa. Haia, nau ku ledi gamu, uria taa na molu ka kwaiodui kou uri nau?>>

³⁰ A Kornelius e oolisia ka urii, <<Oolu maedani e sui na kou, i nau ku fooma agu i luma nau i haulafi urinae, ma ali'ali tee wane oofi ana maku sinasina ka take i naofagu, ³¹ ma ka bae urii, <Kornelius ae, God e rongoa foalaa oe, ma ka rikia na raolaa diana oe gi ana adomilana na tooa siofaa. ³² O oodua ta wane ka lea i Jopa eeri ka soea mai tee wane hatana Simon Peter. Nia e too siana a Simon na wane baa e rao ana ungana doo fai ae gi, ma na luma nia e too i fakana aasi.>

³³ Nia naa, i nau ali'ali kuka kwaiodui kou uri oe. Ma oe oko diana asianaa na oko lea mai. Haia, a God e too fai golu sui, ma melu ka kwaimaasi uria rongolana tesi taa na a Lord e dooria oko haea.>>

Na baelana a Peter:

³⁴ A Peter e bae ka urii, <<I nau ku haitama diana na ana, a God e rikia na tooa gi sui ka bobola sui go, ma e langi kasi eefaa wane gi. ³⁵ So ni tei ka manata baita ana a God ma ka iilia si doo o'olo gi, nia naa na wane na a God e dooria, boroi ana ta aebara taa na e lea mai faasia. ³⁶ Molu haitamana naa na baelaa a God e falea fuana na tooa i Israel gi sulia na Faarongolaa Diana ana na fanualama na a Jesus Christ e falea. I nia na

Lord fuana tooa gi sui. ³⁷ Molu ka haitamana naa laugo na doo baita baa gi e fuli i Israel, hafali mai i Galili, buira baa a John e faatolomai sulia na siuabulaa. ³⁸ Ma molu ka haitamana naa laugo sulia a Jesus na wane i Nasaret, ma molu ka haitamana laugo a God ka falea na Aanoedoo Aabu ma na mamanaa fuana. A Jesus e lea ana gula oro gi, ma ka iilia na doo diana gi ma ka guraa na tooa gi da too i farana kanilaa a Satan, sulia a God e too fai nia. ³⁹ I gemelu melu rikia na doo nae gi a Jesus e iilida i Israel ma i Jerusalem. Sui gera ka haumaeli nia ada ana fotoilana i fafona airarafolo. ⁴⁰ Sui, a God ka tataea faasia na maea ana ooluna fe dani, ma ka faatai nia fuamelu. ⁴¹ Nia langi si faatai lau fuana tooa gi sui, ma nia e faatai go ana fuamelu na tooa gi na a God e filida haia melu ka rikia ma melu ka faamamanaa. Sulia gemelu naa melu fanga ma melu ka gwou fai nia i buira na nia e tatae faasia na maea. ⁴² Ma nia ka oodu gemelu haia melu ka ainalongainia na Faarongolaa Diana fuana tooa gi ma melu ka haea nia na wane a God e filia hai ka ketoa tooa da mouri gi fai nia tooa da mae gi. ⁴³ Ma na profet gi sui go da bae sulia, ma daka haea ni tei gera na da manata mamana ani nia, a God tara ka manata lukea na aade ta'alaalaa gera gi, sulia na mamanaa ana hatana.>>

Na tooa langi dasi Jiu da ngalia na Aanoedoo Aabu.

⁴⁴ Ma ana si kada a Peter e faarai ua ana, na Aanoedoo Aabu ka sifo faafia na tooa na da fafurongoa na baelana. ⁴⁵ Ma na tooa i Jiu na da manata mamana ana a Jesus ma daka lea

mai faasia i Jopa fai nia a Peter, gera ka kwele asianaa, sulia a God e falea na falelaa nia ana na Aanoedoo Aabu fuana na tooa maadiu gi laugo. ⁴⁶ Sulia na Jiu nae gi, da rongoa na tooa maadiu gi gera bae laugo ana baelaa e'ete gi ma gera ka hae initoo ana a God. Ma a Peter ka bae urii, ⁴⁷ <<Na tooa naa, gera ngalia naa na Aanoedoo Aabu iilingi gemelu laugo. Haia, ma langi tesi doo na ka aadea uria luilada faasia siuabulaa ana kafo.>> ⁴⁸ Ma a Peter ka haea gera ka siuabu ana hatana Jesus Christ. Sui gera ka gani nia hai ka too lau sulia ta aange maedani fai gera.

Peter e falea faarongolaa fuana soefaataia i Jerusalem.

11

¹ Sui na aposol gi fai nia na tooa gi na da manata mamana na da too i Judea, gera rongoa na tooa maadiu gera manata mamana naa laugo ana baelana God. ² Ma ana si kada a Peter e ooli i Jerusalem, na tooa na da dooria ole-marikolaa ana wane gi, gera ka ngatafia a Peter, ³ daka urii, <<Ni oe o ruu la luma gera tooa maadiu gi ma langi dasi ole-mariko, ma oko fanga fai gera!>>

⁴ Ma a Peter ka uunuunu fuada sulia na doo gi sui na e fuli ka urii, ⁵ <<Ana si kada ku too ana fera i Jopa, nau ku fooma kuka rikia tee faataia. Nau ku rikia doo mala maku rereba da faasifoa mai faasia i langi ana fai susui doo gi, ma ka dao siagu. ⁶ Ma nau ku aada i laona, ma kuka rikia doo mouria gi la gano, doo fai ae gi, doo aangoango gi, ma na manu kwasi gi. ⁷ Sui, kuka rongoa na lingee doo ka bae urii, <Peter

ae, o tatae, oko haungida, ma oko anida!> ⁸ Ma kuka bae urii, <Lord ae, langi asianaa go, sulia nau langi kusi ania ua ta doo na e mola ma langi ka bilia.> ⁹ Sui na lingee doo naa faasia langi ka bae lau ka urii, <Langi osi hae bililana na taa gi na a God e haea e faalu.> ¹⁰ Na doo nae e urinae sulia oolu si kadamanga, sui daka oolifainia laugo ada i langi. ¹¹ Ana si kada nae, na oolu wane na tee wane e ooduda mai siagu faasia i Sesarea, da dao na i maana luma na ku too ana. ¹² Ma na Aanoedoo Aabu ka haea fuagu haia langi kusi manata ruarua uria lealaa fai gera. Haia, na oono wane gi na da manata mamana na gera too i Jopa, gera ka lea laugo fai nau uria Sesarea, ma melu ka ruu i laona luma a Kornelius. ¹³ Ma nia ka faarongo gemelu ana na nia e rikia na ensel e take i laona luma nia ma ka haea fuana, <O oodua ta wane uria i Jopa eeri ka soea mai na wane na hatana a Simon Peter. ¹⁴ Nia tara ka haea na baea gi fuamu eeri ni oe fai nia na aebara oe molu ka mouri.> ¹⁵ Haia, ana si kada ku hafali faarai go agu fuada, na Aanoedoo Aabu ka sifo na mai faafida iilingi nia sifo mai faafi golu baa ana hafalilana mai. ¹⁶ Ma kuka manatatoona si taa baa a Lord e haea baa ka urii, <John e siuabua na tooa gi ana kafo, haia ma ni gamu tara muka siuabu ana Aanoedoo Aabu.> ¹⁷ Haia, nia e folaa asia go a God e falea si falelaa fuana tooa maadiu, ka iilingia laugo nia falea si falelaa nae fuagolu ana si kada baa golu manata mamana ana Lord Jesus Christ. Urinae, nau kusi bobola uria luilana a God!>>

¹⁸ Ma ana si kada gera rongoa ana si doo naa,

na kwaiesilaa gera gi e sui, ma gera ka baelafea na ada a God, gera ka urii, <<A God e falea laugo si kada fuana tooa maadiu gi eeri gera ka oolitai manata ma gera ka mouri!>>

Na soefaataia i Antiok.

¹⁹ Ma sulia na iinokesilaa ana si kada baa gera haungia ana Stefen, na tooa gi na gera manata mamana daka tagala. Ma na bali ada gera lea fui Fonisia ma i Saeprus ma i Antiok, ma gera ka ainitalo ana Faarongolaa Diana fuana tooa i Jiu gi go ana. ²⁰ Ma teni wane gi na gera manata mamana na gera faasia i Saeprus ma i Saeren, gera ka lea fui Antiok, ma gera ka ainitalo ana Faarongolaa Diana sulia Lord Jesus fuana tooa maadiu gi laugo. ²¹ Ma na mamanaa a Lord ka too fai nia na tooa gi na da manata mamana, ma na tooa oro gi, gera ka manata mamana, ma gera ka aabulo fuana a Lord.

²² Haia, na uunulaa sulia na doo nae gi ka talofia na soefaataia i Jerusalem, ma na wane baita gera gi daka oodua a Banabas fui Antiok.

²³ Ma ana si kada nia e dao, nia ka aada haitamana a God e faadianaa tooa i seenae, ma nia ka eele asianaa, ma ka aare gera sui eeri gera ka ngasi ana manata mamanalaa gera gi ana a Lord. ²⁴ Haia, a Banabas nia na wane diana ma na fiimamanaa nia ka rigita, ma ka fungu ana Aanoedoo Aabu. Ma na tooa oro gi gera ka hafali manata mamanalaa ana Lord.

²⁵ Sui a Banabas ka lea fui Tarsus, e nani uria Saul. ²⁶ Si kada nia daotoona ana, nia ka talaiia, daaro ka lea uria i Antiok. Ma daaro ka too i seenae sulia tee fe ngali. Ma daaro ka oofu fai

nia tooa oro gi na gera manata mamana i seenae, ma daaro ka faatolomai gera. Haia, ma i Antiok na tooa gi da hafalia uria alangilana na tooa gi na da manata mamana ana <<Christian gi>>.

²⁷ Ma ana si kada nae, teni profet gi gera lea faasia i Jerusalem daka lea uria Antiok. ²⁸ Tee wane ada na hatana a Agabus e take, ma ka bae ana mamanaa ana Aanoedoo Aabu, ka haea tara na uunifioloa baita tara ka liu lao molaagali. (Nia dao mai ana si kada Kadius e aaofia i Rom.) ²⁹ Ma na fafurongo gi, gera ka manata uria falelana si malefo fuana tooa gi na da manata mamana na gera too i Judea uria adomilada. Ma na tooa gi sui daka falea si taa na e bobola hai daka falea. ³⁰ Ma gera ka iilia si doo naa, ma gera ka falea si malefo fuana Banabas ma Saul hai daaro ka ngalia fuana wane baita gi ana soefaataia i seenae.

Gera iinokesia na soefaataia.

12

¹ Ma ana si kada nae, a Herod na aaofia nia ka iinokesia teni wane ana soefaataia. ² Ma ka oodua na wane ana oomea nia gi uria haungilana a James na aua a John ana naefe. ³ Ma si kada nia rikia na Jiu gi gera eele asianaa sulia na doo na nia e aadea, nia ka oodua na wane ana oomea nia gi daka dumulia laugo a Peter. (Nia aadea si doo na ana si kada ana Fafangaa da alangia ana <<Beredi na e langi ta iisi i laona>>.) ⁴ Ma i buira gera dumulia a Peter sui, gera ka aalua i laona beu ni kanilaa, ma fai bubulutaa ana wane ana oomea gi na gera folo usia, ma i laona bubulutaa

nae gi, gera aalua fai wane laona tee bubulutaa. Sulia a Herod e manata uria ketolana a Peter i maana tooa gi buira na Fafangaa ana Lofogaa. ⁵ Ma a Peter ka too go ana lao beu ni kanilaa. Ma na tooa gi la soefaataia, gera ka fooko ago'ago asiana fuana a God fua a Peter.

Na ensel e faahagaa a Peter faasia la beu ni kanilaa.

⁶ Ma ana fe rodo i nao suifetei a Herod kafi ketoa a Peter i maana tooa, a Peter e teo ana matangana roo wane fofolo gi. Gera kania ana roo si oko kakai halo, ma na wane fofolo gi gera ka folo laugo mai maana maehagaa ana beu ni kanilaa. ⁷ Ma ali'ali na ensel a Lord e lea mai ka take siana, ma na raralaa ka talafia laona kade beu ni kanilaa nae nia teo ana. Ma na ensel e dau ana gwouna abana a Peter ka faaadaa, ka bae urii, <<O tatae ali'ali!>> Haia, na oko baa gi gera kania ana abana gi ka asia na ana faasia na abana gi. ⁸ Sui na ensel naa ka bae urii, <<O oofi ana maku oe, ma oko aalua tatae silipa oe gi aemu.>> Ma a Peter ka aade sulia. Sui na ensel ka bae lau urii, <<O fuu faafi oe ana maku ruruu baita oe, oko lea mai fai nau.>> ⁹ Ma a Peter ka lea sulia i maa faasia laona beu ni kanilaa. Ma nia langi kasi haitamana na doo gi na ensel na e aadea ana, na doo mamana, sulia nia manata hasa nia rikia go ana na faataia. ¹⁰ Sui na ensel naa fai nia a Peter daaro ka lea, daaro ka tafusia eetana wane fofolo, sui ruana wane lau, sui daaro kafi dao ana maa na gera haungainia ana kakai halo gi, na e lea kou uria fera. Ma na maa nae ka ifi go ana i talana fuadaaro, ma daaro ka

haga kou. Ma si kada daaro fali sulia tala baita, ali'ali na ensel naa ka lea na ana faasia a Peter.

¹¹ Ma a Peter kafi haitamana na doo na e aadea ma ka bae urii, <<Haia, nau kufi haitamana nia e mamana. A Lord e oodua mai na ensel nia ma ka adomi nau eeri a Herod fai nia na tooa i Jiu gi, langi gera kasi haungi nau iilingia na da manata uria iililana.>>

¹² Sulia nia haitamana naa si doo na e aadea, nia ka lea fui luma ni Mary tee nia John Mark. Ma na tooa oro gi gera oogu lao luma nae, gera fooma ada. ¹³ Si kada a Peter e dao mai, nia ka take i buira maa, ka kidikidi. Ma tee haari raolaa i luma nae na hatana ni Roda e lea mai. ¹⁴ Ma si kada nia rongo haitamana lingeena a Peter, nia ka eele asianaa, ma ka langi si ifingia lau na maa. Nia e lalao ooli, ka faarongo fasi ana ana a Peter na e take mai maa. ¹⁵ Sui langi dasi manata mamana ana, ma gera ka haea nia e ooewanea. Sui nia e uunuunu dongaa ka bae urii, <<Nau ku bae mamana.>>

Sui gera oolisia gera ka urii, <<Na ensel nia naa.>>

¹⁶ Ma ana si kada nae laugo, a Peter ka kidikidi lau. Ma ana si kada gera ifingia na maa, gera ka rikia a Peter, ma gera ka kwele asianaa. ¹⁷ Sui nia ka mamalafoma fuada haia gera ka too aaroaro haia ka faarongo gera ana na a Lord e faahaga nia faasia laona beu ni kanilaa. Ma nia ka bae urii, <<Molu lea, molu ka faarongo ana doo nae gi fuana a James fai nia na tooa gi aai na da manata mamana.>> I buira nia e haea na doo nae gi sui, nia ka lea na ana uria ta gula ete.

¹⁸ Sui i ubongi, na ngalungalua baita ka nii matangana wane da fofolo gi, sulia da lalafusia na taa na e aadea a Peter. ¹⁹ Ma a Herod ka falea baelana haia gera ka nanisia a Peter. Ma langi gera kasi daotoona. Ma nia ka soea mai na wane fofolo gi, ka soeledi gera. Sui nia ka oodua na wane ana oomea nia gi hai daka haumaeli gera.

Ma i buira, a Herod ka lea faasia i Judea lea ka too i Sesarea.

Na maelana a Herod.

²⁰ Ma a Herod ka rakehasu asianaa fuana too i Taea ma i Saedon. Ma gera oofu gera i talada, sui daka lea siana a Herod. Suifetei dafi lea siana Herod, gera ka lea fasi ada siana a Blastus eeri ka adomi gera, sulia nia na wane baita laona luma a Herod. Sui gera lea siana a Herod, gera ka gania uria fanualama. Gera gania urinae, sulia na fera gera gi na da ngali fanga faasia na lolofaa na a Herod e Aaofia ana.

²¹ Haia, ma e dao ana fe dani baita na a Herod e aadafilia eeri ka ruufia ana maku ni aaofia, ma kafi gwouru ana gula ni gwourulaa ni aaofia hai ka faarai fuana tooa. ²² Si kada nia faarai ana, na tooa gi da rii daka urii, <<Na lingeena e langi si iilingia na lingeena wane, na lingeena e iilingia lingeena ta god!>> ²³ Ma ali'ali na ensel a Lord e lea mai ma ka kwaea Herod, sulia nia langi kasi hae initoo ana a God. Ma na waawaa gi daka ania, ma nia ka mae.

²⁴ Ma na baelana a God ka tagala ana fera oro gi, ma na tooa oro gi daka manata mamana ana.

²⁵ Ma a Banabas ma Saul daaro ka ooli mai faasia Jerusalem buira daaro faasuia na raoa na

gera falea fuadaaro. Ma daaro ka talaia a John Mark fai daaro.

Gera aadafilia Banabas ma Saul.

13

¹ Laona soefaataia i Antiok, teni profet ma na faatolomai gi gera too laugo: Banabas, Simion (baa gera alangia ana <<Bubulua>>), Lusius (faasia i Saeren), Manaen (baa da suluia fai nia a Herod na aaofia), ma a Saul. ² Ana si kada gera fooasia ana Lord fai nia na aabu fangalaa, na Aanoedoo Aabu ka bae urii fuada, <<Molu aalua a Banabas fai nia a Saul fuagu uria iililana na raoa na nau ku aadafili daaro uria.>>

³ Buiira, gera aabu fanga ma gera fooa, sui gera ka aalua abada faafia na gwou daaro, sui gera ka oodu daaro.

I Saeprus.

⁴ Ma sulia na Aanoedoo Aabu e oodua Banabas ma a Saul, daaro ka lea uria i Selusia faasia i Antiok, daaro ka aato folo uria na aauaua i Saeprus. ⁵ Si kada daaro dao ana fera i Salamis, daaro ka ainitalo ana baelana God laona Beu Aabu ni Figulaa gera Jiu gi. Haia, a John Mark e nii laugo fai daaro uria adomilaa daaro.

⁶ Haia, si kada gera lea faasia Salamis, daalu ka lea dongaa faafolo ana aauaua nae uria i Pafos. Seenae, daalu ka kwaitodai fai nia tee wane hatana a Barjesus, na e rao ana aagalo gi. Nia naa na wane i Jiu ma ka haea nia na profet.

⁷ Nia na ruana nia na wane baita ana aauaua nae hatana Sergius Paulus, na wane liotoo asianaa. Na wane baita nae ka soea a Banabas ma Saul

siana, sulia e dooria ka rongoa baelana a God. ⁸ Sui a Barjesus na e rao ana aagalo, hatana Elaemas ana baelaa i Grik, nia take usida, nia ka iiliili uria usilana wane baita nae faasia manata mamanalaa ana Jesus. ⁹ Sui a Saul baa da alangia ana Paul, nia ka fungu ana Aanoedoo Aabu, ma ka bubu tete ana wane nae rao ana aagalo, ¹⁰ ka bae urii, <<Oe o iilingia a Satan! Oe naa na maalimaea ana doo diana gi sui, ma oe oko haitamana asianaa laugo na kwalukaela sugelaa ta'a gi, ma sulia dani oko hasi uria bulasilana mamanaa a God ana sugea gi. ¹¹ Haia, a Lord tara ka falea na kwakwaelaa fuamu ana si kada nae naa. Na maamu ka rodo, ma oko langi osi rikia tesi doo sulia si kadamanga.>>

Ma ana si kada nae ua go, Elaemas ka too matafana si bulubulualaa e afu faafia na maana gi, ma ka fali galogalo na ana uria nanilaa uria ta wane haia ka dau ana abana haia ka talaia. ¹² Ma na wane baita naa, si kada nia e rikia na doo nae gi, nia ka manata mamana ana a Jesus, ma ka kwele asianaa ana faatolomailaa daaro sulia a Lord.

Da too i Antiok maefera la lolofaa i Pisidia.

¹³ Sui a Paul ma oote wane gi na da lea fai nia, daalu aato faafolo mai faasia i Pafos, ma gera ka dao i Perga, maefera i Pamfilia. Ma a John Mark ka lugasi daalu i seenae, ma ka ooli fui Jerusalem. ¹⁴ Sui gera lea faasia i Perga, gera ka dao i Antiok, maefera la lolofaa i Pisidia. Haia, ana maedani Sabat, daalu ka lea lao Beu Aabu ni Figulaa, ma daalu ka gwouru. ¹⁵ Buiru na iiduidulaa gi faasia na Kwaieresia a Moses gi ma

na kekedelaa gera profet gi, na wane baita gi ana Beu Aabu nae daka falea na baelaa fuada daka urii, <<Oote waihaasi ae, lea molu too ana teni si baea ni kwaiareia fuana tooa naa, gemelu dooria molu ka faarai fuada.>>

¹⁶ Haia, a Paul e take, ma ka mamalafuu ana abana haia daka aaroaro, ma ka hafali faarai ka urii, <<Tooa i Jiu gi, ma i gamu tooa maadiu na mu too i see uria fooasilana a God, mu fafurongo nau! ¹⁷ Na God gia tooa i Jiu gi, nia e aadafilua koo gia gi ma ka aadea gera ka oro ana si kada gera too i Ejipt na langi fera gera. Sui a God ka oolifai gera faasia i Ejipt ana mamanaa baita nia. ¹⁸ Ma sulia fai aakwala fe ngali, nia aadasuli gera laona aanogwou. ¹⁹ Nia ka labasia fiu gule bara gi i Kanan, ma ka aalua tooa nia gi gera ka nauhata ana gano nae ²⁰ buira fai talange ma lima aakwala fe ngali.

<<I buira, nia ka falea wane gi ni keketolaa uria baitalaa usida, lea ka dao ana si kada a profet Samuel. ²¹ Ma ana si kada gera gani uria ta aafia, a God ka filia a Saul uria aafialaa fuada. A Saul na wela nia a Kis, faasia gule bara a Benjamin. Ma ka aafia fuada sulia fai aakwala fe ngali. ²² Sui a God e lafua a Saul, ma ka aalua a David ka aafia fuada. Ma a God ka bae urii sulia a David, <A David, na wela a Jesi, nia naa na gwoung wane na nau ku dooria, nia na wane haitamana ka iilia si doo gi na nau ku dooria nia ka iilida.> ²³ Haia, a Jesus nia na wane ana kwalafaa David, na God e aalu nia ka aalu wane ni faamourilaa fuana tooa i Israel, iilingia nia bae aalualu na ana. ²⁴ Suifetei Jesus kafi hafalia na

raolaa nia, a John e ainitalongainia fuana tooa gi sui i Israel hai gera ka oolitai manata faasia aade ta'alaa gi, ma daka siuabu. ²⁵ Haia, ma ana si kada John e garangia ka faasua na raa naa nia iilia, nia ka bae urii fuana tooa, <Gamunata manata hasa nau ni tei naa? Nau langi lau na wane na molu kwaimaasimaasia. Nia tara ka lea mai burigu, ma nau langi kusi faorana uria lafulana tatae silipa nia gi faasia na aena.>

²⁶ <<Haia, gamu waihaasi nau gi kwalafaa a Abraham ma ni gamu tooa maadiu gi ma muka nii see uria fooasilana a God, fuagolu naa a God ka falea mai na baea ni mouria. ²⁷ Haia, ma na tooa na da too i Jerusalem ma na wane baita gera gi, langi dasi haitamana hasa a Jesus nia na wane faamouri ma langi dasi haitamana go na baelana profet gi na gera iidumia sulia dani ana maedani Sabat gi. Ma gera ka faamamana ada baelana profet gi ana ketolana a Jesus. ²⁸ Sui boro langi gera kasi daotoona go tesi doo na e aadea hai gera ka haumaelia, ma gera ka gania Paelat eeri ka haumaelia. ²⁹ Ma i buira gera aadea si doo gi na Kekedelaa Aabu e haea suli nia, sui gera ka lafu nia faasia na airarafolo, ma gera ka aalu nia lao kwaingeia. ³⁰ Sui, a God ka tataea faasia maea. ³¹ Ma ana maedani oro gi, tooa na da liliu fai nia faasia Galili uria Jerusalem, gera ka rikia laugo. Ma si kada naa, gera ka uunuunu sulia fuana tooa i Israel. ³²⁻³³ Nia naa, gemere i seenaa mere ka ngalia laugo mai si Faarongolaa Diana nae fuagamu. Sulia si taa baa God e bae aalualu ana fuana koo gia gi tara nia ka aadea, nia e aadea naa fuaga na oliolitada, ana tataelana

Jesus uria mouria. Sulia a God e haea ana ruana Sam i laona buka Sam gi, <Oe naa Wela nau. I tara'ena nau hau ana na Maa oe.> ³⁴ Haia, ma si doo naa na God e haea sulia na tataelana faasia na maea, ma afetai lau nia ka fura, <Tara nau kuka faadiana oe ana na falelaa mamana aabu gi iilingia laugo na nau ku bae aalualu ana fuana David.> ³⁵ Nia mamana asianaa, sulia nia haea laugo laona tee kade Kekedelaa Aabu aai ka urii, <Oe langi osi faalamainia wane ni raoa aabu oe ka mae ma ka fura.> ³⁶ A David e iilia na taa gi na a God e manata uria fuana ana si kada nia e mouria ua. Sui nia ka mae, ma gera ka aalua la kwaingeia i ninimana koo nia gi, sui na nonina ka fura. ³⁷ Haia, a Jesus na wane na God e tataea faasia na maea, na nonina ka langi si fura. ³⁸⁻³⁹ Oote waihaasigu, gamu sui go muka haitamana diana ana, a Jesus naa na melu ainitalo ana siagamua ma na faarongolaa na sulia manata lukelana aade ta'alaa gamu. Ma muka haitamana laugo ni tei gera na da manata mamana ana a Jesus, tara a God ka lukea aade ta'alaa gera gi faasida, na kwaieresia a Moses gi e langi kasi bobola uria lukelana ta'alaa faasi gamu. ⁴⁰ Muka aadasuli gamu, eeri si taa gi na profet gi da bae sulia kasi dao ani gamu, ⁴¹ daka urii, <Gamu tooa na mu kwaibala faafi, aada fasi, ma muka kwele ma muka mae. Sulia ana raoa na nau ku iilia ana si kada na mu mouri ana, na raoa nae langi musi manata mamana go ana, sui boro ana lea so ta wane ka talamatai nia fuagamua.>>>

⁴² Ma si kada Paul ma Banabas daaro haga faasia na Beu Aabu ni Figulaa, na tooa gi daka ganida eeri daka ooli lau mai ana ruana maedani

Sabat, eeri gera ka faarongo gera lau ana doo naa gi. ⁴³ I buira na tooa gi da lea faasia na ooguogua naa, na tooa oro gi i Jiu ma na tooa maadiu oro gi na da hau ana tooa Jiu gi, daka lea sulia a Paul ma a Banabas. Ma daaro ka faarai fuada fai nia na aarelada uria tasa dongaalaa ana manata mamana ana na dianalaa nia a God.

⁴⁴ Ma ana fe dani Sabat i buri, e garangia na tooa gi sui i laona na fera naa, gera dao uria na rongolana na baelana a Lord. ⁴⁵ Ma si kada na tooa i Jiu gi da rikia na figua baita nae, daka kwaifii baita. Ma daka aaefaraa na doo nae gi na a Paul e haea, ma daka bae tataga fuana. ⁴⁶ Sui a Paul ma a Banabas daaro ka bae rara'a fetei, daaro ka urii, <<Nia bobola fuana mere ka bae sulia na baelana a God fuagamu totongenao. Sui, muka oote gamu ana, ma muka faatainia hasa langi musi faorana uria ngalilana mouria firi. Nia naa, gemere mere ka tafusi gamu, ma mere ka lea na amere siada na tooa maadiu gi. ⁴⁷ Sulia a Lord e oodu gemere ka urii, <I nau ku aalu oe oko iilingia na kwesu fuada na tooa maadiu gi, sulia tara tooa gi la molaagali teefou tara daka haitamana gera mouri suli oe.>>>

⁴⁸ Ma ana si kada na tooa maadiu gi da rongoa si doo naa, gera ka eele asianaa ma daka baelafea na faarongolaa nia a Lord. Ma na tooa gi na a God e filida uria na mouria firi, gera ka manata mamana naa.

⁴⁹ Ma na baelana a God ka tagala ana gula gi sui ana bali lolofaa nae. ⁵⁰ Sui, na tooa i Jiu gi gera ka gaea na wane naonao gi i laona na fera baita nae fai nia na geni baita ana tooa maadiu

gi ma daka fooasia a God. Ma na Jiu gi nae, gera ka hafalia na iinokesilana a Paul ma a Banabas, ma daka tari daaro faasia na bali fera nae. ⁵¹ Ma daaro ka kwaitafusia na aafufui gano gi faasia na ae daaro gi iilingia na mamalafooa fuagera, ma daaro ka lea na adaaro uria i Ikonium. ⁵² Ma na tooa i Antiok na da manata mamana gi daka eele asianaa ma gera ka fungu ana na Aanoedoo Aabu.

I Ikonium.

14

¹ Haia, i Ikonium, a Paul fai nia a Banabas daaro lea iilingi daaro iilia sulia maedani Sabat la Beu Aabu ni Figulaa gera Jiu gi. Ma daaro ka bae rara'a fuana tooa gi, ma na tooa oro ana Jiu gi ma na tooa maadiu gi gera ka manata mamana ana a Jesus. ² Sui, na Jiu gi na da oote gera manata mamana, gera ka gaea tooa maadiu gi, ma gera ka labasia na manatada gi haia daka take usia na tooa na da manata mamana. ³ A Paul ma a Banabas daaro ka too lau seenae ana si kada tau, daaro ka bae rara'a sulia a Lord. Ma a Lord ka faamamana na baelada sulia na rakedianalaa nia e mamana ana falelana na mamana fuada uria iililana doo kwaibalatana gi. ⁴ Ma na tooa gi la maefera nae, gera ka tookita. Ta bali tooa fai nia Jiu gi, ma ta bali tooa fai nia na aposol gi.

⁵ Sui teni tooa maadiu gi fai nia teni Jiu gi ma na wane baita gera gi, daka manata uria iili ta'alaa ana aposol gi ma na uilada ana fou uria haumaelilada. ⁶ Ana si kada na aposol gi da haitamana, daaro ka tafi uria Listra ma

i Derbe, maefera gi i Laekonia, ma uria na maefera galigalia gi. ⁷ Seenae, daaro ka ainitalo ana Faarongolaa Diana.

I Listra ma i Derbe.

⁸ Haia, tee wane e too i Listra na aena gi e mae. Nia tero ua go mai ana futralana mai, ma ka langi si fali ua go mai. ⁹ Nia e gwouru, ka fafurongoa baelana a Paul. Ma a Paul ka haitamana nia e manata mamana ma ka bobola tara nia ka guraa. Ma a Paul ka bubu tete ana, ¹⁰ ma ka bae rebaa fuana ka urii, <<O tatae, oko take o'olo ana aemu gi!>> Ma na wane naa ka tatae ali'ali, ma ka hafali liu kwailiu. ¹¹ Si kada figua na da rikia doo na a Paul e aadea, gera ka rii ana baelaa gera tooa i Laekonia, daka urii, <<Na god gi da hau na ana iimola gi, ma daka sifo na mai siaga!>> ¹² Gera ka alangia a Banabas ana Sus, ma a Paul gera ka alangia ana Hermes, sulia nia na wane lea doo ka babae gi. ¹³ Sui na fataabu fuana god Sus, na beu ni fooma nia e nii go ana i nonina fera, nia e lea ka ngalia mai bulumakau gi ma na tagana ai gi, ka aalua maana maehaga ana fera nae. Sulia nia fai nia na figua nae, gera dooria narelana na kwaisuusia fuana na aposol gi.

¹⁴ Ana si kada Banabas ma a Paul daaro rongoa taa naa tara daka ilia, daaro karia na maku ruruu daaro gi uria faatailana daaro oote daaro ana, ma daaro ka urii, ¹⁵ <<Oote wane ae, uria taa na molu ka dooria iililana si doo naa? Sulia gemere naa iimola gi laugo uusuli gamu. Gemere mere too i seenaa uria go ana ainitalongailana Faarongolaa Diana, uria bulasilagamu faasia na doo tatagwai gi eeri molu ka aabulo fuana a

God momouri, na e haungainia i langi ma na molaagali ma na aasi ma na doo gi sui go na gera too i laona doo nae gi. ¹⁶ Ana si kada e sui na mai, nia faalamainia na tooa gi sui gera ka lea ada sulia kwaidooria gera gi. ¹⁷ Sui boroi ana ka urinae, sulia dani nia ka faatainia nia ni tei na ana si doo diana gi nia iilida. Nia falea uuta fuagamu faasia i langi, ma ka falea si fufue doo ana si kada gera gi, ma nia ka falea fanga fuagamu, ma ka faafungua na mourilaa gamu ana noni eeleea.>> ¹⁸ Sui boroi ana na aposol gi daka bae urinae, na figua na daka dooria ada falelana kwaisuusia gera gi fuadaaro. Sui daaro ka luida.

¹⁹ Sui teni Jiu gi gera lea mai faasia i Antiok i Pisidia, ma i Ikonium, da lea mai daka fale baea fuana figua naa haia gera ka rake hasu fuana a Paul ma a Banabas. Ma gera ka ui fou na a Paul ma gera ka abalangai nia i maa faasia la fera, ma daka lugasia sulia gera manata hasa nia e mae naa. ²⁰ Sui ana si kada tooa na gera manata mamana da lea mai ma gera ka take galia a Paul, nia e tatae, ka ooli fai gera uria i fera. Sui ana fe dani i buira, a Paul ma a Banabas daaro ka lea uria i Derbe.

Daaro ooli lau mai fui Antiok.

²¹ A Paul ma a Banabas daaro ka ainitalo ana na Faarongolaa Diana la fera i Derbe, ma na tooa oro gi daka manata mamana ana a Jesus. Sui daaro ka ooli uria i Listra ma i Ikonium ma i Antiok la lolofaa i Pisidia. ²² Ma daaro ka faarigita na manata mamanalana gera na tooa na da manata mamana, ma daaro ka aare gera

ana baelaa daaro gi eeri na manata mamanalaa gera gi ka ngasi. Ma daaro ka haea, <<Suifetei gia fi ruu la Initooa a God, gia ka daotoona naa mone agolu na afetailaa oro gi.>> ²³ Ma ana fera nae gi sui, daaro ka aadafilia na wane baita gi fuana na figulana tooa a God gi. Ma ana na fooalaa ma na aabu fangalaa, daaro ka faleda fuana a Lord, na wane na da manata mamana ana.

²⁴ Sui daaro ka lea faasia i Pisidia, daaro ka dao i Pamfilia. ²⁵ Ma daaro ka ainitalo ana na Faarongolaa Diana la fera i Perga, sui daaro ka lea uria i Atalia. ²⁶ Sui daaro ka lea ana baru faasia i seenae, daaro ka lea uria i Antiok, na fera baa da fale daaro fuana a God hai ka adomi daaro fai nia si raoa na daaro faasua naa.

²⁷ Ma ana si kada daaro dao ana i Antiok, daaro ka oogua na tooa gi la soefaataia, ma daaro ka faarongo gera ana na doo gi sui na a God e aadea ani daaro. Ma daaro ka faarongo ana na tala a God e ifingia fuana na tooa maadiu gi hai gera ka manata mamana. ²⁸ Ma daaro ka too tau i seenae fai gera na tooa na gera manata mamana gi.

Na ooguoqua i Jerusalem.

15

¹ Haia, teni wane gi na da lea mai faasia i Judea uria i Antiok, ma gera ka hafali faatolomai fuana na tooa na da manata mamana gi da urii, <<E afetai muka mouri i langi lea e langi musi ole-mariko iilingia na kwaieresia a Moses e haea.>>

² Ma a Paul ma a Banabas daaro ka oolisuusuu baita asianaa fai gera sulia si doo naa. Ma gera sui daka aadafilia a Paul ma a Banabas ma teni wane manata mamana aai gi i Antiok, hai daka

lea i Jerusalem uria na faarailaa fai nia na aposol gi ma na wane baita gi sulia si doo naa. ³ Ma na soefaataia ka oodu gera. Ma si kada gera lea ana, gera ka liu i Fonisia ma i Samaria ma gera ka faarongoa ana tooa sulia na tooa baa gi langi dasi Jiu da aabulo naa fuana a God. Ma na tooa gi na da manata mamana, si kada gera rongoa na faarongolaa nae, gera ka eele asianaa.

⁴ Si kada gera Paul da dao ana i Jerusalem, na soefaataia ma na aposol gi fai nia na wane baita gi daka gonitaida. Ma gera ka faarongo ana na doo gi na a God e illia fai gera. ⁵ Sui teni tooa ana tooa na da manata mamana na gera Farisi gera take daka bae urii, <<Na tooa maadiu gi, lea gera manata mamana ana Jesus, gera ka olemariko ma gia haea fuagera ka roosulia laugo na Kwaieresia a Moses gi iilingi gia na Jiu gi.>>

⁶ Ma na aposol fai nia na wane baita gi, gera ka oogu uria faarailaa sulia si doo nae. ⁷ Haia, ma buira gera faarai tee tau sui, a Peter e take, ka bae urii, <<Oote waihaasi nau gi ae, gomolu haitamana, e tau na mai a God e aadafili nau faasi gamu eeri kuka ainitalo ana Faarongolaa Diana fuana tooa maadiu gi, hai gera ka rongoa ma daka manata mamana. ⁸ Ma a God naa e haitamana manatalana wane gi sui, nia ka faatainia gonitailana ana tooa maadiu gi, ana falelana Aanoedoo Aabu fuada iilingia laugo na nia falea fuagolu. ⁹ Sulia langi ta eefalaa i matanga gia fai ni daalu. Nia ka manata lukea na aade ta'alaalaa gera gi sulia da manata mamana ana Jesus. ¹⁰ Haia, a God langi kasi dooria haia molu ka falea na afetailaa fuada ana kwaieresia

gi, sulia na koo gia gi ma ni gia boro, langi gia si haitamana go na roolaa sulia. Haia, ma lea mu falea na afetailaa urinae fuana tooa na da manata mamana ana Jesus, tara a God ka rake hasui gamu. ¹¹ Ma tara gia ka langi si iili urinae, sulia gia haitamana gi mouri ana si falea a Lord Jesus iilingi gera laugo.>>

¹² Sui na ooguogua naa, gera ka too aaroaro si kada gera rongoa Banabas ma Paul daaro faarongo ana doo ni kwelelaa ana gi ma na doo kwaibalatana gi na a God e iilia ani daaro siada tooa maadiu gi. ¹³ Ma i buira daaro faarai sui, James ka bae ka urii, <<Oote wai haasi nau gi ae, molu fafurongo nau fasi. ¹⁴ Simon e bae kafi sui go kou sulia a God e faatainia na aadasulilaa nia fuana tooa maadiu gi ana ngalilana tooa faasida eeri gera ka aalua tooa nia. ¹⁵ Ma na profet gi da bae urinae laugo, iilingia na Kekedelaa Aabu e haea, ¹⁶ <A Lord e bae urii, I buira, tara nau ku ooli mai, ma tara kuka taea na beu a David na e asia. Nau kuka taea ooretana si doo ana, ma kuka faatakea lau. ¹⁷ Haia, na tooa ete gi, tara gera ka lea mai siagu, ma gera na tooa maadiu, na nau ku soeda gera ka aalua na tooa nau. ¹⁸ A Lord naa e haea, na nia faarongo ua na mai ana si doo naa.>>> ¹⁹ Haia, a James e tasa dongaa ana baelana ka urii, <<Na manatagu hasa langi golu kasi falea lau tesi afetailaa fuana tooa maadiu gi na gera aabulo sui naa fuana a God. ²⁰ Nia diana golu kekede fuada, golu ka faarongo gera ana langi dasi ania ta fanga na gera kwaisuusi ana fuana nunuidoo, ma gera ka aadasuli gera faasia na ooelaa, ma langi dasi ania laugo ta doo

momouri na gera lioa, ma langi dasi ania laugo ta abu. ²¹ Sulia na kwaieresia a Moses gi, gera iidumia ua na mai i laona Beu Aabu ni Figulaa gi sulia dani ana maedani Sabat, ma na baelana gi gera ka ainalongainia sui naa la maefera gi sui.>>

Si kekedelaa fuana tooa maadiu gi.

²² Sui na aposol gi ma na wane baita gi ma na soefaataia gi sui, gera ka filia teni wane ani gera, eeri gera ka ooduda uria i Antiok fai nia a Paul ma a Banabas. I gera da filia a Judas na da alangia ana Barsabas ma a Silas, sulia na tooa da manata mamana gera ka manata baita ani daaro. ²³ Ma daka falea si kekedelaa naa fai daalu urii, <<I gemelu na aposol gi ma na wane baita gi, na aua gamu gi ana a Lord, melu falea kou si baea diana gi fuagamu na haasi gami gi na tooa maadiu, na mu too i Antiok ma i Siria ma i Silisia. ²⁴ Gemelu melu rongoa haso teni wane ani gemelu na da lea kou ma daka falea na manata a'abolaa fuagamu ana baelada. Haia, gemelu langi melu si oodu gera uria iililana si doo naa. ²⁵ Nia naa, melu ka bae oofu, ma melu ka aalafaafia na fililana teni wane ni ngali baelaa gi haia melu ka ooduda kou siagamu. Tara gera ka lea kou fai nia ruana diana gia gi a Paul ma a Banabas. ²⁶ I daaro naa roo wane na daaro lugasia na mourilaa daaro uria na raolaa fuana a Lord gia a Jesus Christ. ²⁷ Haia, melu ka oodua laugo kou a Judas ma a Silas eeri daaro ka tala bae adaaro sulia na doo gi na melu kedeaa kou. ²⁸ Sulia na Aanoedoo Aabu fai ni gemelu, melu aalafaafia, langi melu si aalua lau tesi afetailaa

i fafo gamu. Si doo naa gi go ana na muka roosulia naa: ²⁹ E langi musi ania ta fanga na da kwaisuusi ana fuana na nunui doo gi, ma e langi musi ania na abu. Ma ka langi musi ania ta doo momouria na da lioa. Ma muka too faasia na ooeoelaa. Ma lea so mu too faasia na doo nae gi, nia diana asianaa.>>

³⁰ Haia, gera oodua na wane naa gi na da ngali faarongolaa, daka lea uria i Antiok. Ma gera oogua na tooa gi na da manata mamana sui, ma gera ka falea na taa gi na gera kedea fuada.

³¹ Ana si kada na tooa naa gera iidumia sui ana, gera ka eele asianaa, sulia na baea naa gi ana kwaiareilaa. ³² Ma a Judas ma Silas, na daaro na profet gi, daaro ka bae tau fuada, ma daaro ka falea ramoramo a ma na rigita fuada. ³³ Ma i buira daalu too i seenae sulia aange maedani sui, na oote waihaasina gi gera ka oodu daalu lao fanualama ma daalu ka ooli siada na tooa baa gi da oodu daalu mai. ³⁴ Ma a Silas ka manata haso ka too go ana i seenae i Antiok.

³⁵ Ma a Paul ma Banabas daaro ka too lau i Antiok. Ma daaro fai nia na tooa oro gi daka faatolomai fai nia ainitalolaa ana baelana a Lord.

Paul ma Banabas daaro tookita.

³⁶ Buir aange fe sinali sui, a Paul ka bae urii fuana Banabas, <<Goro ooli lau hai goro ka maatoona oote wai haasi gia baa gi ana maefera baa gi goro ainitalo mai ana na baelana a Lord, eeri goro ka haitamana gera utaa.>> ³⁷ Haia, a Banabas e dooria ana hasa a John Mark ka lea fai daaro. ³⁸ Sui a Paul na manatana hasa langi kasi diana fuana a John Mark ka lea fai daaro

sulia i nia e ooli faasi daaro i Pamfilia ma ka langi si tasa dongaa fai daaro uria na faasuilana na raolaa. ³⁹ Ma a Paul fai nia Banabas daaro ka ngatangata i matanga daaro, ma daaro ka tookita daaro kwailiu. Haia, a Banabas e talaia Mark, daaro ka faafolo uria Saeprus. ⁴⁰ Haia, a Paul ka aadafilina a Silas, haia daaro ka lea. Ma na oote waihaasina nae gi gera ka oodu daaro buira gera fale daaro fuana a Lord hai ka aadasuli daaro. ⁴¹ Ma daaro ka lea ma daaro ka liu i Siria ma i Silisia, ma daaro ka faarigitaa na soefaataia gi seenae.

Timothy e lea fai nia a Paul ma a Silas.

16

¹ Haia, a Paul e lea ma ka dao i Derbe ma i Listra. Ma tee wane manata mamana hatana a Timothy e too i seenae. Ma ni tee nia laugo na geni e manata mamana ma nia na geni i Jiu, ma na maa nia na wane i Grik. ² Na oote waihaasina gi sui ana a Lord i Listra ma i Ikonium gera ka hae diana asianaa ana a Timothy. ³ Ma sulia a Paul e dooria a Timothy ka lea fai daaro, nia ka ole-mariko ana. Nia iilia si doo nae, sulia na Jiu gi sui go da too ana fera nae gi, gera haitamana sui go na maa nia a Timothy nia na wane i Grik. ⁴ Ma ana si kada gera lea ma daka liu ana maefera gi, gera ka falea na kwaieresia gi fuana tooa na da manata mamana gi, na kwaieresia gi na aposol gi ma na wane baita gi da kedea i Jerusalem. Ma gera ka haea fuana tooa hai gera ka roosulia. ⁵ Ma gera ka faarigitaa na fimamanalaa lao soefaataia gi, ma sulia dani

na tooa faalu gi laugo gera ka hafalia manata mamananalaa.

Kada Paul e rikia faataia.

⁶ Ma daalu ka liufia lolofaa gi i Frigia ma i Galesia, sulia na Aanoedoo Aabu e lui daalu langi daalu si ainitalo ana Faarongolaa Diana ana lolofaa i Asia. ⁷ Si kada daalu dao ootofana Misia, daalu ka iili uria lealaa i Bitinia. Sui, na Aanoedoo a Jesus ka langi si faalamai daalu. ⁸ Nia naa, daalu ka tasa na adaalu faasia i Misia ma daka lea uria i Troas. ⁹ Ma ana fe rodo nae daalu teo seenae, a Paul ka rikia na faataia. Nia rikia tee wane i Masedonia e take ma ka gania ka urii, <<O lea mai i Masedonia eeri oko adomi gemelu!>> ¹⁰ Sui ana si kada a Paul e rikia na faataia naa, melu ka aade aagau naa uria lealaa uria i Masedonia, sulia melu haitamana a God e soe gemelu eeri melu ka ainitalo ana Faarongolaa Diana fuana tooa gi i seenae.

Ni Lidia e manata mamana ana a Jesus.

¹¹ Sui melu lea faasia i Troas ana faka, melu ka faafolo uria Samotres, ma fe dani buira, melu ka lea fui Neapolis. ¹² Faasia i seenae, melu ka lea tala i tolo uria i Filipae, na maefera naonao i Masedonia, maefera tooa i Rom da haungainia ma daka too ana. Melu ka too lao maefera nae sulia aange maedani. ¹³ Haia, ana maedani Sabat, melu lea faasia fera nae, melu ka lea uria abana tee kafo, sulia na melu manata hasa gula ni foalaa gera Jiu gi e nii i seenae. Sui melu gwouru, melu ka faarai fuana geni gi na gera oogu i seenae. ¹⁴ Tee aai ana aai nae gi na gera rongo gemelu naa ni Lidia, faasia i Taetaera, nia

lea doo ka faafoli ana maku gi na e mala kekeroa. Nia lea doo ka foasia laugo a God, ma a Lord ka adomia na manatana eeri nia ka fafurongoa a Paul uria na doo gi na nia haeda. ¹⁵ Sui ni nia fai nia na tooa gi la luma nia, gera ka siuabu. Ma nia ka soe gemelu ka urii, <<Lea so molu ka manata haea nau ku manata mamana ana a Lord mamana go, haia molu lea mai molu ka too i luma nau.>> Ma gemelu ka too i luma nia sulia na baelana.

Lao beu ni kanilaa i Filipae.

¹⁶ Ana tee maedani si kada melu lea uria gula ni foalaa, melu ka kwaitodai fai nia tee haari rao o'oni na aagalo ta'a e nii ana. Sulia na aagalo nae, lea doo ka haea fuana tooa gi ana na taa gi na tara ka dao mai fuada. Ma nia ka ngalia na malefo oro ana raoa nae, ma na tooa na da nauhata ana, gera ka ngali malefo nae gi. ¹⁷ Ma na haari naa ka lea sulia a Paul ma ni gemelu, ma nia e rii ka urii, <<Na wane naa gi, gera na wane ni raoa God na doo ana initoo liu. Gera ka faarongo gamu ana tala ni mouria.>>

¹⁸ Nia iilia si doo naa sulia fe dani oro, lelea a Paul rakena ka hasu, ma e aabulo fuana ka bae urii fuana aagalo nae, <<Ana hatana a Jesus Christ, nau ku oodu oe oko haga mai faasia na haari naa!>> Sui na aagalo nae ka haga ua go mai ana si kada nae. ¹⁹ Ma si kada na tooa na da nauhata ana haari na gera haitamana na raoa nia na ana aagalo e sui naa, ma tara langi dasi ngalia malefo naa faasi nia, gera ka daua a Paul ma a Silas, ma gera ka abalangai daaro siana na tooa baita gi i maana uusia. ²⁰ Gera ka talai

daaro mai siana wane baita gi faasia i Rom, ma gera ka bae urii, <<Na roo wane naa gi daaro roo wane i Jiu gi ma daaro ka falea na afetailaa fui laona fera golu naa. ²¹ Daaro ka faatolomainia na malutaa gi na e take usia na kwaieresia golu gi. Sulia golu tooa i Rom ana naa, ma e afetai asianaa fuana golu ka lea sulia na malutaa daaro gi!>> ²² Haia, na tooa oro na da oogu, gera ka hafalia gumulilaa daaro. Ma na wane baita gi gera ka karia na maku a Paul ma a Silas, ma gera ka fale daaro hai gera ka rabusi daaro. ²³ Buiru da rabusi baita asianaa ani daaro sui, gera ka aalu daaro la beu ni kanilaa, ma gera ka haea fuana wane na e folo usia na beu ni kanilaa naa hai ka bilake ngasi usi daaro. ²⁴ Ma na wane fofolo naa, si kada nia e rongoa na baelaa nae gi, nia ka ngali daaro ka aalu daaro la kade beu i lalo, sui ka kani faafia na aedaaro gi fai nia na kade ai gulu.

²⁵ Haia, si kada e bobola fai nia oogotouna na rodo, a Paul ma a Silas daaro fooa ma daaro ka nguulia na ngu gi fuana a God. Ma na tooa na da too laugo la beu ni kanilaa nae daka fafurongo ada daaro. ²⁶ Ma ali'ali na aanuanu baita ka gelo na beu ni kanilaa nae, ma na ngadolana beu nae boro ka gelo naa laugo. Haia, na maa gi ana beu nae ka ifi teefou, ma na oko ana kakai halo na da kani faafia ana tooa nae gi la beu ka luke teefou faasida. ²⁷ Ma na wane fofolo naa e tona mai faasia na teolaa, ma ka rikia na maehaga gi e ifi sui, ma ka manata hasa na tooa baa gi na da kani faafida da tafi sui naa. Ma nia ka lafua naefe nia ka doori hai so ka haungi nia

na ana i talana, sulia nia haitamana tara na wane baita nia gi tara daka haungi nia lea na tooa naa gi da tafi. ²⁸ Ma a Paul e rii baita ka urii, <<Langi osi aadea tesi doo ani oe i talamu! Gemelu too sui go amelu i seegi!>>

²⁹ Ma na wane fofolo na ka soe uria ta kwesu, ma ali'ali ka ruu i beu fai nia na lelebelaa, ma ka boururu maana aena a Paul ma a Silas. ³⁰ Sui nia ka talai daaro i maa, ka soeledi daaro ka urii, <<Roo wane baita nau gi ae, taa na tara kuka aadea eeri kuka mouri?>>

³¹ Daaro oolisia daaro ka urii, <<O manata mamana ana Lord Jesus hai oko mouri, ni oe fai nia na aebara oe.>> ³² Ma daaro ka ainitalo ana baelana a Lord fuana ma fuana na tooa gi laugo na gera too la luma nia. ³³ Ana kada e rodo nae ua go, na wane fofolo naa ka talai daaro, ka saufia ana mae ligiligia gi noni daaro, sui i nia fai nia na aebara nia, daalu ka ali'ali daka siuabu ua go. ³⁴ Sui nia ka talaia a Paul ma a Silas daalu ka lea uria luma nia, ma ka hangoni daaro. Ma ni nia fai nia na aebara nia gera ka eele asianaa, i sulia gera manata mamana na ana a God.

³⁵ Sui i ubongia, na wane baita gi i Rom gera falea baelada fuana wane baita gi ana oomea gera ka urii, <<Molu lea, molu ka faarongoa na wane fofolo baa haia ka faahagaa roo wane baa gi i maa faasia lao beu ni kanilaa baa.>>

³⁶ Haia, na wane ni fofolo naa e lea ka faarongoa a Paul ka urii, <<Na wane baita gi da haea mai fuagu ni oe fai nia a Silas tara moro ka haga na amoro i maa. Moro lea na ana si kada nae, sulia na kwaelaa nae e sui naa.>>

³⁷ Ma a Paul ka bae urii fuana wane baita gera gi wane gi ana oomea, <<Boroi ana e langi dasi keto gemere ana tesi doo, i gera da rabusi gemere sui naa i maana tooa oro gi. Haia, ma ni gemere laugo na wane i Rom gi! Sui gera ka aalu gemere la beu ni kanilaa. Haia, ma si kada naa, gera ka doori oodu aagwa lau ani gemere. Langi asia go! Gemere dooria na wane baita gi i Rom ana naa, gera ka lea mai i see eeri gera ka faahaga gemere! >> ³⁸ Haia, na wane baita gera gi na wane ana oomea gi da lea, daka faarongo ana na baelaa nae gi siana wane baita gi i Rom. Ma ana si kada gera rongoa naa a Paul ma Silas daaro roo wane i Rom gi laugo, gera ka mou asianaa. ³⁹ Ma gera ka lea mai siadaaro, ma gera ka kwaimanatai fuadaaro. Sui gera ka talai daaro i maa faasia la beu ni kanilaa, ma gera ka gani daaro hai daaro ka lea na adaaro faasia fera nae. ⁴⁰ Kada a Paul ma a Silas daaro haga faasia beu ni kanilaa, daaro ka lea i lao luma ni Lidia. I seenae gera ka daotoona na tooa gi na da manata mamana, ma daaro ka falea na baea gi ni kwaiareia fuada, sui daaro fi lea naa adaaro.

I Tesalonika

17

¹ Sui a Paul fai nia a Silas daaro lea daaro ka liu i Amfipolis ma i Apolonia, sui daaro ka dao i Tesalonika, gula baa na Beu Aabu ni figulaa gera Jiu gi e too ana. ² Ma sulia na malutana, a Paul ka lea i Beu Aabu. Ma i seenae sulia oolu fe maedani Sabat, nia e faarai fai nia na tooa, ma ka bae sulia na Kekedelaa Aabu. ³ Nia ka talamatainia ma

ka iidumia na Kekedelaa uria faamamanalaa na wane aadafililana a God ka nonifii ana ma sui ka tatae faasia maea. A Paul ka bae urii, <<A Jesus na nau ku ainalongainia fuamololu naa, nia naa na wane aadafililana a God.>> ⁴ Ma bali ana tooa gera ka manata mamana, ma gera ka ado fai a Paul ma Silas, ma teni geni naonao oro gi laugo faasia la maefera nae fai nia teni tooa oro faasia i Grik gi na da manata baita ana a God.

⁵ Sui na tooa i Jiu gi gera ka kwaifii asianaa, ma gera ka konia wane ta'a gi na da liliu go ada eeri gera ka oogu ana tee ooguogua ana tooa rakehasu gi. Ma gera ka faangalungalua asianaa na fera nae, ma gera ka kwaea luma a Jason, sulia gera dooria daotoona a Paul ma a Silas haia gera ka talai daaro siana na tooa gi. ⁶ Haia, ma si kada e langi gera kasi daotoo daaro, gera ka dumulia na ada a Jason fai nia teni oote tooa gi na da manata mamana, ma daka abalangai gera siana wane baita gi la fera, ma gera ka feengida daka rii urii, <<Tooa naa gera aadea asianaa doo ta'a gi la maefera oro gi! Ma daalu ka lea lau mai la maefera golu naa, ⁷ ma a Jason ka aaluda la luma nia. Gera sui go gera oia na kwaieresia nia gi na aaofia baita golu i Rom, sulia gera haea hasa tee aaofia lau na hatana a Jesus.>> ⁸ Sulia na baelaa nae gi, ka falea na ngalungalua baita fuana na figua nae fai nia na wane baita gi. ⁹ Haia, na wane baita gi gera ka suungainia a Jason fai nia na wane aai gi lau haia gera ka falea si malefo uria na lugasilaa gera. Sui gera ka lugasi gera naa.

I Berea.

¹⁰ Haia, ana si kada e rodo mai, na tooa gi na da manata mamana gera ka oodua Paul ma a Silas uria Berea. Kada daaro dao kou ana, daaro ka lea lao Beu Aabu ni Figulaa gera Jiu gi. ¹¹ Na tooa i seenae gera too ana maluta diana liufia na tooa i Tesalonika. Gera ka dooria asianaa uria rongolana taa na a Paul e haea gi, ma ana maedani gi sui go, gera iidumia na Kekedelaa Aabu eeri gera ka haitamana taa naa Paul e haea nia mamana. ¹² Haia, na tooa oro gi ani gera daka manata mamana, ma na geni naonao oro i Grik fai nia na wane oro gi laugo i Grik, gera ka manata mamana. ¹³ Sui, ana si kada na tooa i Jiu gi na gera too i Tesalonika gera rongoa a Paul e ainitalo laugo ana baelana a God i Berea, gera ka lea laugo mai i seenae, gera ka falea na rakehasua fuana na ooguogua na tooa eeri gera ka ngalungalau. ¹⁴ Ma ali'ali na oote tooa gi na da manata mamana gera ka oodua a Paul uria fakana aasi. Haia, ma Silas ma Timothy daaro ka too na adaaro i Berea. ¹⁵ Haia, ma na wane gi na gera talaia a Paul gera lea fai nia, gera ka dao mai Atens. Sui dafi ooli uria Berea fai nia si baelaa gi faasia a Paul fuana a Silas ma Timothy haia daaro ka lea ali'ali siana.

I Atens.

¹⁶ Ana si kada a Paul e too ana i Atens maasia a Silas ma Timothy, nia ka rakehasu i sulia nia e rikia na nunui doo oro gi uria fooasilana e too i laona fera nae i Atens. ¹⁷ Nia na nia ka faarai la Beu Aabu ni figulaa fai nia na Jiu gi ma na tooa maadiu gi na gera ka manata baita ana a God. Ma nia ka faarai laugo i maana uusia sulia

dani fuana na tooa gi na da liliu go ada. ¹⁸ Haia, teni faatolomai gi ana tooa Grik gi na da alangida ana <<Epikurean>> ma <<Stoik>>, gera oolisuusuu laugo fai nia a Paul. Ma bali ada daka bae urii, <<Taa naa na wane lafe lalafusidoo naa dooria ka haea?>>

Haia, ma bali ana wane nae gi gera ka bae urii, <<Nia e bae oto sulia na god e'ete gi.>> Gera bae urinae sulia Paul e ainitalo sulia a Jesus ma na tatae oolilaa faasia na maea. ¹⁹ Ma gera ka talaia a Paul i naona na ooguogua na wane baita na da alangia ana <<Areopagus>>, gera ka bae urii, <<Gemelu dooria melu ka haitamana na faatolomaia faalu na o bae sulia. ²⁰ Sulia teni si doo na melu rongoa o haea nia e ete faasia na doo gi na melu rongoda i nao, ma melu ka dooria haitamana na malutada.>> ²¹ (Gera bae urinae, sulia na tooa i Atens ma na tooa na da lea mai uria toolaa i Atens, gera dooria faarailaa sulia ma na fafurongolana na taa gi na e faalu sulia dani.)

²² Ma a Paul e take i naona na ooguogua nae ana wane baita gi, ma ka bae urii, <<Gamuu tooa i Atens, nau ku riki gamu mu dooria asianaa fooalaa. ²³ Sulia si kada ku liu la fera gamu naa ma kuka rikia na gula gi lea doo molu ka fooa ana gi, ku aada kuka rikia na fuliere na da kedea ana na baelaa naa gi, <Fuana na God na langi gia si haitamana.> Haia, na doo na mu fooasia na e langi musi haitamana, nia naa nau ku ainitalongainia fuagamuu naa. ²⁴ Na God na e haungainia na molaagali ma na doo gi sui i laona, nia na Lord usia i langi ma i aano, ma langi

kasi too i laona beu aabu na wane e haungainia. ²⁵ Ma nia e langi kasi dooria go tesi doo na wane gi haitamana gera ka aadea fuana, sulia nia i talana ana naa nia falea mouria ma na doo gi sui fuana tooa gi sui. ²⁶ Sulia ana na hafalilana mai, a God e haungainia go tee wane, ma faasia tee wane nae nia ka haungainia na tooa oro e'ete kwailiu gi, ma ka aalu gera la molaagali teefou. Ma suifetei nia kafi haungaida, nia aalua si kada ma i fai naa tara gera ka too ana. ²⁷ Nia aadea si doo naa fuana gera ka nanisia ma tara gera kafi daotoona oto lea so gera ka nani uria. Haia, ma a God langi kasi too tau go faasi gia. ²⁸ Sulia ta wane baa e bae urii, <Sulia ni nia naa gia ka mouri ma gia ka gelo ma gia ka too.> Ma ta wane ana wane kekede gamu gi e haea laugo, <Gia laugo na wela nia gi.> ²⁹ Haia, sulia ni gia na wela nia gi, langi gia si manata hasa a God nia ta doo go ana mala ta nunui doo ana gold ma langi silva ma langi ta fou na wane go ana e haungainia ana haitamadoo nia. ³⁰ I nao ua, a God langi si iilia tesi doo si kada tooa gi langi dasi haitamana ua. Haia, ma ana si kada nae, nia haea naa fuana tooa gi sui ana fera gi sui eeri gera ka aabulo faasia na doo ta'a gi na da haitamana iililana. ³¹ Sulia nia e aalua naa fe dani eeri tara nia ka keketoa ana tooa gi sui. Na ketolaa nia e o'olo, ma nia ka aadafilina na tee wane eeri nia ka keketoa na tooa gi. Ma nia ka falea naa na faamamanalana fuana tooa gi sui ana tataelana na wane nae faasia na maea!>>

³² Kada tooa gi gera rongoa a Paul e faarai sulia tataelaa faasia na maea, teni wane ada gera

ka faawaela ada ana. Haia, ma bali ada gera ka haea, <<Gemelu dooria oko bae lau sulia si doo naa.>> ³³ Sui a Paul ka lea na ana faasia na ooguogua nae. ³⁴ Ma teni wane gera ka ado fai nia ma gera ka manata mamana. Haia, tee wane ada na a Dionisius, ta wane ana ooguogua ana wane baita gi. Ma tee geni hatana ni Damaris, ma teni tooa gi lau da manata mamana.

I Korint.

18

¹ I buria si doo naa, a Paul ka lea faasia i Athens, ka tasa uria i Korint. ² I seenae, nia ka kwaitodai fai nia tee wane i Jiu hatana a Akuila, na e futa i Pontus. Nia e lea mai faasia i Itali fai nia na afe nia ni Prisila, sulia na aaofia baita hatana Kladius e oodua na tooa i Jiu gi sui go gera ka lea faasia i Rom. Haia, a Paul e lea uria na rikilada. ³ Ma nia ka too ma ka rao ana fai daaro, sulia na raolana e bobola fai daaro ana haungailana babala ana maku gi, uria faafolilaa ana. ⁴ Ma nia ka faarai fai nia na tooa gi la Beu Aabu ni figulaa ana maedani Sabat gi hai ka bulasia manatana tooa i Jiu gi ma i Grik gi.

⁵ Sui ana si kada a Silas ma a Timothy daaro dao mai faasia i Masedonia, a Paul ka lugasia na raolaa nia, ma ana si kada gi sui nia ka ainitalo ana Faarongolaa Diana, ma ka talamatai folaa ana fuagera Jiu gi na a Jesus nia na wane aadafililana a God. ⁶ Ma ana si kada gera oolisi rakehasu ana ma gera ka haea doo ta'a gi suli nia, nia ka tolo susuala ma ka kwae tafusia na aafuafui gano faasia maku nia gi, ma ka bae urii

fuada, <<Lea langi molu si too ana mouria faalu faasia a God, gomolu i talamolu laugo ana na molu iilia! Langi lau na garolaa nau. Haia, ita tara'ena ka lea alaa, nau tara kuka lea na agu siana tooa maadiu gi.>> ⁷ Ma nia ka lea faasi gera, ma ka lea ka too i laona luma tee wane maadiu na hatana a Titius Justus, na wane na lea doo ka foasia laugo a God. Haia, na luma nia ka too laugo i maana Beu Aabu ni figulaa. ⁸ Sui a Krispus, na wane baita ana Beu Aabu nae, nia ka manata mamana ana Lord fai nia na tooa nia gi sui. Ma teni tooa oro gi laugo i Korint, gera rongoa baelana a Paul, ma gera ka manata mamana ana, ma gera ka siuabu.

⁹ Sui ana tee fe rodo, a Paul ka rikia tee faataia, ma a Lord e bae urii fuana, <<Langi osi mou, o tasa dongaa amu ana faarailaa fuada ma langi osi lugasia si raoa na o iilia. ¹⁰ Sulia nau ku too fai oe. Ma e afetai fuana ta wane ka aadea tesi doo uria labasilamu, sulia na tooa nau gi gera oro lao maefera naa.>> ¹¹ Nia na aadea a Paul ka too i seenae sulia tee fe ngali ma oono fe sinali uria faatolomailana tooa ana baelana God.

¹² Ma ana si kada na aafia baita i Rom e aalua Galio ka baita usia lolofaa i Gris, na tooa i Jiu gi gera ka oogu ma gera ka dumulia a Paul ma gera ka ngali nia siana Galio uria na ketolana. ¹³ Ma gera ka feengia daka urii, <<Na wane na e iliili uria na talailana tooa eeri gera ka foasia a God ana maluta na e ete faasia na kwaieresia gi.>>

¹⁴ Haia, ma si kada a Paul e dooria ka faarai ana, a Galio ka bae urii fuana tooa i Jiu gi, <<Na doo naa, lea so ta aadelaa ta'a ma langi so ta

garolaa, nau haitamana kuka gwaromaabe fai gamu Jiu gi. ¹⁵ Sui, i sulia na oolisuusulaa gamu go ana gi sulia na baea gi ma na hata gi ma na kwaieresia gamu gi i talagamu, nia diana fuana molu ka olosia agamu i talagamu. Sulia i nau langi kusi falea na keketolaa uria na doo urinae gi.>> ¹⁶ Sui nia ka kwaetari daalu teefou faasia si gula na uria keketoa. ¹⁷ Ana si kada nae, gera ka dumulia a Sostenes, na wane baita ana Beu Aabu ni figulaa, ma gera ka rabusia i maana fuli keketoa. Ma si aadelaa nae e langi kesi oga nia go a Galio.

Na oolilaa uria i Antiok.

¹⁸ Haia, a Paul ka too i Korint fai nia tooa gi na da manata mamana sulia maedani oro gi. Sui nia ka lugasi gera, ma ka faafolo ana faka uria Siria fai nia ni Prisila ma a Akuila. Ma suifetei daalu fi faafolo faasia i Kenkarae, ka olea iifuna eeri nia ka faatainia nia ka faamamanaa ta baelaa aalualu nia fuana a God. ¹⁹ Si kada gera dao i Efesus, a Paul ka lea faasia ni Prisila ma a Akuila, ma ka lea la Beu Aabu ni figulaa, ma ka faarai fai nia na Jiu gi. ²⁰ Sui na tooa gi gera ka gani nia hai ka too tee tau faida, ma nia langi kasi aalafaafia. ²¹ Sui ana si kada nia lea ana, nia ka bae urii fuada, <<Lea so na kwaidoorilaa a God, nau tara kuka ooli lau mai siagamu.>> Sui nia ka faafolo faasia i Efesus.

²² Kada nia e dao ana i Sesarea, nia ka lea fui Jerusalem ma ka falea baea ni rakedianalaa fuana tooa gi la soefaataia. Sui nia ka lea fui Antiok. ²³ Ma i buira nia too i Antiok sulia aange maedani, nia ka lea, ma ka liufia na lolofaa gi i

Galesia ma i Frigia uria faangasilana tei gera na da manata mamana gi.

Apolos.

²⁴ Ana si kada nae, tee wane i Jiu hatana a Apolos, na e futa i Aleksandria, nia e lea mai uria i Efesus. Nia na wane bae diana, ma nia ka haitama diana laugo ana Kekedelaa Aabu. ²⁵ Ma nia ka haitamana ana maluta sulia a Lord, ma nia ka bae rigita ma ka faatolomai o'olo sulia a Jesus. Boro'i ana, nia haitamana go ana siuabulaa a John. ²⁶ Ma nia ka hafali bae rara'a i laona Beu Aabu ni figulaa fuana tooa gi. Sui ana si kada Prisila ma Akuila daaro rongo nia, daaro ka soe nia uria na luma daaro, ma daaro ka faatai o'olo ana faatolomailaa mamana sulia a God. ²⁷ Sui a Apolos ka manata uria lealaa i Gris. Ma na tooa na da manata mamana i Efesus daka adomi nia ana kedelaa fuana tooa gi na da manata mamana na da too i Gris, hai gera ka gonitai nia si kada nia dao kou ana siada. Haia, si kada nia dao kou ana, nia ka kwai'adomi baita asianaa fuana tooa gi na da manata mamana ana Jesus ana na faadianalaa a God fuagera. ²⁸ Sulia si kada na tooa i Jiu gi da oolisuusuu fai nia, nia e bae rigita fai gera ma ka tasa ani gera. Sulia nia ka faatainia na Kekedelaa Aabu gi na e faamamana ana na a Jesus nia na wane aadafililana a God.

I Efesus.

19

¹ Kada a Apolos e too i Korint, a Paul ka liu ana fera gi la lolofaa nae lea ka dao i Efesus. Ma nia

ka daotoona teni tooa da manata mamana ana a Jesus i seenae. ² Ma nia ka soeledi gera ka urii, <<Gomolu ngalia naa na Aanoedoo Aabu ana si kada mu manata mamana ana?>>

Ma daalu oolisia daka urii, <<I gemelu na rongolana boro na taa naa na Aanoedoo Aabu, e langi melu si rongoa.>>

³ A Paul ka soeledi gera lau ka urii, <<Siubulaa taa naa mu ngalia?>>

Ma gera oolisia daka bae urii, <<Na siubulaa a John.>>

⁴ Sui a Paul ka bae urii lau fuada, <<Na siubulaa a John na doo fuana ni tei gera na da kari aabulo faasia na aade ta'alaai gera gi. Ma a John ka haea laugo fuana tooa i Israel gi, gera ka manata mamana ana na wane na tara ka dao mai i buira--a Jesus nae.>>

⁵ Ma si kada gera rongoa si doo naa, gera ka siubabu ana hatana Lord Jesus. ⁶ Sui a Paul e aalua na abana gi i fafoda, ma na Aanoedoo Aabu ka sifo faafida, ma gera ka bae ana na baelaa e'ete gi, ma gera ka bae sulia na baelana God. ⁷ Daalu bobola fai nia aakwala ma roo wane.

⁸ Ma sulia oolu fe sinali, a Paul ka ruu i laona Beu Aabu ni figulaa i Efesus ma ka bae rara'a fuana na tooa gi ma ka iiliili uria bulasilana na manatada sulia na Initooa a God. ⁹ Haia, ma bali ada gera ka aaburongo, ma langi gera kasi manata mamana. Ma i naona tooa oro gi, gera ka haea baelaa ta'a gi sulia Faarongolaa Diana sulia a Lord. Sui a Paul e talaia na fafurongo gi gera ka lea faasida, ma sulia dani nia faarai fuana na tooa gi i laona beu a Taeranus ni figulaa. ¹⁰ Si

doo na gera iilia sulia roo fe ngali. Nia naa na tooa gi sui na gera too la lolofaa i Asia, na Jiu gi ma na tooa maadiu gi, gera ka rongoa baelana a Lord.

Na wela a Skefa.

¹¹ Ma a God ka falea na mamanaa baita fuana a Paul eeri nia ka aadea na doo kwaibalatana gi ni kwelelaa ana. ¹² Ma lea da ngalia ta maku to'ou boroi ana maku nia gi siana ta wane na e matai, na wane nae tara ka akwaa naa. Ma na aagalo gi laugo daka haga faasia na tooa nae gi. ¹³ Haia, ma teni Jiu gi gera ka liliu sulia dani uria tarilana na aagalo gi. Ma gera laugo daka iiliili uria tarilana na aagalo gi ana hatana Lord Jesus. Gera bae urii fuana aagalo ta'a gi, <<Nau ku oodu gamu ana hatana Jesus, na a Paul e ainitalo ana.>> ¹⁴ Na fiu wela wane nia na Foonigwou gera Jiu gi na hatana a Skefa na da aadea si doo nae.

¹⁵ Sui na aagalo ta'a na ka oolisida ka urii, <<Nau ku haitamana a Jesus, ma nau kuka haitamana laugo a Paul. Haia, ma ni gomolu, gomolu ni tei naa?>>

¹⁶ Haia, na wane na aagalo ta'a na e nii ana ka tolofi daalu, ma ka kwae daalu. Ma daalu ka tafi aukama faasia luma wane nae fai nia na mae raunga gi noni daalu. ¹⁷ Ana si kada na tooa Jiu gi ma na tooa maadiu gi da too i Efesus gera rongoa si doo naa, gera ka mou asianaa, ma gera ka faabaita asianaa hatana Lord Jesus. ¹⁸ Ma na tooa oro ana tooa na da manata mamana, gera lea mai gera ka bae ma daka faatainia na aade ta'alaalaa gera gi. ¹⁹ Ma tooa oro ada na da

rao ana aagalo ta'a gi, gera ka ngalia mai na buka gera ana raolaa sulia na aagalo gi, ma gera ka suungida i matangana figura. Ma gera aalu oofua na liulana na buka nae gi, ma nia ka dao ana lima aakwala tooni malefo. ²⁰ Sulia raolaa ana mamanaa urinae, nia aadea baelana Lord ka tagala ma na tooa oro gi gera ka manata mamana ana.

Na ngalungalua i Efesus.

²¹ Buira na doo nae gi sui, a Paul ka manata uria lealaa ana fera gi laona lolofaa i Masedonia ma i Gris, ma ka tasa uria i Jerusalem. Ma a Paul ka bae urii, <<Buira ku lea i see loko sui, nau ku dooria laugo kuka lea uria i Rom.>> ²² Ma nia ka oodua a Timothy ma a Erastus na roo wane kwai'adomi nia gi i Masedonia, si kada nia too ua kou ana i Asia.

²³ Haia, ma ana si kada nae baa na afetaia ka fuli i Efesus sulia na Faarongolaa Diana a Lord. ²⁴ Haia, tee wane hatana a Demetrius nia na wane haungailana na doo gi ana silva, ma nia ka haitamana haungailana na gala nunui doo gi ana beu aabu fuana na god geni hatana ni Atemis. Ma na raolaa a Demetrius ka faatodadooa asianaa na tooa na gera rao fuana. ²⁵ Ma nia ka soeda uria oogulaa fai nia na wane aai na da iilia laugo na raoa na gera iilia. Ma nia ka bae urii fuada, <<Oote wane ae, gomolu haitamana na todadoo golu na e lea mai faasia na raoa na golu iilia ana haungailana na beu aabu gi. ²⁶ Haia, ma ni gomolu rikia ma molu ka rongoa i talamolua ana si doo na a Paul e iilia naa. Nia e haea na god gi na wane gi da haungaida, gera langi lau na

god mamana gi. Haia, ma sulia nia e bae urinae, na tooa oro gi na manatada ka bulasi i seegi i Efesus ma na maefera oro gi lao lolofaa i Asia. ²⁷ Haia, lea urinae, tara na tooa gi daka hae ta'a oto ana raolaa golu naa gi. Langi lau taifilia si doo nae, ma tara tee doo ka ta'a laugo na tara na beu aabu nia god geni baita golu ni Artemis na doo tatagwai na ana, ma na babaitaa nia tara ka langi naa. Ma nia na god na tooa i Asia gi sui go ma na molaagali sui go na gera fooasia!>>

²⁸ Kada na figua nae gera rongoa baelaa nae gi, na rakeda ka hasu asianaa, ma gera ka rii baita gera ka urii, <<Ni Artemis na god i Efesus na e baita ka tasa!>> ²⁹ Sui na ngalungalua ka tae la maefera baita nae. Ma gera ka dumulia a Gaius fai nia Aristakus, roo wane faasia Masedonia na daaro lelea fai nia a Paul, ma gera ka abalangai daaro uria si gula na lea doo tooa gi gera ka oogu ana. ³⁰ Haia, a Paul e dooria ka lea i naona figua nae, sui na tooa na gera manata mamana na gera ka luia. ³¹ Ma teni wane baita gi ana lolofaa nae na gera ruana fai a Paul, gera laugo daka falea na baelaa uria ganilana langi kasi lea ana si gula na gera figu ana. ³² Ma na ngalungalua lao ooguogua nae ka baita. Ma teni tooa da rii daka haea na ada tesi doo, ma teni tooa aai daka haea naa laugo ada tesi doo ete, sulia na orolana tooa langi dasi haitamana go si taa naa gera oogu mai uria. ³³ Ma teni tooa da manata hasa a Aleksanda na aadea ta doo garo, sulia na tooa i Jiu gi gera ka oodu nia i naona figua. Sui a Aleksanda ka mamalafuu fuana figua ana abana uria na faabonalada, hai nia ka haea ta baelaa

ni bokolaa fuana tooa. ³⁴ Haia, si kada gera riki haitamana nia na Jiu, gera ka rii lau daka urii, <<Atemis na god gia i Efesus naa e baita ka tasa! >> Ma gera ka rii urinae sulia si kada tau, bobola fai nia roo kade hatu.

³⁵ Sui na wane kekede ana na wane baita gi, nia e lea mai ka faabonaa na tooa gi ka urii, <<Tooa i Efesus ae, na tooa gi sui go da haitamana gia na tooa i Efesus, gia aadasulia na beu aabu ni Atemis fai nia na fou aabu baa e asia mai faasia i langi. ³⁶ Langi ta wane hasa ka tofea na doo naa gi. Haia, nia diana go na molu too aaroaro naa, langi molu si aadea lau tesi doo iilingia na tooa nue gi. ³⁷ Sulia molu ngalia mai roo wane naa gi, sui boroi ana langi daaro si belia go tesi doo faasia la beu aabu ma langi daaro si bae tataga go ana tesi doo sulia na god geni gia. ³⁸ Ma lea a Demetrius ma na tooa na da rao fuana gera dooria feengia ta wane, gera ka keto nia ana fe dani ana keketolaa gi lao luma ni keketolaa, ma na wane ni keketolaa gi daka haitamana gera ka rongo gera. ³⁹ Haia, lea molu dooria tesi doo ua, gia ka olosia i naona tooa gi ana si kada na wane baita gia gi da aalua. ⁴⁰ Nia diana golu aadasuli golu, aata gera ka feengi golu ana ngalungalu na golu aadea i tara'ena. Ma afetai golu ka falea ta manata diana sulia.>> ⁴¹ Buiru nia haea doo naa gi sui, nia haea gera ka ooli na ada.

I Masedonia ma i Gris.

20

¹ Ma i buira na ngalungalu na e aaroaro, a Paul ka soea mai na tooa na da manata mamana

gi siana, ma ka falea baea ni kwaiareia gi fai nia na aalualulaa ani gera. Sui nia ka lea uria Masedonia. ² Ma nia ka liufia na fera nae gi, ka aarea na tooa gi ana baelaa oro gi. Sui nia ka dao i Gris. ³ Ma nia ka too i seenae sulia oolu fe sinali. Ma si kada nia aade aagau uria lealaa i Siria, nia ka rongoa na Jiu gi gera aalu manata uria na haungilana. Nia na aadea nia ka manata ana uria oolilaa fui Masedonia. ⁴ Ma a Sofata na wela Pirus na wane faasia i Berea, ma a Aristakus ma a Sekundus na daaro faasia i Tesalonika, ma a Gaius faasia i Derbe, ma a Tikikus ma a Trofimus daaro faasia i Asia, ma a Timothy, nia naa daalu lea fai nia a Paul. ⁵ Gera lea daka maasi gemelu i Troas. ⁶ Haia, melu faafolo faasia Filipae buira na Maoma ana Beredi na langi ta iisi i laona, ma lima maedani i buira, melu ka oofu lau fai daalu i Troas. I seenae melu ka too sulia fiu maedani.

Daolaa i'isi a Paul i Troas.

⁷ Ana Satadei i haulafi, mika oogu mai uria na Fanga Aabulaa. Ma a Paul ka bae fuana na tooa gi ita i haulafi lea ka dao oogotouna rodo, sulia tara nia ka lea na ana i bobongi. ⁸ Haia, na kade luma na i langi na melu oogu ana, na laeta oro gi da nii i seenae. ⁹ Ma tee wane daraa hatana a Iutikus e gwouru ana maana maafolo, ma sulia a Paul e bae ka tau, na maana wane daraa naa ka hafali teteolaa, ma ka teo liu na ana, ma ka asi nia na ana faasia oula tale luma fui hae gano. Kada gera kou nia, gera ka rikia nia e mae naa. ¹⁰ Sui a Paul e sifo hae gano, ka boururu ma ka oofia, sui ka bae urii, <<Langi molu si manata abo, sulia nia mouri ua go ana.>> ¹¹ Sui nia ka

ooli laugo ana uria kade luma na gera oogu ana, ma ka niia na beredi ma gera ka fanga. Ma buira nia faarai faida lea ka dani, a Paul kafi lea. ¹² Ma gera ka oolifainia na wane daraa na e mouri uria luma nia, ma gera ka eele asianaa.

Faasia i Troas melu ka lea uria Miletus.

¹³ Sui melu ka lea na amelu i nao uria la faka, ma melu ka faafolo uria Asos eeri melu ka faataea a Paul i seenae. Nia e bae urinae fuamelu, sulia nia ka lea kou i seenae ana tala i tolo. ¹⁴ Kada nia daotoo melu i Asos, melu ka faataea, sui melu ka tasa naa uria i Mitilene. ¹⁵ Haia, melu lea faasia i seenae, melu ka liu i Tios ruana maedani. Ma fe dani i buira, melu ka dao i Samos. Ma fe dani buira lau, melu ka dao i Miletus. ¹⁶ Haia, a Paul naa manata na hasa ka tasa kou ana uria i Efesus haia langi melu si too i Asia, sulia melu lea ali'ali haia melu ka dao i Jerusalem suifetei fe dani Pentekos, lea so ka waluda.

Baea ni aalualua a Paul fuana tooa i Efesus.

¹⁷ Ana si kada a Paul e too i Miletus, nia ka fale baea fuana na wane baita gi ana soefaataia i Efesus eeri gera ka lea mai uria rikilana. ¹⁸ Kada gera dao mai, nia ka bae urii fuada, <<Gamu haitamana si doo gi na ku iilia si kada ku too ana fai gamu, ita ana si kada ku dao mai la lolofaa i Asia. ¹⁹ Nau ku iilia na raoa fuana a Lord, fai nia na faato'oulaa ma na aangilaa ana si kada afetaia gi e dao ani nau sulia na doo ta'a gera Jiu gi na da aadea ani nau. ²⁰ Gamu muka haitamana sui naa i nau langi kusi haufinia go tesi doo faasi gamu uria adomilagamu si kada ku bae ana sulia a God

ma kuka faatolomai i laona luma gamu gi ma fuana na tooa gi sui. ²¹ Fuana Jiu gi ma fuana na tooa maadiu gi, nau ku bae fifii fuada haia gera ka aabulo faasia aade ta'alaa gera gi, ma gera ka aabulo fuana God, ma daka manata mamana ana Lord Jesus. ²² Haia, ma sulia nau ku roosulia na Aanoedoo Aabu, nau kuka lea fui Jerusalem, ma nau langi kusi haitamana taa naa tara ka dao ani nau i seenae. ²³ Ma nau ku haitamana go agu ana fera gi sui na nau ku dao ana, na Aanoedoo Aabu ka haea fuagu taa na e maasi nau naa na kuka daotoona afetaia ma tara kuka too i laona beu ni kanilaa. ²⁴ Haia, nau ku haitamana na mouria nau na doo tatagwai go ana fuagu. Nau ku dooria go agu faasuilana mone agu na raoa na a Lord Jesus e falea fuagu uria iililana. Ma na raoa nae nia naa na ainalongailana Faarongolaa Diana sulia na rakedianalaa nia a God fuana na tooa gi sui.

²⁵ <<Haia, i nau ku liliu matanga gamu sui fai nia na baelaa sulia Initooa a God. Ma ana si kada nae, nau ku haitamana tara langi molu si riki nau lau. ²⁶ Haia, ma ni nau ku hae folaa na ana fuagamu i tara'ena nae, lea so ta wane ani gamu kasi too ana na mouria faalu faasia a God, na garolaa naa e langi kasi too i fafogu. ²⁷ Sulia nau langi kusi haufinia go tesi doo ana faarongolagamulaa ana sulia na kwaidoorilaa nia a God gi fuaga. ²⁸ Nia naa, muka aadasuli gamu i talagamu ma na tooa gi na na Aanoedoo Aabu e aalua fuana muka aadasuli gera. Muka aadasulia na tooa na da manata mamana ana a God iilingia na wane

aadasulia na sipsip gi e aadasulida. A God e nauhata ada sulia na maelana na Wela nia i talana. ²⁹ I nau ku haitamana buira nau ku lea, teni tooa na da iilingia na kui kwasi gi tara daka lea mai, ma daka labasia na tooa na da manata mamana. ³⁰ Si kada tara ka dao mai na teni wane gi ana bubulutaa gamu tara gera ka sugea tei gera na da manata mamana uria lealaa sulida. ³¹ Haia, muka aadaada, ma muka manatatoona sulia oolu fe ngali, ana dani ma na rodo, nau ku faatolomai gamu, sui boroi ana laona afetaia ma na aangia.

³² <<Ma ana si kada nae, nau ku fale gamu fuana a God eeri nia ka aadasuli gamu ma ana baelaa diana nia gi ka aadasuli gamu laugo. Sulia na baelana e bobola uria na faarigitalaa gamu ma ka falea na doo diana gi na a God e too ana fuana na tooa nia gi sui. ³³ Ma molu ka haitamana laugo nau langi kusi dooria go tesi malefo langi so tesi maku faasia ta wane amolu. ³⁴ Haia, ma ni gamu sui go molu haitamana na nau ku rao ana na abagu gi eeri kuka falea na doo gi sui na oote ruana nau gi ma ni nau melu dooria. ³⁵ Nau kuka faatainia sui na fuagamu ana raolaa rigita urinae golu haitamana golu ka adomia tooa gi da makeso, ma muka manatatoona na baea baa gi Lord Jesus e haea, <Na wane na e fale e eele baita liufia na wane na e ngali.>>>

³⁶ Kada a Paul e bae sui, nia ka boururu fai gera, ma ka fooa. ³⁷ Ma gera sui go daka aangsi si kada gera oofia a Paul ma gera ka nonoia. ³⁸ Ma gera ka liobukonu asianaa sulia nia haea tara

langi gera kasi riki nia lau. Haia, ma gera ka lea fai nia uria la faka.

Paul e lea uria i Jerusalem.

21

¹ Haia, melu manialualu ada, sui melu ka tae la faka, ma melu ka lea. Kada melu faafolo ana, melu ka dao i Kos. Sui ana ruana maedani, melu ka dao i Rodes. Haia, faasia i seenae, melu ka lea kou uria Patara. ² I seenae, melu ka daotoona na faka na tara ka lea uria i Fonisia. Sui melu tae la faka nae, melu ka lea lau. ³ Melu ka liu ana si gula na melu aada kou ma melu ka rikia kou i Saeprus. Sui melu aaere i bali alaa, melu ka lea uria Siria. Melu ka sifo i hara i Taea, gula na faka tara ka faasifo ana luluda gi. ⁴ Ma i seenae melu ka daotoona teni tooa na da manata mamana gi, ma melu ka too faida sulia fiu maedani. Ma sulia na Aanoedoo Aabu e falea na manataa fuada, gera ka bae abo ana Paul haia ka langi si lea uria Jerusalem. ⁵ Haia, ma ana si kada uria lealaa gemelu, melu ka lea na amelu. Ma na wane gi sui go fai nia na afe gera gi ma na wela gera gi sui, gera lea fai gemelu uria i fakana aasi. Kada melu dao, melu ka boururu ma melu ka fooma. ⁶ Sui melu ka aalualu ada, sui melu kafi tae la faka, ma daalu ka ooli na adaalu urii fera.

⁷ Sui melu ka lea faasia i Taea, melu ka dao i Tolemais, melu ka rikia teni tooa gi na gera manata mamana, ma melu ka too faida sulia tee maedani. ⁸ Haia, ana ruana maedani, melu ka lea lau, melu ka dao i Sesarea. I seegi, melu ka too i luma a Filip, na e haitamana ainalongailana na Faarongolaa Diana. Ma nia

ta wane ana fiu wane baa gi na da aadafilida i Jerusalem uria adomilana na tooa na da manata mamana. ⁹ Nia e too ana fai haari gi, lea doo gera ka ainitalo ana baelana a God. ¹⁰ Haia, melu too i seenae sulia aange maedani, ma tee profet hatana a Agabus ka dao mai faasia i Judea. ¹¹ Nia e lea mai siamelu, ma ka ngalia si oko a Paul uria bidilana liitana, ma ka kani faafia ana roo aena gi i talana fai nia roo abana gi laugo, sui ka bae urii, <<Na Aanoedoo Aabu e haea, na wane na si oko nia naa, tara Jiu gi gera kani urii laugo ani nia i Jerusalem, sui gera ka fale nia fuana tooa maadiu gi.>>

¹² Ana si kada melu rongoa si doo nae, gemelu fai nia na tooa gi seenae melu ka gania a Paul eeri ka langi si lea fui Jerusalem. ¹³ Sui nia e oolisi gemelu ka urii, <<Utaa naa molu ka aangi urinae ma muka aade nau kuka liobukonu? I nau ku aade aagau langi lau uria kanilagu go ana i Jerusalem, ma uria na maelaa naa fuana a Lord Jesus.>>

¹⁴ Ma sulia melu si bobola uria bulasilana manata a Paul, melu ka bae urii na amelu, <<Haia, lugasia kwaidoorilaa Lord ka fuli na ana.>>

¹⁵ Buiru melu too i seenae sulia aange maedani, melu aade aagau na ana doo gemelu gi, melu ka lea naa uria Jerusalem. ¹⁶ Ma teni fafurongo gi laugo faasia Sesarea gera lea fai gemelu, ma gera ka talai gemelu uria luma wane na tara melu ka too siana, hatana Mason, wane faasia i Saeprus, nia na wane e manata mamana ua na mai ana.

Paul e faarai fai nia a James.

¹⁷ Kada melu dao ana i Jerusalem, na tooa gi na da manata mamana gera ka gonitai diana asianaa ani gemelu. ¹⁸ Ana ruana maedani, a Paul ka lea fai gemelu uria rikilana a James. Ma na wane baita gi sui la soefaataia na da nii i seenae. ¹⁹ Haia, a Paul e bae diana fuada, sui nia ka faarongo gera ana doo gi sui na a God e aadea ana raolaa na a Paul e iilida gi matanga na tooa maadiu gi. ²⁰ Ma i buira gera rongo nia sui, gera sui go daka baelafea a God. Sui gera ka bae urii fuana a Paul, <<Waihaasi Paul ae, oe rikia go amu na tooa oro gi asianaa ana tooa i Jiu gi gera manata mamana, ma gera ka manata baita ua ana kwaieresia a Moses gi. ²¹ Haia, gera rongo suli oe na o faatolomainia na Jiu gi na gera too ana maefera tooa maadiu gi hai gera ka langi si roosulia na kwaieresia gi na a Moses e falea, ma oko faarongo gera langi gera kasi ole-mariko ana wela gera gi ma gera ka langi si lea sulia na maluta gami Jiu gi. ²² Haia, ma gera tara da rongoa oe o dao i seegi. Taa naa tara golu ka iilia? ²³ Haia, o iilia taa naa melu haea fuamu. Na fai wane da nii see na da bae aalafuu fuana a God. ²⁴ O lea fai gera uria na faafaalulaa i maana a God, ma oko folia si malefo uria na faafaalulaa nae, hai gera ka sufia ada na keteda. Lea o iili urinae, na tooa gi sui tara gera ka haitamana na doo gi na gera rongoa na gera haea suli oe, e langi kasi mamana, sulia ni oe boro o lea laugo sulia na kwaieresia a Moses gi. ²⁵ Haia, ma fuana tooa maadiu gi ma gera ka manata mamana, gemelu kekede fuada sui naa, ma melu ka faarongo gera na ana langi

gera si ania na fanga na da kwaisuusi ana fuana nunui doo na gera fooasia, ma langi gera kasi ania abu ma langi ta doo fai ae na da lioa, ma daka aadasuli gera faasia ooelaa.>>

²⁶ Ma a Paul ka lea fai nia na wane naa gi, ma ka faafaalu faida ana ruana maedani. Sui nia ka lea la Beu Aabu a God, ka faarongo ana fita maedani suifetei kada fuana na faafaalulaa ka sui ana, suifetei gera kafi falea na kwaisuusilaa gera gi.

Gera dumulia a Paul.

²⁷ Ma si kada fiu maedani naa gi e garangi sui, teni Jiu gi faasia i Asia gera ka rikia a Paul la Beu Aabu a God. Ma gera ka gaea na tooa, ma daka dumulia a Paul. ²⁸ Ma gera rii daka urii, <<Tooa i Israel! Molu adomi gemelu! Na wane naa e liufia fera gi sui uria faatolomailana tooa gi sui uria aaefaralana tooa i Jiu gi, ma fai nia aaefaralana kwaieresia a Moses gi fai nia na Beu Aabu naa. Haia, ana si kada nae, nia ka talaia tooa maadiu gi fui lao Beu Aabu naa, ma gera ka faabilia na gula aabu naa!>> ²⁹ (Gera haea si doo naa sulia gera rikia Trofimus na wane faasia Efesus e too fai nia a Paul i Jerusalem nae, ma gera ka manata hasa a Paul e talai nia uria la Beu Aabu a God.)

³⁰ Ma na ngalungalua ka tagalafia la fera i Jerusalem teefou, ma na tooa gi gera ka oogu ma gera ka dumulia a Paul, ma gera ka abalangainia uria i maa faasia la Beu Aabu a God. Ma ali'ali na maa gi ana Beu Aabu nae, gera ka bilake. ³¹ Si kada na tooa gi da dooria haungia a Paul, teni tooa gi daka fale baea fuana wane baita gera wane ana oomea i Rom sulia ngalungalua baita

nae e liu la fera Jerusalem. ³² Haia, ana si kada na wane baita e rongoa na doo nae, nia kafi lea, ma ka talaia teni wane ana oomea nia gi fai nia na wane baita daalu gi, gera ka lea ali'ali uria si gula na tooa gi da oogu ana. Haia, ma ana si kada na tooa gi da rikia na wane baita naa fai nia na wane ni oomea nia gi, gera kafi mamalo faasia na kwaelana a Paul. ³³ Kada na wane baita nae e dao ana, nia ka lea siana a Paul, ma ka dumulia. Sui nia ka haea fuana wane nia gi haia gera ka kani faafia ana roo oko ana kakai halo gi. Sui nia ka ledia tooa gi ka bae urii, <<Tei naa wane naa, ma doo ta'a taa na nia aadea?>> ³⁴ Ma sulia na tooa gi gera haea na baea oro e'ete kwailiu gi, na wane baita nae ka lalafusia na ana utaa naa gera ka rakehasu fuana a Paul. Nia naa, nia ka haea na ana fuana wane ana oomea nia gi hai gera ka ngalia a Paul daka aalua la beu gera na wane ana oomea gi da too ana. ³⁵ Haia, na wane ana oomea gi gera ka talaia uria aena maa ana beu nae, sui gera ka koua i langi sulia na tooa nae gi gera ngalungalu asianaa. ³⁶ Sulia na Jiu gi daka taria fai nia na riilaa gera daka urii, <<Haumaelia!>>

Paul e bae suusi nia i talana.

³⁷ Ana si kada na wane ana oomea gi gera aade aagau uria ruulaa i beu fai nia a Paul, nia ka bae urii fuana wane baita nae, <<Nau ku dooria haea tesi doo fuamu.>>

Sui na wane baita nae ka soeledia ka urii, <<Oe haitamana baelaa i Grik? ³⁸ Tama oe langi lau na wane baa i Ejipt nae a doo baa ana si kada e sui na mai ma ka hafalia na firulaa baita, ma

ka talaia na fai tooni wane baa gi ma gera ka lea uria la aanogwou fai nia na iisi gera uria firulaa?
>>

³⁹ Sui a Paul e oolisia ka urii <<I nau na wane i Jiu, nau ku futa i Tarsus fera initoo i Silisia. Nau ku dooria o faalamai nau haia kuka faarai fasi fuana tooa naa gi.>>

⁴⁰ Haia, na wane baita naa ka faalamainia, ma a Paul e take i maana luma nae i langi, ma ka mamalafoo ana abana gi uria faabonalaa na tooa gi. Ana si kada gera too aaroaro, a Paul ka faarai fuada ana baelaa i Hebru ka urii,

22

¹ <<Oote waihaasi nau gi fai nia ni gamu oote maa nau gi, molu fafurongo nau na ku bae uria suusilagulaa faasia na taa gi na mu feengi nau ana!>> ² Si kada gera rongoa nia bae ana baelaa i Hebru, gera ka too aaroaro teefou, ma a Paul ka tasa dongaa fai nia baelana ka urii, ³ <<I nau na wane i Jiu, ma kuka futa i Tarsus maefera i Silisia, ma kuka baita mai i Jerusalem kada ku sukulu siana a Gamaliel. Ma nia ka faatolomai diana asianaa ani nau uria lealaa sulia na kwaieresia gi na a Moses e falea mai fuana koo gia gi, ma kuka dooria iilia laugo na taa gi a God e dooria, iilingi gamu laugo naa i tara'ena. ⁴ Ma nau kuka iinokesia laugo ni tei gera na da manata mamana ana a Jesus, ma kuka haumaelia bali ada. Nau kuka dumulia laugo na wane gi ma na geni gi ma kuka aaluda lao beu ni kanilaa. ⁵ Na Fooanigwou ma na wane baita golu gi, gera haitamana taa naa ku bae sulia nia e mamana. Sulia gera kedea na doo gi fuana na

wane baita ana na Jiu gi i Damaskus, ma gera falea fuagu eeri kuka ngalia fuada. Ma gera ka faalamai nau eeri kuka nani uria na tooa gi na da manata mamana ana a Jesus i seenae, hai kuka dumulida, ma kuka kani faafida, ma kuka ooli mai faida uria i see Jerusalem eeri na wane baita gi daka falea kwakwaelaa fuada.

⁶ <<Haia, ana si kada ku lea ma kuka dao garangia na i Damaskus bobola fai nia oogotouna aasoa, na raralaa baita ali'ali ka sina mai faasia mamangaa gali nau. ⁷ Ma kuka asi nau i hae gano, ma kuka rongoa na lingee doo e bae urii fuagu, <Saul ae, Saul ae, uria taa na oko iinokesi nau?> ⁸ Sui nau ku bae urii fuana, <Lord ae, oe ni tei naa?> Ma na lingee doo na e oolisi nau ka bae urii, <I nau Jesus wane i Nasaret, nia na o iinokesia.> ⁹ Haia, na wane gi na gera too fai nau, gera rikia na raralaa naa, ma langi dasi rongoa na lingeenana wane na e faarai fai nau. ¹⁰ Ma nau ku ledia kuka urii, <Lord ae, taa naa tara kuka iilia?> Ma a Lord e oolisi nau ka bae urii, <O tatae, oko lea uria i Damaskus. Haia, gera ka faarongo oe ana doo gi a God e manata uria haia oko iilida.> ¹¹ Ana si kada nae, na maagu e rodo sulia na raralaa nae, ma na wane gi na da too fai nau na daka dau ana abagu, ma daka talai nau uria i Damaskus.

¹² <<Haia tee wane e too i Damaskus hatana a Ananias, nia na wane na e manata baita ana a God, ma ka roosulia na kwaieresia gia Jiu gi, ma na tooa Jiu gi sui na da too i Damaskus da manata baita asianaa ana. ¹³ Nia lea mai ka take siagu, ka bae urii, <Waihaasi nau Saul ae, o aada

lau!> Ma ana si kada nae ua go, na maagu ka aada naa, ma kuka bubu fuana. ¹⁴ Ma nia ka bae lau urii fuagu, <Na God gera koo gia gi e aadafili oe hai oko haitamana na kwaidooria nia gi ma oko rikia na wane ni raa o'olo nia ma oko rongoa na lingeena. ¹⁵ Ma tara oko ainitalo ana Faarongolaa Diana suli nia eeri oko faarongo ana tooa gi sulia na taa na o rikia ma oko rongoa. ¹⁶ Haia, ma na taa naa o maasia? Tatae, oko siuabu, ma oko fooma fuana a Lord, haia nia ka lafua na aade ta'ala o gi.>

¹⁷ <<Sui nau kuka ooli uria i Jerusalem, ma ana si kada nau ku fooma ana i Beu Aabu a God, nau kuka rikia na faataia, ¹⁸ ma kuka rikia a Lord, ma nia ka bae urii fuagu, <Ali'ali oko lea faasia Jerusalem, sulia na tooa naa gi i see tara langi gera kasi manata mamana ana baelamu suli nau.> ¹⁹ Ma nau kuka bae urii, <Lord ae, i gera haitamana go ada baa nau ku lea laona Beu Aabu ni figulaa gi ma kuka dumulia na tooa gi na da manata mamana ani oe ma kuka rabusida laugo. ²⁰ Ma ana si kada na tooa gi da haungia ana a Stefen na wane na e ainitalo ani oe, nau ku nii laugo i seenae, ma kuka aalafaafia na taa naa gera iilia, ma kuka kwai'adomi uria aadasulilana na maku ruruu gera gi.> ²¹ Sui a Lord ka bae urii fuagu, <O lea, sulia tara nau ku oodu oe tau siana tooa maadiu gi.>>>

²² Haia, na tooa gi gera fafurongoa a Paul lelea e haea go si doo naa sulia na tooa maadiu gi. Ma si kada gera rongoa na doo naa, gera kafi rii baita daka urii, <<Molu ngalia uria haungilana! Nia langi si faorana haia ka mouri!>> ²³ Gera rii,

ma gera ka garugaru ana teni maku gera gi, ma daka ui ana aafufui gano gi la mangaa, sulia gera rakehasu asianaa! ²⁴ Haia, na wane baita gera wane gi ana oomea i Rom, nia ka haea fuana wane nia gi haia gera ka talaia a Paul i beu, ma ka haea gera ka rabusia hai gera ka daotoona uria taa na Jiu gi gera ka rii fuana urinae. ²⁵ Ma si kada gera kania hai gera ka rabusia, a Paul ka bae urii fuana tee wane nae ana oomea gi, <<Nia bobola go ana la kwaieresia gi i Rom fuana muka rabusi nau, na wane i Rom na langi musu keto nau ua?>>

²⁶ Kada na wane ni oomea nae e rongoa si doo naa, nia ka lea siana wane baita nia, ma ka soeledia ka urii, <<Taa naa o iilia naa? Na wane loko nia na wane i Rom!>>

²⁷ Haia, na wane baita nae e lea sia a Paul, ka bae urii, <<Faarongo nau, ni oe na wane i Rom naa?>>

Sui a Paul e oolisia ka urii, <<Iiuka.>>

²⁸ Ma na wane baita naa ka bae urii, <<Nau ku aalua na wane i Rom sulia ku folia ana si malefo baita.>>

Sui a Paul e oolisia ka urii, <<Nau na wane i Rom sulia nau ku futa mai faasia tooa i Rom.>>

²⁹ Ma na wane nae gi na da garangia kwaelana, gera ka dudu ali'ali faasia. Ma na wane baita naa laugo, si kada nia e haitamana a Paul nia na wane i Rom, nia ka mou, sulia nia kani faafia ana oko kakai halo.

Paul e take naona wane baita i Jiu gi.

³⁰ Sui na wane baita gera wane ana oomea gi, nia dooria ka haitamana diana ana taa na Jiu gi da feengia Paul ana. Nia naa, ruana maedani nia

ka oodua na wane nia gi eeri gera ka lafua na oko gi faasia a Paul, ma ka falea baea fuana fataabu baita gi ma na wane baita gera Jiu gi haia gera ka oofu. Sui nia ka talaia kou a Paul, ma ka faatakea naona wane baita nae gi na da oofu.

23

¹ Ma a Paul ka bubu tete ana wane baita gi na gera oogu, ka bae urii, <<Oote waihaasi nau gi i Israel, ana na liogu teefou, nau ku haitamana na mourilagu e diana lelea ka dao ana fe dani i tara'ena. A God e rikia na doo gi sui na ku iilia, ma nia laugo e haitamana.>> ² Si kada a Paul e bae urinae, Ananias na Fooanigwou ka haea fuana wane gi na gera take garangia a Paul fuana gera ka fidalia fakana. ³ Ma a Paul ka bae urii fuana, <<God tara nia ka fidali oe, oe o iilingia ta oogua baa gera rabu kwakwaoa ana uria aagwalaa na bililana. Oe o gwouru seenaa uria na ketolagu ana na kwaieresia gi faasia a Moses. Sui ni oe osi roosulia go na kwaieresia nae gi si kada na o haea gera ka fidali nau!>>

⁴ Haia, na wane gi na da take garangia a Paul, gera rongoa, daka bae urii fuana, <<Oe bae ta'a fuana wane Fooanigwou a God nae!>>

⁵ Ma a Paul e oolisida ka urii, <<Oote waihaasi i Israel, nau langi kusi haitamana hasa nia na wane Fooanigwou. Sulia na Kedelaa Aabu nia haea, <Langi osi bae ta'a sulia na wane initoo gamu.>>>

⁶ Ma si kada a Paul e rikia na bali ana wane baita nae gi na Sadusi gi ma ta bali ana Farisi gi, nia ka bae baita fuana oogugua nae ka urii,

<<Oote waihaasi nau gi i Israel, i nau na Farisi, na wela na Farisi gi. Haia, gera keto nau seegi, sulia nau ku manata mamana hasa tooa na da mae, God tara ka tae gera lau uria na mouria!>>

⁷ Ma ana si kada nia haea ana na baelaa nae gi, na Farisi gi ma na Sadusi gi gera ka hafalia na oolisuusulaa, ma na figua nae ka tookita gera ana roo gulutooa gi. ⁸ (Sulia na Sadusi gi gera haea lea wane mae, afetai ka mouri lau, ma gera haea langi go na ensel gi ma ka langi go na aanoedoo gi. Haia, ma na Farisi gi gera ka manata mamana ana oolu doo nae gi.) ⁹ Ma na riilaa kafi baita fuada kwailiu, ma teni wane faatolomai gi ana kwaieresia gi na da Farisi gi laugo, daalu take, ma daka bae rigita asianaa daka urii, <<Gemelu langi melu si daotoona go tesi taa na e garo ana wane naa! Boro na aanoedoo langi ta ensel oto na e bae ana.>>

¹⁰ Haia, ma gera oolisuusuu rigita asianaa, ma na wane baita gera wane gi ana oomea, nia ka mou aata gera ka haungia a Paul. Ma nia ka haea fuana wane gi ana oomea gera ka lea siana ooguogua naa hai gera ka talaia a Paul faasi gera uria la beu gera wane ana oomea gi.

¹¹ Sui e rodo mai a Lord ka take siana a Paul ka bae urii, <<Langi osi mou. Oe o bae sui na suli nau seegi i Jerusalem nae, ma tara oko iili urinae laugo i Rom.>>

Gera haungainia manata uria haungilana a Paul.

¹² Ma i ubongia teni wane ana Jiu gi gera ka oogu haia gera ka haungainia ta manata haia gera ka haungia a Paul. Ma gera ka bae aalualu

afetai haia dasi ania tesi fanga ma langi dasi gwoufia tesi kafo lelea ka dao ana gera haungia a Paul. ¹³ Haia, ma e bobola fai nia fai aakwala wane ma ka sarenga na da haungai oofu ana si manata nae. ¹⁴ Sui na wane nae gi da lea siana fataabu baita gi ma na wane baita gera Jiu gi, gera ka bae urii, <<Gemelu melu bae aalualu oofu langi melu si ania tesi fanga lelea melu ka haungia go a Paul. ¹⁵ Haia, gomolu fai nia na wane gi la ooguogua gera wane baita gi, molu fale baea fuana wane baita gera wane gi ana oomea gera Rom, eeri gera ka talaia mai a Paul siamololu, molu sugea haea molu dooria rongo diana ana teni si uunuunulaa lau suli nia. Haia, ni gemelu tara melu ka aade aagau uria haungilana suifetei nia kafi dao i see.>>

¹⁶ Haia, ana si kada na alakwa nia waiwane a Paul e rongoa sulia na ole oomealaa nae, nia lea i beu gera wane ana oomea gi, ka faarongo ana a Paul. ¹⁷ Kada a Paul e rongo, nia ka soea mai tee wane ana wane ana oomea gi, ka bae urii fuana, <<O talaia na wane daraa naa siana na wane baita oe, sulia nia dooria haea tesi doo fuana.>>

¹⁸ Sui na wane ana oomea naa ka talaia wane daraa nae siana wane baita, ka bae urii, <<Na wane baa e too la beu ni kanilaa baa hatana a Paul e soe nau ma ka haea kuka talaia mai wane daraa nae siamu, sulia nia dooria haelana tesi doo fuamu.>>

¹⁹ Ma na wane baita naa ka talaia na wane daraa nae kele tau kou, ma ana si kada taifili daaro, nia ka bae urii, <<Taa naa o dooria faarongo nau ana?>>

²⁰ Sui na wane daraa nae ka bae urii fuana,

<<Na wane baita gera Jiu gi, gera aalafaafia sui na tara i bobongi gera lea mai daka gani oe haia oko talaia a Paul lau uria na gula wane baita gi da ooguogu ana eeri gera ka daotoo diana ana taa gi na nia e iilida. ²¹ Haia, langi osi aalafaafia, sulia fai aakwala wane ma ka sarenga na gera aagwa maasia uria haungilana. Sulia gera bae aalualu rigita asianaa fuana langi dasi fanga ma langi dasi gwou lelea gera ka haungia a Paul. Haia, ma gera aade aagau naa, ma si doo gera maasia naa na baelamu.>>

²² Sui na wane baita naa ka bae urii fuana wane daraa nae, <<Langi osi faarongoa ana ta wane hasa oe faarongo nau ana si doo nae.>> Sui nia ka oodua ka lea na ana.

Gera oodua Paul siana a Feliks na wane baita.

²³ Sui na wane baita gera wane ana oomea gi, nia ka soea mai roo wane da baita i farana, ka bae urii, <<Moro ka aade aagaua roo talange wane ana oomea uria lealaa fui Sesarea fai nia fiu aakwala wane uria lealaa i fafona hosi gi ma roo talange wane gi na gera dau ana suua gi, daka aade aagau uria lealaa ana sikwana kade rodo la rodo i tara'ena. ²⁴ Molu ka aalua teni hosi gi fuana a Paul haia ka tae i fafoda, ma molu ka fofolo diana ana, ma molu ka talaia siana Feliks na wane baita.>>

²⁵ Haia, na wane baita ana oomea gi ka kedea na baelaa fuana Feliks ka urii, ²⁶ <<I nau a Kladius Lisias ku kede kou fuamu oe na wane initoo baita Feliks. Nau ku faarai fasi fai oe. ²⁷ Na Jiu gi da dumulia na wane naa, ma gera ka garangi haungia. Kada nau ku daotoona nia na wane i Rom, nau ku lea fai nia wane

ana oomea nau gi, melu ka lau nia faasi gera. ²⁸ Haia, ma sulia nau ku dooria haitamana taa naa gera feengi nia ana, nau kuka talai nia siana ooguogua gera wane baita gera Jiu gi. ²⁹ Sui nau ku daotoona nia langi kasi aadea go ta doo na e bobola haia so gera ka haungia ma langi so gera ka aalu nia la beu ni kanilaa. Na feengilaa gera doo go ana sulia na kwaieresia gera gi i talada. ³⁰ Ma kada nau ku rongoa gera Jiu gi gera olea na oomea fuana haungilana, nia naa kuka manata uria oodulana kou siamu. Ma nau ku faarongoa na tooa gi na gera feengia haia gera ka keto nia i naomu, sulia oe naa na wane baita.>>

³¹ Sui na wane ana oomea gi gera ka aadea taa na wane baita gera e haea. Haia, gera talaia a Paul ana fe rodo nae lea gera ka dao i Antipatris. ³² Ma ana ruana maedani, na wane ana oomea gi na gera fali ana aeda, gera ka ooli uria beu gera i Jerusalem. Ma na wane gi ana oomea na da lea fafona hosi gi, gera ka tasa dongaa fai nia a Paul. ³³ Gera talaia ka dao i Sesarea, ma gera ka falea na kedelaa baa fuana a Feliks na wane baita, ma gera lugasiasia a Paul siana. ³⁴ Ana si kada na wane baita naa e iidumia na kedelaa nae sui, nia ka soeledia a Paul uria na lolofaa taa na nia lea mai faasia. Sui ana si kada nia daotoona e lea mai faasia Silisia, ³⁵ nia ka bae urii, <<Tara nau kuka rongo oe si kada tooa na da feengi oe da dao mai.>> Sui nia ka oodua na wane nia gi ana oomea gi gera ka fofolo usi diana ana Paul laona beu baita nia.

Na Jiu gi da feengia a Paul.

24

¹ Buirā lima maedani sui, Ananias na Foonig-wou ka lea fui Sesarea fai nia teni wane baita gera Jiu gi ma ta wane hatana Tertulus na e haitamana na kwaieresia gi. Gera lea mai naona Feliks na wane baita, gera ka feengia a Paul. ² Sui gera soea mai a Paul, ma a Tertulus e hafalia feengilana fuana a Feliks ka urii, <<Wane baita ae, na kwaitalailaa oe ana liotooa oe e aadea golu ka too mai ana fanualama ana si kada tau. Ma na oe oko iilia na doo diana oro na e faalu i laona fera baita golu. ³ Haia, sulia dani gemelu sui melu ka eele asianaa sulia, ma melu ka baelafe oe asianaa. ⁴ Haia, nau langi kusi dooria asia go ngalilana si kada manga tekwa oe. Nia naa, nau ku gani oe hai oko fafurongo fasi mai uria na baelaa kukuru gemelu na nau ku falea. ⁵ Gemelu daotoona wane naa e susuala ma ka faarakehasua na tooa gi. Nia haitamana ka faangalungalua na Jiu gi la molaagali sui, ma nia ta wane baita laugo na tooa da alangida ana <Nasarene>. ⁶ Ma nia ka iiliili laugo uria na faabililana na Beu Aabu a God. Si kada melu rikia urinae, melu ka dumulia. Ma melu ka manata uria na ketolana sulia na kwaieresia gami, ⁷ ma Lisias na wane baita gera wane ana oomea gi na lea mai ma ka lau susuala ana faasi gemelu. ⁸ Sui a Lisias ka falea baelana fuana tei gera na da feengia gera ka lea mai siamu. Lea o ledia na wane naa, tara oko daotoona amu fuamu i talamu na doo gi na melu feengia ana.>> ⁹ Haia, ma na Jiu gi laugo na da too i see, gera haea na taa gi na Tertulus e haea nia e mamana, ma gera feengia laugo a Paul.

Bae ni kwaisuusilaa Paul fuana Feliks.

¹⁰ Haia, a Feliks na wane baita ka mamalafoo fuana a Paul haia ka faarai, ma a Paul ka bae urii, <<Nau ku haitamana oe o keketo mai i seegi ka tau na mai sulia fe ngali oro gi, haia ma ni nau ku eele uria na usilagulaa siamu. ¹¹ Ka bobola ua fai nia aakwala maedani ma roo maedani buira nau ku lea fui Jerusalem uria fooalaa. Lea oe o soeledia na tooa gi, tara oko daotoona amu fuamu i talamu hasa nau ku bae mamana. ¹² Haia, ma na Jiu gi langi dasi daotoogu go na ku oolisuusuu fai nia ta wane la Beu Aabu a God, langi so gera ka daotoogu kuka aarea teni tooa i laona Beu Aabu gi ni figulaa ma langi so tesi gula la fera Jerusalem. ¹³ Ma langi so gera ka bobola uria falelana tesi doo fuamu haia ka faamamana na taa gi na gera feengi nau ana. ¹⁴ Haia, nau ku haea si doo mamana fuamu: Nau ku fooasia a God baa koo gami gi, ana lealaa sulia na maluta na tooa nae gi gera ka haea langi kasi mamana. Haia, ma ni nau laugo ku manata mamana ana doo gi sui na Moses ma na profet gi da kedea laona Kekedelaa Aabu. ¹⁵ Ma nau ku manata ngado ana a God iilingi gera laugo, na tara a God ka tataea na tooa gi sui faasia na maea, na tooa diana ma na tooa ta'a gi laugo. ¹⁶ Ma nia na aadea kuka hasi rigita uria iililana na doo diana gi hai langi kusi ida lau i maana a God ma fuana iimola gi.

¹⁷ <<Haia, buira ku lea faasia i Jerusalem sulia bare fe ngali, nau kuka ooli lau mai i seenae uria ngalilana si malefo fuana teni Jiu gi ma uria kwaisuusilaa laugo. ¹⁸ Ma ana si kada ku iilia ana

si doo nae, na gera ka riki nau la Beu Aabu a God buira ku faasuia na raoa ana faafaalulaa. Haia, ma langi go ta figua fai nau ana si kada nae, ma ka langi go ta taga boloa. ¹⁹ Haia, ma teni Jiu gi faasia i Asia na gera nii seenae. Ma gera bobola gera ka lea laugo mai siamu eeri gera ka feengi nau lea gera ka haitamana tesi doo na nau ku iilia ka garo. ²⁰ Haia, ma na wane nae gi see, gera haitamana si kada gera feengi nau i naona wane baita gami Jiu gi, langi dasi daotoona go tesi doo na nau ku iilia ka garo. ²¹ Tesi doo go na ku haea i seenae na e faarakehasua bali ada urii, <Gamumu keto nau i tara'ena sulia na manata mamanalaa nau ana tooa da mae tara gera ka mouri lau.>>>

²² Sui a Feliks, na e haitama diana sulia na Soefaataia a Lord, nia ka haea gera ka mamalo. Ma nia ka bae urii, <<Si kada Lisias na wane baita ana oomea gi e dao mai, tara kuka faasuia na keketolaa oe.>> ²³ Ma nia ka haea fuana wane ni oomea na e fofolo usia a Paul haia ka tasa dongaa fai nia, ma ka faalamai nia a Paul uria liliulaa ma na ruana nia gi haitamana gera ka fale doo go ada fuana.

Feliks fai nia afe nia da rongobaelana Paul.

²⁴ Ma buira aange maedani sui, Feliks fai nia afe nia ni Drusila na aai i Jiu daaro ka kwaiodui uria a Paul haia daaro ka fafurongo nia. Ma a Paul ka bae sulia na manata mamanalaa ana Christ Jesus. ²⁵ Haia, a Paul ka bae laugo sulia na o'oloo ma ka haea na tooa gi ka langi dasi iilia na kwaidooria ta'a ana nonida, ma ka bae laugo sulia fe dani na tara a God ka ketoa na tooa gi

sui. Ma si kada daaro rongoa na doo nae gi, a Feliks ka mou, ma ka bae urii, <<O lea na amu. Nau tara kuka soe oe lau ta kada ete na langi kusi abero.>> ²⁶ Ana si kada nae laugo, nia ka dooria hasa tara a Paul ka falea malefo fuana. Nia naa, lea doo ka soe nia haia ka faarai fai nia sulia si kada oro gi.

²⁷ Ma sulia a Feliks e dooria na Jiu gi gera ka hae diana ana, nia ka tasa dongaa uria aalulana a Paul lao beu ni kanilaa. Buiira roo fe ngali sui, Porsius Festus e lea mai ka oolisia a Feliks na wane baita.

Paul e gani uria lealaa siana aaofia baita i Rom.

25

¹ Haia, oolu maedani i buira a Festus ka dao mai i Sesarea, nia ka lea uria i Jerusalem. ² Ma na fataabu baita gi ma na wane baita gera Jiu gi gera ka faarongo ana taa gi na gera feengia ana a Paul fuana a Festus. ³ Ma gera ka gaea a Festus haia ka oodua a Paul uria i Jerusalem, sulia gera olea uria haungilana sulia tala. ⁴ Sui a Festus e oolisi gera ka bae urii, <<A Paul e too la beu ni kanilaa i Sesarea. Haia, ma ni nau langi si tau tara kuka ooli laugo i seenae. ⁵ Lea nia e iilia tesi doo ka garo, molu falea wane baita gamu gi hai daka lea fai nau uria i Sesarea eeri gera ka feengia i seenae.>>

⁶ Sui a Festus ka too i Jerusalem sulia ta kwalu maedani langi ta aakwala maedani lau, ka ooli uria Sesarea. Haia, ma na maedani i buira, a Festus ka lea ka gwouru ana gula ni keketolaa,

sui ka haea gera ka talaia mai a Paul. ⁷ Ma ana si kada e dao, na Jiu gi na da lea mai faasia Jerusalem gera ka take galia, ma daka feengia ana doo baita oro gi na langi dasi haitamana faamamanalana. ⁸ Sui a Paul ka bae uria usilana, <<Nau langi kusi aadea tesi doo ta'a na ka labasia na kwaieresia gami Jiu gi ma langi na Beu Aabu a God ma na aaofia baita i Rom.>>

⁹ Haia, sulia a Festus e dooria na Jiu gi daka hae diana ani nia, nia ka ledia a Paul ka urii, <<Oe dooria oko lea uria i Jerusalem, eeri kuka keto oe i seenae ana si doo naa gi da haea suli oe?>>

¹⁰ Sui a Paul e oolisia ka urii, <<Nau ku take naa ana si gula ni ketolaa na aaofia baita i Rom e aalua. Nau laugo ta wane i Rom, ma i seegi naa na gula e bobola naa uria na ketolagulaa. I nau langi kusi aadea go tesi doo garo fuana tooa i Jiu gi, haia ni oe o haitamana diana sui na ana.

¹¹ Lea nau ku oia na kwaieresia gi ma kuka aadea tesi doo na e ta'a ma ka bobola fuana oko keto nau haia kuka mae, nau afetai kuka gani uria tafilaa faasia. Haia, ma na baelaa gera gi na gera feengi nau ana, lea e langi kasi mamana, afetai go hasa ta wane ka fale nau fuada. Haia, nau ku gani uria lealaa siana aaofia baita i Rom eeri nia ka keto nau.>>

¹² Haia, a Festus e faarai fai nia na wane gi na da kwai'adomia ana keketolaa. Sui nia ka bae urii fuana a Paul, <<Sulia o gani uria na lealaa siana na aaofia baita i Rom, haia, tara oko lea siana.>>

Paul e faarai fuana Agripa fai nia Bernis.

¹³ Aange maedani sui, Agripa na aaofia fai nia ni Bernis daaro ka dao i Sesarea uria maatoolana Festus fai nia na gonitailana. ¹⁴ Ana si kada daaro too i Sesarea sulia aange maedani, a Festus ka faarongoa a Agripa ana baea naa sulia a Paul. Nia ka bae urii, <<Tee wane da aalua la beu ni kanilaa e nii see, na a Feliks e langi kasi faahagaa mai. ¹⁵ Ma ana si kada ku lea kou ana uria i Jerusalem, na fataabu baita gera Jiu gi ma na wane baita gera gi gera feengia, ma gera ka gani nau haia kuka keto nia uria haumaelilana. ¹⁶ Sui nau kuka bae urii fuada, <Langi lau na maluta gami tooa i Rom gi na mika ketoa ta wane suifetei nia kafi oolisia na tooa gi na da feengia.> ¹⁷ Ma si kada gera dao mai see i Sesarea, nau kuka ali'ali uria rongolaa gera si gula ana ketolaa ana ruana maedani, ma kuka haea na wane gi ana oomea gera ka talaia mai na wane nae. ¹⁸ Haia, na wane gi na gera feengia gera ka take, ma langi gera kasi feengia go ana teni aadela ta'a na nau ku manata hasa tara gera ka haea. ¹⁹ Doo na gera oolisuusuu na faafia fai nia ana na malutana na fooasilana God gera fai nia sulia tee wane hatana a Jesus. A Jesus nae e mae naa, sui a Paul e haea nia ka mouri lau. ²⁰ Ma sulia nau langi kusi haitamana tara kuka olosi utaa ana si doo naa, nau kuka soeledia a Paul nia ka dooria lealaa uria i Jerusalem fuana kuka ketoa ana si doo naa gi i seenae. ²¹ Sui a Paul ka langi si aalafaafia, ma ka gani ana uria toolaa la beu ni kanilaa ma lealaa siana na aaofia baita i Rom eeri nia ana ka olosia. Nia naa, nau ku haea langi dasi lafua faasia la beu ni kanilaa lelea ka dao ana si kada kuka bobola uria oodulana siana na aaofia baita

i Rom.>>

²² Sui a Agripa ka bae urii fuana a Festus, <<Nau ku dooria laugo rongolana wane naa.>>

Ma a Festus e oolisia ka bae urii, <<Oe tara oko rongo nia i bobongi.>>

²³ Ma ana fe dani buira, a Agripa na aaofia fai nia ni Bernis daaro ka dao mai, ma daaro ka ruufia mai maku initoo daaro gi. Ma daaro ka ruu laona beu fai nia na wane baita gera ana oomea gi ma na wane baita gi la maefera nae. Sui a Festus ka fale baea haia gera ka talaia mai a Paul. ²⁴ Ma a Festus ka bae urii, <<Agripa na aaofia ae, fai nia na tooa gi na mu oogu mai see, molu rikia na wane naa hatana a Paul. Na Jiu gi na da too i seegi Sesarea ma na Jiu gi na gera too i Jerusalem, gera feengi nia, ma daka rii daka gani nau haia kuka haumaelia. ²⁵ Haia, ma kada ku ledi nia, nau langi kusi daotoona go tesi taa naa nia aadea ka ta'a fuana gera ka haumaelia. Sui ma i nia ka gani uria lealaa siana aaofia baita gia i Rom. Nia naa, nau tara kuka oodu nia siana na aaofia baita i Rom. ²⁶ Haia, ma sulia nau langi kusi too ana ta manata haia kuka kedea sulia na garolaa nia wane nae fuana na aaofia baita, nia naa kuka talaia mai siamolou i tara'ena ma e tasa siamu Agripa na aaofia, eeri muka adomi nau uria daotoolana doo o'olo uria kedelana. ²⁷ Sulia e langi kasi diana fuana kuka falea ta wane na e too ana kanilaa, lea ka langi kusi faatai folaa ana manata gi na gera feengi nia ana.>>

A Paul e suusia naona a Agripa.

26

¹ A Agripa ka bae urii fuana a Paul, <<Nia bobola go ana haia oko faarongo gemelu ana manata oe gi.>>

Ma a Paul ka tekwala na abana e faatainia tara nia ka bae, ma ka suusia urii, ² <<Agripa na aaofia ae, nau ku eele go agu, sulia ni nau ku bobola uria faarongo oe ana na suusilagu ana na doo gi na Jiu gi da feengi nau ana. ³ Nau ku eele ka tasa sulia oe o haitama diana ana maluta gia Jiu gi fai nia na oolisusuulaa gia gi. Haia, nau ku gani oe hai oko fafurongo nau fasi fai nia gwaromaabelaa.

⁴ <<Haia, na Jiu gi sui gera haitamana malutagu ita mai ana to'oulagu. Gera ka haitamana na mourilagu i fera nau ma buira i Jerusalem. ⁵ Ma gera ka haitamagu laugo, ana si kada gi e sui na mai ma e bobola uria gera ka faamamana, ana hafalilana nau ta wane ana bubulutaa na da rigitangainia na foasilana a God ana maluta Jiu gi. Ma gera alangia na bubulutaa nae ana <Farisi gi>. Gera bobola uria faamamanalana doo nae gi, lea gera ka dooria. ⁶ Haia, ma ni nau ku take i see uria na ketolagu, sulia ku kwaimaasimaasia na taa naa a God e bae aalualu ana fuana koo gia gi. ⁷ Ma nia naa na doo baa na aakwala ma roo gulu tooa gia gi gera kwaimaasi uria ngalilana, si kada gera fooa fuana a God ana dani ma na rodo. Ma sulia na doo naa nau kuka kwaimaasimaasia naa, nia na tooa na i Jiu gi gera ka feengi nau! ⁸ Uria taa na ka afetai fuagamu tooa i Jiu gi uria na manata mamanalaa ana a God na e haitamana ka tataea tooa da mae?

⁹ <<Ma i nao mai, i nau fuagu i talagu e bobola fuana kuka iilia na doo gi sui na e bobola kuka labasia na soefaataia a Jesus wane i Nasaret. ¹⁰ Na doo nae naa ku iilia i Jerusalem. Nau ku ngalia na rigitaa faasia na fataabu baita gi, ma kuka aalua tooa oro a God gi lao beu ni kanilaa. Ma ana si kada gera ketoda uria maelada, nau laugo ku aalafaafia. ¹¹ Ana si kada oro gi, nau ku falea na kwakwaelaa fuada lao Beu Aabu ni Figulaa gi, ma kuka iili uria suungilada eeri gera ka mamalo faasia na manata mamanalaa gera gi. Ma sulia nau ku rakehasu asianaa fuada, kuka lea laugo uria fera ete gi uria na iinokesilada.

¹² <<Ma sulia na doo naa, nia na nau ku lea uria i Damaskus. Nau ku too ana na kekedelaa faasia na fataabu baita gi fuana faalamailagu uria dumulilana na tooa na da manata mamana ana a Jesus. ¹³ Kada melu lea ana sulia tala oogotouna aasoa, nau ku rikia na raralaa na e baita liufia na raralana hatu, ma ka rara mai faasia lao mamangaa ka lea galigali nau fai nia na wane gi na melu lea. ¹⁴ Sui gemelu sui go melu asi gemelu i hae gano, ma nau kuka rongoa tee lingee doo ka bae urii fuagu ana baelaa i Hebru, <Saul, Saul! Uria taa na oko iinokesi nau? Oe naa tara oko nonifii si kada o take usi nau, iilingia doo fai ae na e buulia na wane na e faaleaa.> ¹⁵ Ma kuka bae urii fuana, <Lord ae, oe ni tei naa?> Ma a Lord ka bae urii, <I nau a Jesus, na wane na o iinokesia. ¹⁶ Haia, o tatae, oko take. Nau ku faatai fuamu haia kuka aadafilii oe eeri oko hau ana wane ni raa nau. Ma oko faarongo ana tooa gi lau ana si doo na o rikia ani nau i tara'ena ma teni si doo lau na tara kuka faatainia

fuamu. ¹⁷ Nau tara ku oodu oe siana na tooa i Israel ma na tooa maadiu gi, ma kuka adomi oe eeri gera kasi bobola uria haungilamu. ¹⁸ Nau tara ku oodu oe siada eeri oko bulasida faasia na rorodoa uria raralaa, sulia a Satan na e aade gera ka iilingia maa rodo gi. Sulia oe tara oko bulasida faasia a Satan eeri gera ka foasia a God. Ma a God tara ka manata lukea na aade ta'alaa gera gi, sulia gera da manata mamana ani nau, ma tara gera ka hau ana na tooa a God gi fai nia na tooa gi sui na a God e aadaflida.>

¹⁹ <<Haia, Agripa na aofia ae, nau ku roosulia naa na faataia na ku rikia faasia i langi. ²⁰ Totongenao, nau ku lea i Damaskus, sui i Jerusalem, ma i Israel loulou, sui siana na tooa maadiu gi, ku faarongo ana haia gera ka oolitai manata faasia aade ta'alaa gera gi ma gera ka aabulo fuana a God ma uria aadelana na doo diana gi haia ka faatainia gera oolitai manata. ²¹ Haia, ma sulia si doo naa, na Jiu gi daka dumuli nau kada ku too la Beu Aabu a God, ma daka iiliili uria haungilagu. ²² Haia, e lea mai ka dao ana fe dani i tara'ena, a God naa e adomi nau eeri kuka faarongo ana tooa gi sui, fuana tooa to'ou ma tooa baita. Ma taa gi na ku haeda, nia laugo baa na profet gi ma a Moses gera haea tara ka dao mai. ²³ Gera haea tara na wane aadafililana a God tara ka nonifii ma ka mae, ma nia laugo na wane totongenao haea ka tatae faasia na maea, eeri nia ka ainitalo ana raralana mouria firi fuana tooa i Jiu gi i nao ma fuana tooa maadiu gi laugo.>>

²⁴ Haia, kada a Paul e faarai ua suli nia urinae,

a Festus ka rii fuana ka urii, <<Paul ae, oe o ooewane naa! Na haitamadoolaa baita oe naa e faaoewane oe.>>

²⁵ Ma a Paul e oolisia ka urii, <<Wane baita ae, nau langi kusi ooewanea naa! Na baea gi na ku haeda gera mamana ma ka o'olo teefou.

²⁶ Agripa na aaofia ae, nau ku haitamana kuka bae rara'a fuamu, sulia oe o haitamana na sulia doo naa gi. Oe o rikia ma oko rongoa sulia na doo naa gi sui, sulia si doo naa gi da aadedada langi dasi aadedada ana ta gula tau. ²⁷ Haia, Agripa na aaofia ae, oe manata mamana ana si baelaa gera profet gi? Nau ku haitamana oe o manata mamana ana.>>

²⁸ Sui a Agripa na aaofia ka bae urii fuana a Paul, <<Ana si kada kukuru urinae, oe manata hasa tara oko aadea nau kuka manata mamana ana a Christ?>>

²⁹ A Paul e oolisia ka urii, <<So ka kukuru, langi so ka tekwa, nau ku fooa fuamu ma fuana tooa gi sui na da too seegi ma daka fafurongo nau i tara'ena, eeri muka manata mamana ana a Christ iilingi nau. Sui langi kusi dooria muka too la beu ni kanilaa iilingi nau.>>

³⁰ Sui na aaofia ma ni Bernis fai nia a Festus na wane baita ma na tooa gi sui na da gwouru faida, gera ka tatae, ma daka lea na ada. ³¹ Ma ana si kada gera lea kou ana, gera ka bae urii fuada kwailiu, <<Na wane naa langi kasi aadea go ta doo hai ka bobola fuana nia ka mae langi gera ka aalu nia la beu ni kanilaa.>>

³² Ma a Agripa ka bae urii fuana a Festus, <<Na wane naa e bobola fuana oko lugasia naa, lea

so nia e langi kasi gani uria na lealaa siana na aaofia baita i Rom.>>

A Paul e faafolo uria i Rom.

27

¹ Ma ana si kada gera manata uria haia melu ka faafolo naa uria i Itali, gera ka falea a Paul fai nia teni wane aai gi na gera kanida haia daka falea fuana a Julius na wane baita gera na wane ana oomea gi i Rom na gera alangia ana <<Wane gi ana Oomea na Aaofia Baita>>. ² Sui melu ka tae laona faka faasia Adramitium, na e aade aagau uria lealaa uria malitakwa gi galia lolofaa i Asia. Haia, a Aristakus, na wane faasia Tesalonika la lolofaa i Masedonia, e lea laugo fai gemelu. ³ Ma fe dani buira, melu ka dao i Saedon. Haia, a Julius e rakediana ana a Paul, ma ka faalamainia haia ka lea uria rikilana ruana nia gi eeri daka falea taa gi na nia e dooria. ⁴ Sui melu lea faasia i seenae, ma melu ka lea nunufana aauaua i Saeprus, sulia na ooru e take mai i nao ana faka. ⁵ Sui melu ka faafolo folosia na aatakwa na e garangia i Silisia ma i Pamfilia, ma melu ka lea mai uria Mira maefera i Lisia. ⁶ Seenae na wane baita ana oomea nae ka daotoona na faka faasia i Aleksandria na tara ka lea uria i Itali, ma nia ka aalu gemelu la faka nae.

⁷ Sui melu ka harofainia asianaa lea sulia aange fe dani, ma melu ka daotoona afetaia baita ana lealaa ana fe dani nae gi, sui lea mai melu ka dao ootofana i Sinidus. Ma langi melu si lea na ana bali nae sulia na ooru e bango mai usi gemelu. Nia naa, melu ka lea i nunufana aauaua

i Krit, ma melu ka gali ana ngongora Salmone.
⁸ Sui melu ka uusuli tolo mai sui ka afetai to'ou, melu ka dao ana loua gera alangia ana Loua Diana, na e langi si tau go faasia maefera i Lasea.

⁹ Sui melu too i seenae ka tau lelea ka dao ana si kada e afetai na fuana melu ka tasa dongaa ana lealaa, aata na faka ka kuruu ana si kada na ooru e baita. Sulia ana si kada nae fe dani baita gera Jiu gi uria manata lukelana aade ta'ala gi e liu sui naa. Nia naa, a Paul ka bae urii fuada,
¹⁰ <<Oote wane ae, nau ku rikia ana lealaa golu faasia i see tara ka afetai asianaa, ma na aasi tara ka labasia na faka naa fai nia na doo gi na i laona. Ma teni wane agolu gi tara gera ka mae laugo.>>

¹¹ Haia, ma na wane baita naa ana wane ana oomea gi ka manata mamana ana wane na e baita usia faka fai nia na wane na e too ana faka nae daaro haea. Ma nia ka langi si manata mamana ana baelana a Paul. ¹² Haia, na loua na melu dau ana langi kasi diana uria daulaa ana si kada ana uuni gwagwaria. Nia naa, orolana wane gi gera ka dooria ada lealaa lau i aasi eeri melu ka dao i Finiks, lea so ka waluda, eeri melu ka mamalo i seenae ana si kada ana uuni gwagwaria. Sulia i Finiks nia na loua ana aauaua i Krit na e oofiofi ana faasia na ooru ana si kada nae.

Na halo e dao la aasi.

¹³ Haia, ma ana si kada na aara e hafali ufu mai ana, na wane gi da manata hasa tara gera ka bobola uria iililana si taa baa gera doori uria. Nia naa, gera ka lafia na gwalu la faka, gera ka hafali lea na uusulilia na tolo na aauaua i Krit.

¹⁴ Ma e langi si tau, na ooru baita na gera alangia ana babaitolo ka dao, ma e ufu mai fafo tolo. ¹⁵ Ma ka toea na faka, ma ka afetai asianaa fuana olosilana sulia na ooru, ma melu ka lugasia na faka haia na ooru ka babalangai nia na ana. ¹⁶ Haia, ma kada melu liu kou nununa aauaua i Kauda, ka ofi'ofi i seenae, ma melu ka kani diana ana bouite ana faka, sui boroi ana nia ka afetai. ¹⁷ Gera lafia la faka, ma daka kani faafi rigita ana faka laugo. Ma gera ka faasifoa abe maku baita na gera lili selo ana haia na ooru ka ufu babalangaia na faka na ana, sulia gera mou ada gera ka tee garangi i Libia. ¹⁸ Sui na ooru ka tasa dongaa go ana ka baita asianaa, ma ana ruana maedani, gera ka ui ania teni luluda faasia la faka. ¹⁹ Haia, ma ana fe dani i buri, gera ka ui ania teni doo gi ana faka i aasi. ²⁰ Sulia fe dani oro na langi melu si rikia ana hato ma langi tee fe bubulu, ma na ooru e rigita asianaa. Sui gemelu ka manata hasa tara langi melu si mouri naa.

²¹ Ma ana si kada tau naa, na wane gi langi gera kasi ania tesi fanga, a Paul e take i nao ani gera, ma ka bae urii, <<Oote wane ae, utaa naa langi molu si roo amolu sulia nau baa ku haea langi golu si lea faasia i Krit? Lea so molu ka roo amolu sulia na baelagu, langi golu si daotoona go ta ta'ala nae. ²² Haia, ana si kada nae, nau ku haea fuamolu langi molu si mou! Sulia langi ta wane amolu kasi mae, taifilia na faka naa go na tara ka ta'a. ²³ Nau ku haitamana doo nae gi, sulia ana fe rodo baa e sui kou, na ensel a God, na nau ku too fuana ma kuka fooasia, nia e lea mai siagu. ²⁴ Ma nia ka bae urii, <Paul ae, langi

osi mou! Sulia tara oko take i naona na aafia baita i Rom. Ma a God tara ka adomia na tooa na da lea fai oe haia gera ka langi si mae, sulia nia e rakediana ani oe.> ²⁵ Nia nae, oote wane, langi molu si mou! Sulia nau ku fiitoo na a God tara ka iili urinae na iilingia naa na ensel e haea fuagu. ²⁶ Haia, ni golu tara na aasi ka uilingai golu ana ta aauaua naa.>>

²⁷ Haia, ana aakwala ma fai fe rodo na halo e haungi gemelu la aasi nae, na ooru e ufulia ana faka la aatakwa na ana aasi i Mediterenian. Ma e bobola fai nia oogotouna naa na rodo, na wane gi na da rao la faka daka manata hasa gemelu garangi dao naa i hara. ²⁸ Kada gera manata urinae, gera ngalia na oko da kania na doo gulu i maana, gera ka ui ania la aasi uria olotoolana si gula nae fuana gera ka haitamana gera dao garangia naa i hara. Ma si kada gera olotoona ana, si gula nae nia oolo bobola fai nia fai aakwala abalaa. Sui langi si tau, gera ka ui lau ana oko nae, ma gera daotoona si gula nae oolu aakwala abalaa. ²⁹ Ana si kada gera daotoona urinae, gera ka mou aata na faka ka raa i fafona ta fou. Nia naa, gera ka ui ania fai gwalu gi faasia buira na faka, ma gera ka fooa uria dani. ³⁰ Ma ana si kada nae, na wane gi na da rao la faka, gera ka doori tafi faasia na faka, gera ka faasifoa na bouta i aasi, gera ka suge hasa da lea uria ui anilana lau teni gwalu gi lau faasia nao na faka. ³¹ Ma a Paul ka bae urii fuana wane gi ana oomea fai nia na wane baita gera, <<Lea na wane rao naa gi langi gera kasi too la faka, tara langi molu si mouru.>> ³² Si kada wane ana oomea gi gera

rongoa, gera ka taba muusia na oko ana boute faasia na faka eeri ka lea naa ana.

³³ Kada e garangi dani, a Paul ka gani daalu haia daalu ka ania si fanga ka bae urii, <<Haia, aakwala ma fai mae dani na e sui na mai nae molu ka too kwaimaasi ma langi molu si ania tesi doo. ³⁴ Haia, nau ku gani gomolu nae, molu ani teni fanga, eeri molu ka rigita aata molu ka mae. Sulia langi molu si nonifii.>> ³⁵ Buiru nia haea si doo nae, a Paul e ngalia na beredi, ma ka baelafea a God i nao ani gera, sui ka niia, ma ka ania. ³⁶ Kada gera rikia, na manatada kafi ngado, ma gera kafi fanga. ³⁷ Gemelu roo talange ma fiu aakwala ma oono iimola gi na melu nii la faka. ³⁸ Ma i buiru tooa gi sui gera fanga daka aabusu, gera ka ui ania lau na luluda gi sui na da alangia ana witi i aasi eeri na faka ka halahala.

Na faka e te'e.

³⁹ Haia, ana si kada e dani mai, na wane gi na da rao la faka langi gera kasi aada haitamana i fai naa gera dao ana. Gera rikia na loua ana oone, ma gera ka manata lea ka waluda gera ka lea ana faka uria na oone nae. ⁴⁰ Ma gera ka taba muusia na gwalu gi, gera ka lukasia ada la aasi. Ma ana si kada nae laugo gera ka lukea na oko gi na gera kani faafia ana na fote gi ni aasolaa. Sui gera ka lafia na abe maku ni liliselolaa i naona faka haia na ooru ka ufu ma ka laetainia na faka uria i hara. ⁴¹ Haia, ana si kada gera hasi fai nia ana doo nae gi, na faka naa e iigwa ka te'e na ana i fafona na busu i aasi, haia na maana faka ka te'e na ana urinae, haia ma na buiru faka ka maga ngisingisi na ana nafo.

⁴² Haia, ma ana si kada nae, na wane ana oomea gi gera ka manata na uria haumaelilana tooa na da kani faafida, aata teni wane ada gera ka aaranga i hara ma daka tafi. ⁴³ Ma i sulia na wane baita na ana wane ana oomea gi e dooria ka faamouria a Paul, nia ka bae luida langi dasi iilia si doo nae, ma ka haea gera ka lukeda, ma ka haea laugo fuana na wane gi na da haitamana aarangalaa daka aru i aasi hai gera ka aaranga i hara i nao. ⁴⁴ Ma bali ana wane gera ka isi kou i buri, gera dau kou ana abana ai gi na e maga ana faka haia daka aaranga kou i fafona. Haia, melu aadea si doo nae, ma melu ka mouri, ma melu ka dao i hara.

I Malta.

28

¹ Haia, si kada melu dao i hara, melu kafi daotoona na aauaua na melu dao ana gera alangia ana i Malta. ² Na tooa gi i seenae, gera kwaimaani asianaa fuamelu. Haia, ma ana si kada nae laugo na utaa ka aru, ma ka gwagwari uuleu asianaa, ma gera ka oogumaana eere uria gonitailaa melu sui. ³ Ma ana si kada a Paul e konia teni ai gi uria aalulana la eere, tee loi e haga mai faasia na ai gi sulia na ago'agolana eere, ma ka ala ana abana a Paul, ma ka langi si luke. ⁴ Kada tooa na i fera nae gera rikia na loi na e kulukulu ana abana a Paul, gera ka bae ada fuada kwailiu, <<Na wane naa wane hauwane naa, ma na god hatana <Duulaa> e langi kasi dooria haia ka mouri, sui boroi ana nia ka mouri mai faasia la aasi.>> ⁵ Sui a Paul ka geloa na loi

na e kulukulu ana abana uria la eere, ma tesi doo langi kasi aadea go. ⁶ Ma gera ka aadaada hasa tara abana a Paul ka uubu ma langi so ali'ali ka asia i aano ma ka mae. Sui si kada gera kwaimaasi ka tau, ma langi tesi doo kasi aadea, gera oolisia manatada daka urii, <<Na wane naa, nia ta god!>>

⁷ Ma e langi si tau faasia si gula nae, na gano nia a Publius na wane baiṭa ana aauaua nae. Nia e gonitai gemelu diana asianaa, ma melu ka too fai nia sulia oolu maedani. ⁸ Haiṭa ana si kada nae, na maa nia a Publius e matai ana tatasua fai nia ka liutainia abu. Ma a Paul e ruu siana la kade luma nia, ma ka fooma, ma ka aalua abana faafia, ma ka gura nia. ⁹ Kada na tooa gi da rikia ana si doo nae, na tooa matai gi sui la aauaua, gera ka lea laugo mai siana a Paul, ma nia ka gurada. ¹⁰ Na tooa gi gera ka falea na doo oro gi fuamelu. Ma si kada melu aade aagau uria lealaa la faka, gera ka aalua na doo gi ni doorilana fuana aalideea.

Faasia i Malta melu ka lea uria i Rom.

¹¹ Buiru oolu fe sinali sui, melu ka lea la faka na too mai faasia i Aleksandria, na da alangia ana <<Roo Iu God gi>>. Na faka naa e too laugo i Malta ana si kada ana uuni gwagwaria. ¹² Ma melu ka dao i Sirakus, ma melu ka too i seenae sulia oolu maedani. ¹³ Faasia i seenae, melu ka lea melu ka dao i Regium. Fe dani i buira, na ooru ka ooru mai ana alaa, ma roo maedani sui melu ka dao ana maefera i Puteoli. ¹⁴ Melu ka daotoona teni tooa na da manata mamana ana a Christ da too i seenae, ma gera ka gani gemelu haia melu ka too faida sulia ta fiu maedani. Sui,

melu fi lea uria i Rom. ¹⁵ Haia, na oote tooa na da manata mamana na gera too i Rom, gera rongo melu dao naa, gera ka lea mai maasi gemelu ana roo maefera na da alangia ana <<Uusia i Apius>> ma <<Oolu Luma gi>>. Ma si kada a Paul e riki gera, nia ka baelafea a God, ma manatana ka ngado.

I Rom.

¹⁶ Kada melu dao i Rom, gera ka faalamainia a Paul uria toolaa taifili nia la luma fai nia tee wane ana oomea haia ka folo usia.

¹⁷ Oolu maedani sui buira melu ka dao, a Paul ka soea mai na wane baita gera Jiu gi na da too i Rom uria na oogulaa. Kada gera oogu sui, nia ka bae urii fuada, <<Oote waihaasi nau gi i Jiu, nau doo langi kusi aadea go tesi doo ta'a fuana tooa golu gi, ma langi kusi labasia go na maluta gia gi na gia ngalia faasia na koo gia gi. Sui gera kani nau i Jerusalem, ma gera ka fale nau fuana tooa gi faasia i Rom. ¹⁸ Ma na tooa gi faasia i Rom, si kada gera ledi nau, gera ka doori faahaga nau faasia la beu ni kanilaa, sulia langi gera kasi daotoona go ta garolaa na nau ku iilia ka bobola fuana kuka mae. ¹⁹ Haia, si kada na Jiu gi i see loko langi gera kasi aalafaafia, nau kuka gani uria lealaa siana na aaofia baita i Rom, sui doo langi kusi too go ana tesi doo haia kuka feengia ana tooa gia gi. ²⁰ Nia naa, nau ku soe gomolu mai haia kuka riki gomolu ma kuka bae fai gomolu. Haia, gera kani nau ana oko kakai halo naa sulia a Christ na tooa i Israel da kwaimaasimaasia.>>

²¹ Sui na Jiu nae gi daka oolisia a Paul gera ka urii, <<Gemelu langi melu si ngalia ta kekedelaa faasia i Judea sulii oe, langi so ta wane ana waihaasi gia gi na gera lea mai faasia seenae fai nia ta faarongolaa langi so gera ka haea na doo ta'a sulii oe. ²² Haia, gemelu melu dooria rongolaa na manata oe gi sulia melu haitamana na fera gi sui na tooa gi da bae ta'a sulia na bubulutaa na oe o too ana.>>

²³ Ma gera ka olea fe dani fai nia a Paul, ma na tooa oro gi gera ka lea mai ana fe dani nae uria si gula na a Paul e too ana. Ma nia hafali i ubongi lelea ka rodo nia faatolomainia, ma ka falea na baelaa sulia na Initooa a God fuada. Ma nia ka iiliili uria bulasilana manatada sulia a Jesus ana baelana na kwaieresia a Moses gi fai nia na kekedelaa na profet gi. ²⁴ Haia, ma bali ada, gera ka manata mamana sulia na baelana, haia ma bali ada langi dasi manata mamana. ²⁵ Haia, si kada gera lea na ada, gera ka oolisuusuu matangada kwailiu buira a Paul e haea si baelaa i'isi naa, <<Na Aanoedoo Aabu e bae diana asianaa ana profet Aesea fuana koo gamu gi, ²⁶ baa ka urii, <O lea, oko haea fuana tooa naa, gamu mu fafurongo ma muka fafurongo, sui langi molu si haitamana. Ma gamu mu aada ma muka aada, sui langi molu si rikia. ²⁷ Sulia na manata gamu e daala, ma muka boko na aalinga gamu gi, ma muka boko laugo ana maa gamu gi. Lea so ka langi si urinae, na maa gamu ka rikia ma na aalinga gamu ka rongoa, ma na manata gamu ka haitamana, ma muka aabulo fuagu, ma kuka gura gamu, a God naa e haea.>>>

²⁸⁻²⁹ Sui a Paul e fonea lau na baelana gi ka urii, <<Muka haitamana naa, melu faarongo gomolu ana na baelana a God sulia na mouria firi fuana na tooa maadiu gi. Haia, gera ka fafurongo!>>

³⁰ Sulia roo fe ngali na a Paul e too ana si gula e folia. Ma ana si gula nae, nia ka gonitainia ni tei gera na da lea mai uria rikilana.

³¹ Ma nia ka ainitalongainia na Initooa a God ma ka faatolomai sulia Lord Jesus Christ ana bae rara'alaa, ma langi ta wane hasa ka lui nia.

Lau New Testament

Lau: Lau New Testament (New Testament)

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lau)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

04ff0905-6192-57c6-8d94-302e2c78a1da